

VUOROVAIKUTUSRAPORTTI

Meri-Rastilan asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnos

Vuorovaikutusraportin sisältö

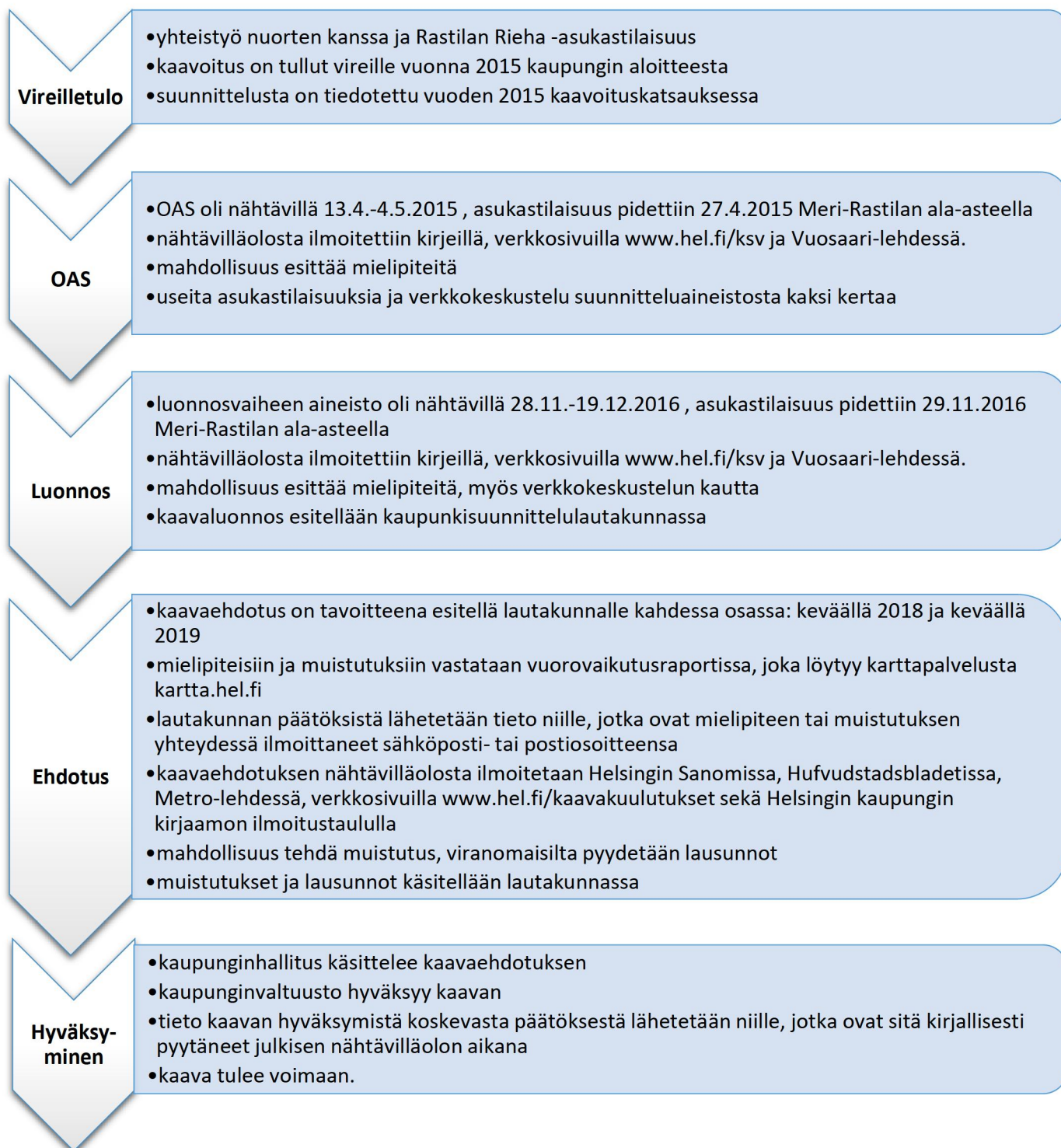
Vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot asemakaavan ja asemakaavan muutoksen (kaavaratkaisu) valmisteluajana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnoista (huomautukset) sekä vastineet niihin.

Jäljennökset kaikista kaavan valmisteluajana saaduista kannanotoista, mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnoista ovat nähtävissä Helsingin kaupungin kirjaamossa, käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13.

LIITTEET

- 1 Vuorovaikutuskooste - yhteistyö alueen nuorten kanssa, syksy 2014
- 2 Rastila rieha -asukastilaisuuden 28.2.2015 muistio
- 3 OAS -keskustelutilaisuuden 27.4.2015 muistio
- 4 Kaavakävelyiden 5. ja 7.10.2015 muistio
- 5 Yhteenveto verkkokeskustelusta 1.-30.10.2015
- 6 Yhteenveto verkkokeskustelusta 20.5.-30.6.2016
- 7 Meri-Rastilan alueforumin 27.9.2016 muistio
- 8 Kaavaluonnoksen esittely- ja keskustelutilaisuuden 29.11.2016 muistio
- 9 Yhteenveto kaavaluonnoksen ja liikennesuunnitelman verkkokeskustelusta 18.11.-19.12.2016
- 10 Itiksestä Itään - yrittämisen edellytykset Meri-Rastilassa -raportti, 2016
- 11 Luonnonläheinen lähiökylä Meri-Rastila maahanmuuttajataustaisten asukkaiden silmin, 2016

Kaavoituksen eteneminen

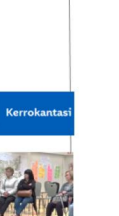
Vuorovaikutuksen taustaa

Meri-Rastilassa kaavoituksen vuorovaikutus on ollut osa alueellista kehittämishanketta, kaupunki-uudistusta. Lähiöprojektin mukanaolo on mahdollistanut kattavamman viestinnän asukkaille sekä puistojen, reitien ja aukoiden kehittämisen jo kaavatyön aikana. Asukkaita kohdattaessa on ollut mahdollista keskustella laajemmin alueen kehittämisestä. Meri-rastilalaiset ovat olleet aktiivisia alueen kehittämisessä. Jo aiemmin nuoret olivat tuoneet esiin nuorisotalon edessä olevan torin turvatomuuden ja aktiivit asukkaat olivat ehdottaneet parannustoimia alueella.

Meri-Rastilassa aiempi länsipuolen osayleiskaavatyö on ollut ristiriitainen. Haasteena vuorovaikutuksessa oli myös se, että alueen monikulttuurinen väestö haluttiin aktivoida mukaan suunnitteluun.

Meri-Rastilan suunnittelussa on edellä mainituista syistä korostettu osallistumista, kuultu toiveita viestintään ja osallistumiseen liittyen sekä kiinnitetty huomiota vuorovaikutusprosessiin. Tapaamisia asukkaiden, taloyhtiöiden ja muiden toimijoiden kanssa on ollut lukuisia. Osallistumistilanteita on listattu seuraavaan kuvaan aikajärjestykseen. Joitain tapahtumia tai vuorovaikutusta erityisryhmien kanssa on avattu kuvan alla alkavassa tekstiosuudessa.

Suunnittelusta ja erityisesti osallistumismahdollisuuksista on viestitty alueella tavanomaista enemmän. Jo alussa kartoitettiin alueella toimivat kaupunkisuunnittelusta kiinnostuneet yhteisöt, joita tavattiin. Mediatiedotteissa on otettu huomioon Vuosaari -lehden julkaisuaikataulu ja suunnittelu onkin näkynyt paikallislehdessä. Aloitustapahtuma Rastilan Riehasta lähetettiin useamman kieliset postikortit alueen jokaiseen osoitteeseen, koteihin ja yrityksiin. Alueen suunnittelun uutiskirje tavoittaa yli 230 sen tilannutta. Isännöitsijöitä ja taloyhtiöiden hallitusten puheenjohtajia on lähestytty sähköpostein. Useimmista tapahtumista on tehty paperimainoksia, joita alueen aktiivit asukkaat ovat levittäneet ostoskeskuksen ja taloyhtiöiden ilmoitustauluille. Kyläjuhlien yhteydessä olleesta suunnittelijoiden toritapaamisesta jaettiin flyereita metroasemalla aamuruuhkan aikaan. Näiden lisäksi sosiaalisen median viestintäkanavat ovat olleet käytössä.

SYKSY/14 NUORET	02/15 RASTILAN RIEHA	04/15 OAS TILAISUUS	5/15 HARUS- PUISTON KYLÄJUHLA JA ESIKAUPUN KIMESSUT	KEVÄT/15 VILMA AUTION DIPLOMITYÖ MAAHANMUU- TTAJIEN OSALLISTAMIS ESTA TEKEILLÄ, TAPAAMISIA MM. VENÄLÄISTÄUS TAISTEN ÄITIEN KANSSA	07/15 LÄHIÖ- PROJEKTIN PUISTOTYÖ VALMISTUU	09/15 TAVATAAN TALOYHTIÖIDEN JA KIINTEISTÖJEN OMISTAJIA SEKÄ HEKAA, KESKUSTELLAAN TONTTIK. LISÄRAKENTAMISESTA	10/15 VAIHTOEHTOJA NETTIKOMMENT- OINNISSA	11/15-05/16 KAAVA- LUONNOKSEN VALMISTELUA: ETNOGRAFISET TUTKIMUKSET YRITTÄJIIN SEKÄ MAAHANMUUT- TAJIIN LIITTYEN, LIKKENESSUUN- NITTELUN SPARRAUS- RYHMÄ	05/16 LUONNOS- AINEISTOA NÄHTÄVILLE	ALUEFOORU MI 9/16	16-17-? EHDOTUKSIA TOTEUTUKSEN MUKAAN	
ASUKAS- AKTIIVIEN TAPAAMI- NEN									KYLÄJUHLAT	11/16 KAAVA- LUONNOS NÄHTÄVILLE	LAUTAKUNTA x/17 TAIDEHANKE	
												Vuorovaikutus jatkuu...

YHTEENVEDOT ESITETYISTÄ HUOMAUTUKSISTA JA VASTINEET NIIHIN Asemakaava ja asemakaavan muutos

Keskustelu nuorten kanssa keväällä 2015

Suunnittelu aloitettiin nuorten toiveita kuuntelemalla suunnittelijoiden jututtaessa nuorten ryhmiä nuorisotalolla. Nuorisotalo Merirastissa suosittua Minecraft -peliä hyödynnettiin ideoiden keruualustana nuorisotyöntekijöiden aloitteesta. Nuoret työstivät pelimallia ennen nuorten vaikuttamistapahtuma RuutiExpoa niin, että tapahtumassa oli käytettävänä Meri-Rastilan kaupunkimalli, jota vierailevat nuoret saivat kehittää sekä ideoida. Nuorille järjestettiin RuutiExpossa lisäksi työpaja, missä he saivat osallistua lähiöidensä tulevaisuuden visiointiin maastomallin ja mielenosoituskylttejä kantavien muoviluvahahahmojen avulla.

Nuoret halusivat Meri-Rastilaan lisää liikuntamahdollisuuksia, oleskelutiloja sekä asumista. Alueen ilme haluttiin raikkaammaksi. Talot voisivat olla korkeampia sekä puhtaampia ulkopinnoilta, asunnot isompia, mutta pieniä opiskelija-asuntojakin kaivattiin. Täydennysrakentamisen alueiksi ehdotettiin Pohjavedenpuistoa sekä Haruspuistosta alueita. Nuoret kokivat Pohjavedenpuiston synkäksi ja pelottavaksi.

Ostari koettiin kivaksi, hieman aikansa eläneeksi, mutta turvattomaksi illalla. Nuoret kaipasivat ostarille tilaa, jossa voisi viettää aikaa, esimerkiksi kahvilaa.

Alueelle haluttiin tekonurmikenttä sekä futsaliin soveltuva kumikenttä. Haruspuistoon toivottiin aktiviteettejä nuorille ja Kallahden rantaan parempaa laituria sekä rantatuoleja. Myös koulujen pihojen kehittämiseen tuli ideoita.

Vuorovaikutuksessa esille tulleet kommentit on otettu huomioon kaavatyössä siten, että täydennysrakentamisen paikkoja on tutkittu Pohjavedenpuiston ja Haruspuiston alueella ja paikkojen kartoittamista on jatkettu muidenkin asukkaiden kanssa yhdessä. Liikekeskus -hanke kehittää torin ympäristöä niin, että sinne on mahdollista saada uusia viihtyisiä liiketiloja ja samalla kaupunkitilallisesti ja uuden asumisen myötä ympäristöä turvallisemman tuntuiseksi. Viheralueisiin ja aukioihin liittyviä kehitysideoita viedään nuorten kanssa eteenpäin puistojen ja aukoiden jatkosuunnittelun yhteydessä.

Yhteenveto asukastilaisuudesta 28.2.2015

Keskustelu alueen kehittämisestä asukkaiden kanssa alkoi ennen asemakaavaprosessin varsinaista käynnistymistä (osallistumis- ja arviointisuunnitelma) Rastilan Riehasa

Rastilan rieha -tapahtuma järjestettiin useiden virastojen ja asukasjärjestöjen kanssa yhdessä ostarilla ja nuorisotalolla. Sitä mainostettiin joka talouteen jaetulla postikortilla, jossa kutsu esitettiin myös venäjän, somalin ja englannin kielillä. Riehasa kävi arviolta 100 henkilöä. Kaupunkisuunnittelun osalta haluttiin saada tietoa alueen hyvistä ja huonoista puolista ja toiveita alueen kehittämiseksi. Lisäksi haluttiin kertoa käynnistävien hankkeiden tavoitteista sekä kysyä asukkaiden mielipiteitä tavoitteista.

Meri-rastilalaiset kertoivat viihtyvänsä asuinalueellaan ja alue koetaan olevan hyvin saavutettavissa erityisesti metrolla. Luontoa ja merellisyttä arvostetaan. Alue on yhteisöllinen, toisaalta alueelle kaivattiin lisää toimintamahdollisuuksia. Alue kaipaa profiilin nostamista, mihin luonto ja yhteisöllisyys sekä monikulttuurisuus tarjoavat mahdollisuuksia. Osa taloyhtiöistä ja julkisista tiloista koettiin rapistuneiksi.

Asemakaavan tavoitteita koskeneet kommentit antoivat ymmärtää, että määritellyt tavoitteet olivat sopivia. Työpajassa oli esillä kartta asemakaava-alueesta johon asukkaat saivat merkitä toivottavia täydennysrakentamisen paikkoja. Esiin nousi ostarin ja sen ympäristö, kortteleiden pysäköintialueet sekä puistoalueiden vähän käytetyt reunamat. Myös rakennusten korottamista toivottiin. Erityisesti ostarin ja metroaseman yhteyteen voisi tulla tehokastakin lisärakentamista.

Asukkaat saivat äänestää minkälaista asumista Meri-Rastilaan halutaan. Esillä oli referenssikuvia asuinrakentamiskohteista teemoittain. Esiin nousi toiveet vehreistä pihoista, ihmisen mittakaavasta, kaarevista kaduista ja isoista parvekkeista. Puuta pidettiin kauniina julkisivumateriaalina, monet toivoivat maanläheisiä värejä, toiset kaipasivat värikästä.

Matka metrolta torille tuntuu tylsältä, eikä sisäänkäynti torille miellytä. Ostarin takapihalle pitäisi tehdä jotain, ei anna hyvää ensivaikutelmaa Meri-Rastilasta, nyt portti Meri-Rastilaan puuttuu kokonaan. Pysäköinnin oli huomattu vievän paljon tilaa ja ehdotettiin vietävän maan alle, mutta kustannukset mietityttivät.

Torista haluttaisiin tunnelmallisempi ja viihtyisämpi: kukkaistutuksia, puita, istumapaikkoja. Kivijalkaliikkeiden näkyvyyttä voisi lisätä samalla kun kaivattuja liiketoimintoja tulisi lisää. Tapahtumia toivottiin myös lisää: konserteja, kirppiksiä, basaariluontoista myyntiä, torielämää. Kenties lava tai muu vastaava voisi sopia torille.

Meri-Rastilan viheralueet ja reitistö koettiin pääosin nykytilassaan toimivaksi, mutta viheralueiden toiminnot ja kalusteet ovat perusparannuksen ja kehittämisen tarpeessa. Erityisesti arvoiksi määritettiin monimuotoisuus ja puistojen selkeä jako luonnontilassa säilyneisiin sekä rakennettuihin viheralueisiin. Valaistukseen ja liikuntamahdollisuuksiin toivottiin parannuksia.

Vuorovaikutuksessa esille tulleet kommentit on otettu huomioon kaavatyössä siten, että Rastilan riehassa esitetyt ehdotukset kaavan tavoitteista kirjattiin osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja asukkaiden kommentteja niiden toteuttamiseksi on kaavatyön puitteissa huomioitu. Rakentamisen sijoituspaikoista koostettiin kartta ja sen pohjalta keskustelua jatkettiin OAS-tilaisuudessa. Asukkaiden kiinnostus tontti-kohtaista lisärakentamista kohtaan noteerattiin ja asiaa edistettiin taloyhtiöille suunnatuilla infotilaisuuksilla. Uuden rakentamisen julkisivukäsittelyssä puu ja harmoniset värisävyt saivat paljon kannatusta ja niitä on käytetty kaavaluonnoksen kaavamääräyksissä. Liikekeskuksen kehittämistä niin, että se luo paremmin elävää katutilaa ja "portin" alueelle, on pidetty hyvänä lähtökohtana. Monet toivoivat pysäköinnin sijoittamista maan alle ja kaavaluonnoksessa lähes kaikki pysäköinti on ratkaistu rakenteellisesti, eli tilaa säästävasti. Puistojen ja aukioiden kehittämiseen liittyviä ideoita hyödynnettiin Lähiöprojektin tilaamassa Meri-Rastilan kaupunkitilojen ideasuunnitelmassa (Masu planning) ja niitä tullaan hyödyntämään edelleen alueiden jatkosuunnittelussa. Rastilan rieha tarjosi arvokasta lähtötietoa suunnittelualueesta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolo 13.4.–4.5.2015

Viranomaisten kannanotot

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin kannanotot seuraavilta asiantuntijaviranomaisilta:

- asuntotuotantotoimisto (ATT)
- Helen Oy
- Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos (HKL)
- Helsingin taidemuseo
- Kaupunginkirjasto
- Kaupunginmuseo / Museovirasto
- kiinteistöviraston tilakeskus
- nuorisoasiainkeskus
- opetusvirasto
- rakennusvirasto
- sosiaali- ja terveysvirasto
- ympäristökeskus

Lisäksi yhteistyötä on tehty mm. Kiinteistöviraston tonttiosaston ja varhaiskasvatusviraston kanssa.

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Asuntotuotantotoimiston (ATT) kannanotto kohdistui kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteuttamisedellytysten huomioimiseen ja kaavaratkaisun toivottiin tukevan rakennusten energiatehokkuustavoitteita. Olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistämisen lisäksi ATT toivoo, että asemakaavoituksessa varataan selkeästi uusia alueita uudisrakentamista varten.

Helen Oy:n kannanotto kohdistui uuden rakentamisen energiatehokkuuden huomioimiseen sekä olemassa olevan rakennuskannan energiasaneeraamisen edistämiseen.

Helsingin kaupungin liikennelaitos –liikelaitoksen (HKL) kannanotto totesi, että HKL:n metroaseman kiinteistöihin ei ole toivottavaa tehdä muutoksia eikä metrolikenteelle saa aiheutua toimintakatkoja kaavan ratkaisujen johdosta. Metroliikenteen aiheuttamat melu- ja tärinä Haitat on huomioitava kaavan valmistelussa. HKL pitää Meri-Rastilan täydennysrakentamista kannatettavana, koska sillä mahdollistetaan liikkumisen painottuminen metrolikenteeseen.

Taidemuseon kannanotto toteaa, että täydennysrakentamisen yhteydessä on luontevaa tuoda julkista taidetta sellaisille alueille, jossa sitä ennestään on vähän tai ei ollenkaan.

Kaupunginkirjaston kannanotto totesi, että suunnitelmissa ei ole laajentaa kirjastoverkkoa asemakaava-alueelle.

Helsingin kaupunginmuseon kannanotto kohdistui viihtyisän asuin-ympäristön mahdollistamiseen, johon Vuosaaren ominaisuuteen mukaisesti liittyy viheralueet, luonto ja meri. Kannanotossa korostettiin myös Ison Kallahden puiston kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden, suojeltujen huvilarakennusten ja niiden aseman puistoympäristössä huomiointi kaavamuutoksessa. **Museovirastolla** on yhteistyösopimus Helsingin kaupunginmuseon kanssa, joten kannanotto sisälsi myös museoviraston näkemyksen.

Kiinteistöviraston tilakeskuksen kannanotto kohdistui palvelutiloihin alueella. Kannanotossa todetaan, että kaavoituksen jatkosuunnittelussa tulee tutkia Meri-Rastilan palvelutilatyöryhmässä esille tulleet asiat palvelutilaverkon muutostarpeiden ja kehittämismahdollisuuksien osalta. Tämä sisältää Jaluspolun korttelitalon laajentamismahdollisuudet ja päiväkotiyksiköiden uudistamisen, niin että pienistä yksiköistä voitaisiin luopua keskittämällä tiloja uusiin isoihin yksiköihin. Kaavatyön yhteydessä toivottiin tutkittavaksi laajemmin poikkihallinnolliset yhteistyötarpeet, kuten liikuntapalvelujen parantaminen ja tilojen yhteiskäytön kehittäminen. Uusille Y-tonteille toivottiin muuntojoustavuutta tilaratkaisujen suhteen ja hyvää liikenteellistä saavutettavuutta. Rakentamisen ja asumisen tiivistämistä Meri-Rastilan alueella pidettiin hyvänä ja kannatettavana asiana.

Nuorisoasiainkeskuksen kannanotto kohdistui nuorten harrastusmahdollisuuksien kehittämiseen alueella ja nuorten huomioimiseen vuorovaikutuksessa kaavan valmistelun edetessä. Kaupunkirakenteen tiivistymistä metroaseman yhteydessä pidetään hyvänä. Kannanoton mukaan nuoret suhtautuvat täydennysrakentamiseen pääosin myönteisesti.

Opetustoimen kannanotto toteaa, että alustavien arvioiden mukaan Meri-Rastilan ala-asteen koulua tulee laajentaa vuosiluokat 1–9 käsittäväksi n. 700 oppilaspaikan peruskouluksi nykyisen 200 oppilaan ala-asteen koulun sijasta. Tavoitelaaajuus on n. 9000 – 10000 brm².

Rakennusviraston kannanotto kohdistui katujen mitoitukseen, johtosiirtojen huomioimiseen ja Haruspuiston kehittämiseen alueen tärkeimpänä kaupunginosapuistona. Meri-Rastilan kaupunki-uudistusta pidettiin erittäin kannatettavana projektina.

Sosiaali- ja terveysviraston kannanotto kohdistui toiveeseen mahdollistaa erityisryhmien asuntoryhmien sijoittaminen Meri-Rastilaan.

Helsingin ympäristökeskuksen kannanotto kohdistui hulevesistrategian, Natura-alueen, luontokohteiden, virkistysyhteyksien, pohjavesialueen ja liikenteen haittojen huomioimiseen kaavasuunnittelussa sekä siihen, että kaava luo edellytykset toteuttaa energiatehokasta rakentamista. Ympäristökeskus pitää kaupunkirakenteen tiivistymistä metroaseman läheisyydessä kannatettavana energiatehokkuuden kannalta.

Muilla viranomaisilla ei ollut huomautettavaa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa sekä valmisteluaineistoa koskevissa viranomaisten kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että rakennusalat ja kerrosluvut tukevat kohtuuhintaista asuntotuotantoa ja energiatehokkuutta on mahdollista tehostaa mm. viherkattomääräyksen ansiosta. Nuorten toiminnoille on kaava-alueella puistoissa varattu tilaa. Kaavassa on hulevesien hallintaan liittyviä määräyksiä ja mm. viivyttävä viherkattomääräys. Luontoarvoja on tuotu esiin mm. lähteen ja lepakoille tärkeän puuston säilyttäville merkinnöillä sekä pohjaveden laadun varmistamiseen liittyvillä määräyksillä. Virkistysyhteydet ovat olleet lähtökohtana kaavaratkaisussa. Erityisryhmien asuminen on mahdollistettu kaavaratkaisussa. Metron ja Vuotien aiheuttama melu on huomioitu kaavaluonnoksessa Vuotien puoleisten rakennusten melumääräyksellä. Meluun ja tärinään liittyviä kaavamääräyksiä tarkennetaan kaavaehdotusvaiheessa. Viihtyisä asuinympäristö ja huvilarakennusten suojelu ja puistoympäristön luonne on huomioitu kaavatyössä mm. säilyttämällä huviloiden suojelumääräys. Meri-Rastilan ala-asteelle on varattu laajentumiseen tarvittava kerrosalan lisäys. Kaava sisältää kaksi uutta Y-tonttia, jotka mahdollistavat 250-paikkaiset päiväkodit alueelle. Nykyisille pienempien yksiköiden päiväkotitonteille on mahdollistettu asuinrakentaminen tulevaisuudessa. Katujen mitoitus ja Haruspuiston toiminnalliset tilavaraukset on huomioitu kaavassa. Johtosiirtojen määrä on pyritty minimoimaan.

Vastineet viranomaisten kannanottoihin

Asuntotuotantotoimiston (ATT)

Rakennusalat ja kerrosluvut tukevat kohtuuhintaista asuntotuotantoa. Energiatehokkuutta on mahdollista tehostaa mm. viherkattomääräyksen ansiosta.

Helen Oy

Kaavatyön yhteydessä Lähiöprojekti on tehnyt yhteistyötä Helsingin ympäristökeskuksen kanssa taloyhtiöiden energiasaneeraamisen edistämiseksi. Kaavan osalta energiaterhokkuutta on mahdollista tehostaa mm. viherkattomääräyksen ansiosta. Muita energiankulutuksen vähentämiseen liittyviä keinoja tutkitaan tarkemmin kaavaehdotusvaiheessa.

Helsingin kaupungin liikennelaitos –liikelaituksen (HKL)

Metron ja Vuotien aiheuttama melu on huomioitu kaavaluonnoksessa Vuotien puoleisten rakennusten melumääräyksellä. Kaavaehdotusvaiheessa tehdään tarkemmat melu- ja tärinäselvitykset.

Taidemuseo

Yhteistyötä taidemuseon kanssa halutaan edistää kaavaehdotusvaiheessa.

Helsingin kaupungin museo

Viihtyisä asuinympäristö ja huvilarakennusten suojelu ja puistoympäristön luonne on huomioitu kaavatyössä mm. säilyttämällä huviloiden suojelumääräys.

Kiinteistöviraston tilakeskus

Kiinteistöviraston tilakeskuksen kanssa on kaavan valmistelussa tehty tiivistä yhteistyötä ja tilatarpeet on huomioitu kaavatyössä. Meri-Rastilan ala-asteelle on varattu laajentumiseen tarvittava kerrosalan lisäys. Kaava sisältää kaksi uutta Y-tonttia, jotka mahdollistavat 250-paikkaiset päiväkodit alueelle. Nykyisille pienempien yksiköiden päiväkotitonteille on mahdollistettu asuinrakentaminen tulevaisuudessa.

Nuorisoasiainkeskus

Nuorten harrastusmahdollisuuksia pyritään kehittämään alueella erityisesti puistojen toimintojen kehittämisen yhteydessä. Nuorten toiminoille on kaava-alueella puistoissa varattu tilaa. Yhteistyötä paikallisen nuorisotalon ja koulujen kanssa jatketaan.

Opetustoimi

Opetustoimen tilatoiveet on huomioitu mahdollistamalla korttelitalon laajentuminen. Tontin rakennusoikeus nostetaan 4850 k-m²:stä 9000 k-m²:iin ja kerrosluku kahdesta kolmeen.

Rakennusvirasto

Rakennusviraston kanssa on kaavan valmistelussa tehty tiivistä yhteistyötä ja heidän lausuntonsa on huomioitu kaavatyössä. Katujen mitoitukset ja Haruspuiston toiminnalliset tilavaraukset on huomioitu kaavassa. Johtosiirtojen määrä on pyritty minimoimaan.

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto

Erityisryhmien asuminen on mahdollistettu kaavaratkaisussa.

Helsingin ympäristökeskus

Kaavassa on hulevesien hallintaan liittyviä määräyksiä ja mm. viivytävä viherkattomääräys. Hulevesien hallinnasta alueella tietoa mm. kaavaselostuksessa kohdassa: Asemakaavan kuvaus: ekologinen kestävyys. Luontoarvoja on tuotu esiin mm. lähteen ja lepakoille tärkeän puuston säilyttävillä merkinnöillä. Pohjavesialueella rakentamisen korko on tarkistettu ja pohjaveteen liittyen on lisätty tarpeelliset kaavamääräykset. Virkistysyhteydet ovat olleet lähtökohtana kaavaratkaisussa. Vaikutuksista Natura-alueeseen on tekeillä selvitys.

Yhteenveto mielipiteistä

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa koskevia mielipidekirjeitä saapui 28 kpl. Lisäksi suullisia mielipiteitä on esitetty asukastilaisuudessa ja puhelimitse.

Mielipiteet kohdistuivat rakentamisen määrään ja sen sijoittumiseen, viheralueisiin, rakentamisen luonteeseen, palveluihin, kestäväan kehitykseen, rakentamiseen Meri-Rastilan ympäristössä, liikenteeseen ja pysäköintiin sekä kaavaprosessiin.

OAS:ssa määriteltyä rakentamisen määrää pidettiin monissa mielipiteissä liian suurena alueelle. Viheralueiden pienentymistä pidettiin huonona ratkaisuna. Useissa mielipiteissä oli mainittu kohtia jonne rakentaminen ei sovi ja minne se sopisi. Erityisesti Ison Kallahden puiston ranta-alueita pidettiin epäsopivana rakentamiselle ja ostarin ympäristöön nähtiin sopivan korkeakin rakentaminen. Mielipiteissä toivottiin, että kaavaratkaisu arvostaa Meri-Rastilan alkuperäisen asemakaavan ideoita ja mittakaavaa. Toisissa mielipiteissä toivottiin, että rakentaminen on mahdollisimman korkeaa, jotta viheralueita säästyy. Torin ympäristöä ja liikuntamahdollisuuksia toivottiin kehitettävän. Mielipiteissä käsiteltiin mm. tonttikohtaisen lisärakentamisen mahdollisuuksia ja uusien asuintalojen hallintamuotoja. Palvelujen riittävydestä sekä infrarakenteen ja julkisen liikenteen kantokyvystä oltiin huolestuneita. Ekologisia ja kestäväan kehityksen mukaisia kaavaratkaisuja peräänkuulutettiin.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavatyössä siten, että rakentaminen on sijoitettu hienovaraisesti viheralueiden luonteet ja rajautuminen rakentamiseen huomioiden. Periaatteena on tiivistää katujen varsia ja säästää viheralueilla tärkeät virkistysreitit ja asukkaille olennaisimmat paikat, kuten tietyt kallioalueet, Haruspuistosta suurin osa, Ole Kandelinin puiston Ramsinrannan puoleinen reuna ja Ison Kallahden puiston rantavyöhyke. Pohjaveden puiston suunnittelun periaatteena on keskeisimpien kallioalueiden säästäminen ja geologisten kohteiden huomiointi. Asemakaava ja asemakaavan muutos sisältää Meri-Rastilan liikekeskuksen uudistuksen, jossa Kiinteistö Oy Rastilan liikekeskus kehittää liikekeskusta niin, että vanha rakennus puretaan ja tilalle rakennetaan uutta liiketilaa, jonka päällä on asumista. Rakentamisen sijoittamisesta on käyty useaan otteeseen keskustelua alueen asukkaiden kanssa ja sopivia paikkoja on tutkittu työpajoissa ja karttakyselyiden avulla. Kaavaluonnoksen rakentamisen sijoittelussa asukasvuorovaikutuksella on suuri vaikutus.

Kaavahankkeessa säästetään Rysäpuiston, Ole Kandelinin puiston ja Pohjavedenpuiston metsäinen luonne. Maakuntakaavan osoittama viheryhteys on huomioitu suunnittelussa. Haruspuisto säilyy kaavamerkinnällä VP (puisto) ja sitä on tarkoitus kehittää rakennetumman luonteiseksi. Osa Ison Kallahden puistosta saa VP -merkinnän sijasta VU -

merkinnän (Urheilu- ja virkistyspalveluiden alue), jolloin tarkoitus on kehittää puiston länsiosaa vanhojen villojen puutarhamaista luonnetta korostavaksi puistoalueeksi ja itäosaa ja rantaa liikuntatoimintoihin keskitetyväksi alueeksi. Ison Kallahden puiston puustoa säilytetään ja ranta sekä kallioalueet säilyvät luonnonmukaisina. Virkistysyhteydet ovat suunnittelussa olleet tärkeä lähtökohta ja kaava antaa niiden kehittämiselle hyvät mahdollisuudet. Alueen luontoarvot turvataan ja Kallahden Natura-alueesta on tekeillä Natura-selvitys.

Alueen suunnittelun lähtökohtana on ollut alkuperäisen kaavan ideat. Suunnitelmassa niitä on tuotu esiin ja korostettu. Uuden rakentamisen pysäköinti on lähtökohtaisesti suunniteltu rakenteelliseksi. Kaupunkisuunnitteluviraston täydennysrakentamisprojekti ja kiinteistöviraston tonttiosasto on tehnyt tiivistä yhteistyötä täydennysrakentamisesta kiinnostuneiden taloyhtiöiden kanssa. Suunnittelussa pihapiirien viihtyisyys on huomioitu. Haastavia maastonmuotoja on huomioitu rakennusten ja katujen sijoittelulla. Uutta asuinrakentamista säädellään kaavamääräyksillä, jotka liittyvät yhteistiloihin, asuntokohtaisiin ulkotiloihin, yhteisiin ulkotiloihin, kattoterasseihin ja julkisivukäsittelyyn.

Mielipiteet aihepiireittäin

Rakentamisen määrä

OAS:ssa määriteltyä rakentamisen määrää pidettiin monissa mielipiteissä liian suurena alueelle ja pelättiin, että uuden rakentamisen myötä asukkaiden pahoinvointi, pelko ja turvattomuus lisääntyy sekä olemassa olevien asuntojen hinta laskee. Osassa mielipiteitä oltiin sitä mieltä, että Vuosaareen ei saisi suunnitella lainkaan lisää rakentamista tai nähtiin, että nykyisten suurten uusien alueiden, kuten Kalasataman ja Jätkäsaaren rakentaminen riittää Helsingin kasvulle. Pyydettiin selvittämään mikä on asemakaava-alueen nykyinen asukasmäärä.

Rakentamisen sijoittuminen

Useissa mielipiteissä tuotiin esiin viheralueiden säilyttämisen tärkeys. Rakentamista ei haluttu Ison Kallahden puiston merelliseen rantaan, Pohjavedenpuistoon eikä Haruspuistoon niin, että puisto pienenee liikaa tai Ole Kandelinin puistoon niin, että rakentaminen sijoittuu liian lähelle Ramsinrannan asuinalueetta. Toisaalta osassa mielipiteistä todettiin, että Pohjavedenpuisto on vähällä käytöllä, joten sinne voisi rakentaa ja että Haruspuistoa voisi pienentää rakentamalla sen reunoille. Myös Rysäpuistosta oli mainintoja, että sen laidalle mahtuisi rakentamista. Useissa mielipiteissä nousi esiin näkemys, että metroaseman yhteyteen, nykyisen liikekeskuksen ympäristöön voisi rakentaa korkeita asuinrakennuksia, joiden maantasokerroksessa olisi liiketiloja. Meri-Rastilan toria haluttiin elävöittää ja yhtenä keinona nähtiin rakennusten purkaminen sen ympäriltä ja uusien korkeampien ja arkkitehtuuriltaan laadukkaampien rakennusten sijoittaminen näihin paikkoihin. Muuallakin olemassa olevien rakennusten purkaminen ja niiden tilalle uuden

rakentaminen nähtiin hyvänä vaihtoehtona. Vuotien kattamista ja parkkikenttiä sekä joitakin aukioita ehdotettiin uuden rakentamisen paikoiksi.

Viheralueet ja julkiset ulkotilat

Viheralueisiin liittyen tuli paljon mielipiteitä. Monet mielipiteistä liittyivät luonnonmukaisten ja metsäisten puistoalueiden ja ranta-alueen säilyttämisen tärkeyteen, niihin liittyviin terveysvaikutuksiin ja saavutettavuuteen. Alueella olevia virkistysyhteyksiä pidettiin tärkeinä, erityisesti maakuntakaavassa esitettyä viheryhteyttä Ole Kandelinin puiston läpi. Mielipiteissä korostui, että alueen metsäisiä kallioalueita pidetään tärkeinä. Niiden räjäyttämistä ja siitä aiheutuvaa haittaa pelättiin. Esiin nostettiin myös Ison Kallahden puiston niittymaisema ja alueen luontoarvot, kuten lepakot, Kallahden harju, lähde ja geologiset kohteet. Ison Kallahden puiston nimen muuttamista ehdotettiin. Pohjavedenpuistolle ja Ison Kallahden puistolle ehdotettiin luo-kaavamerkintää. Mielipiteissä huomautettiin, että alueella on Metso-luokiteltuja metsäkohteita.

Osassa mielipiteistä haluttiin säilyttää lähimetsien luontoarvoja niin, että reittejä ja liikuntakenttiä ei rakennettaisi lisää ja puistot säilyisivät mahdollisimman luonnontilaisina. Liikuntakenttiä ehdotettiin rakennettavaksi esim. rakennusten katoille. Osassa mielipiteistä tuotiin esille tarve Haruspuiston toimintojen kehittämisestä ja puuston vähentämisestä, jotta puistosta tulisi valoisampi. Myös liikuntamahdollisuuksia haluttiin lisätä ja parantaa osassa mielipiteistä. Monet näkivät olemassa olevien liikuntapaikkojen laadun parantamisen ja koulujen pihojen kehittämisen tärkeämpänä kuin uusien liikuntatoimintojen rakentamisen. Uimaranan säilymisestä oltiin huolestuneita. Meri-Rastilan toria haluttiin kehitettävän mm. hienon kiveyksen, isompien puiden tai suihkulähteen avulla. Ison Kallahden puistoa toivottiin kehitettävän kaupunkiviljelyyn ja yhteiseksi puutarhaksi, jossa olisi marjoja ja hedelmiä tuottavia kasveja.

Rakentamisen luonne

Mielipiteissä korostui alkuperäisen asemakaavan ideoiden huomioiminen, kuten aukiotilat, kodikkaat pihapiirit, kylämäisyys, katutilan ja pihatilan erottelu, asuinpihojen näkymät viheralueille, olemassa olevan postmodernistisen rakennuskannan arvostus ja jopa suojele, kuten esim. korttelitalo, joka sijaitsee Meri-Rastilan torin eteläpuolella. Muutama mielipide toi esiin näkemyksen, että jos rakennetaan se kannattaa tehdä tehokkaana ja korkeana, uutena kerrostumana alueelle, jotta viheralueita säästyisi. Hitas-taloyhtiöt toivoivat kaupungilta apua tontti-kohtaisen lisärakentamisen suunnitteluun. Osa nosti esiin ajatuksia hallintamodoista: alueelle toivottiin enemmän omistusasumista ja myös erityisryhmien asumista. Asuinmukavuudesta todettiin, että sekä uusien että vanhojen asukkaiden pihapiirien kodikkuus tulee turvata jatkossakin. Kallioiden räjäyttämistä uuden rakentamisen yhteydessä ei pidetty hyvänä. Uusiin asuintaloihin toivottiin saunoja, parvekkeita, kunnolliset

varastotilat ja laadukkaammat julkisivumateriaalit kuin vanhoissa taloissa. Pysäköinti nähtiin mahdollisena sijoittaa esimerkiksi rakennusten alle. Olemassa olevien asuintalojen parantamista toivottiin. Osassa mielipiteistä todettiin, että betonia ei saisi sallia alueelle lainkaan. Tuulisuuden huomioimista suunnittelulla toivottiin.

Palvelut

Palvelujen riittävydestä oltiin huolestuneita. Erityisesti päiväkodit, koulut ja terveyspalvelut herättivät kysymyksiä. Toisissa mielipiteissä mainittiin, että kauppakeskus Columbuksen ja Itiksen palvelut ovat riittävät. Joissakin mielipiteissä nostettiin esiin palvelujen aiheuttama häiritsevä saattoliikenne ja huoltoliikenne.

Kestävä kehitys

Mielipiteissä toivottiin, että kaavassa huomioidaan ekologisen rakentamisen tukeminen, kuten puu rakennusmateriaalina ja kuinka tuoda luonto osaksi tiivistä kaupunkiympäristöä esim. viherkattojen tai vertikaalipuutarhojen avulla. Osassa mielipiteistä nostettiin esiin, että alueella tulisi jatkossa käyttää edelläkävijäteknologioita ilmastonmuutoksen ja biodiversiteettikadon torjumiseen. Keinoja voisi olla esimerkiksi aurinkoenergia ja viherkattoviljely.

Rakentaminen Meri-Rastilan ympäristössä

Useissa mielipiteissä tuotiin esiin toivomus, että jos Meri-Rastilan täydennysrakentaminen toteutuu OAS:ssa määritellyssä laajuudessa tulisi Länsirannan osayleiskaavan rakentamisesta luopua. Rastilan leirintäalueen rakentamisesta oli näkemyksiä puolesta ja vastaan. Kokonaisuuden huomioimista tuotiin esiin. Rakentamisen paikkoja muualle ehdotettiin, mm. Sipoo, Kaivopuisto ja Eira, Uutelan golfkenttä ja Rastilan leirintäalue.

Liikenne ja pysäköinti

Metron kapasiteetin kantokyvystä oltiin osin huolestuneita. Joissakin mielipiteissä toivottiin lisää vieraspysäköintipaikkoja alueelle. Osassa mielipiteistä oltiin huolissaan tiettyjen katuosuuksien turvallisuudesta ja terveellisyydestä. Rakentamisen aikaisesta häiriöstä oltiin myös huolestuneita. Vuotien sillan jalankulun ja pyöräilyn laadusta ja kapasiteetista oltiin huolestuneita.

Kaavaprosessi

Osassa mielipiteistä nostettiin esille huoli vuorovaikutuksen näennäisyydestä. Mielipiteissä nostettiin esille, että kaavatyön yhteydessä on syytä tehdä sosiaalisten vaikutusten arviointi.

Vastineet mielipiteisiin aihepiireittäin

Rakentamisen määrä

OAS:ssa esitetty rakentamisen määrä perustuu kaupungin strategiaan raideliikenteen asemien ympäristön tiivistämisestä ja yleiskaavaan, joka määrittää kuinka tehokasta rakentamisen tulee eri alueilla olla. Yleiskaavan avulla otetaan huomioon koko kaupungin laajuinen kokonaisuus ja rakentamisen tärkeät painopisteet. Koko kaupungissa seuraavan 35 vuoden aikana täydennysrakentamista tulee olemaan 1/3 kaikesta rakentamisesta. Suuret aluerakentamisalueet eivät siis riitä ratkaisemaan kaupungin kasvua. Meri-Rastilalla on paljon potentiaalia tiivistyä ilman, että virkistysyhteydet heikentyvät ja alueelle jää edelleen paljon viheralueita asukkaiden käyttöön. Uudella rakentamisella ja tähän liittyvällä julkisten ulkotilojen parantamisella on usein vaikutusta asuntojen arvon nousuun ja alueen turvallisuuden parantumiseen. Alueen nykyinen asukasmäärä on lisätty kaavaselostukseen.

Rakentamisen sijoittuminen

Rakentaminen on suunnitelmassa sijoitettu hienovaraisesti viheralueiden luonteet ja rajautuminen rakentamiseen huomioiden. Periaatteena on tiivistää katujen varsia ja säästää viheralueilla tärkeät virkistysreitit ja asukkaille olennaisimmat paikat, kuten tietyt kallioalueet, Haruspuihosta suurin osa, Ole Kandelinin puiston Ramsinrannan puoleinen reuna ja Ison Kallahden puiston rantavyöhyke. Viheralueista suurimman muutoksen kokee Pohjavedenpuisto. Pohjavedenpuiston suunnittelun periaatteena on keskeisimpien kallioalueiden säästäminen ja geologisten kohteiden huomioiminen, toisaalta rakentamisen sijoittaminen Vuotien varteen rajaamaan melua, puiston alaviin osiin ja Meri-Rastilan tien varteen muodostamaan katutilaa. Purkaminen voi olla mahdollista useissa Meri-Rastilan kohteissa. Kattamisratkaisut ovat yleensä taloudellisen toteutettavuutensa osalta haastavia ratkaisuja. Vuotien kattamista ei ole nähty taloudellisesti kannattavana tämän hetken taloudellisessa tilanteessa ja alueen hintatasoon suhteutettuna, mutta kaavaratkaisu ei estä kattamisratkaisun tutkimista ja toteuttamista myöhemmin. Asemakaava ja asemakaavan muutos sisältää Meri-Rastilan liikekeskuksen uudistuksen, jossa Kiinteistö Oy Rastilan liikekeskus kehittää liikekeskusta niin, että vanha rakennus puretaan ja tilalle rakennetaan uutta liiketilaa, jonka päällä on asumista. Rakentamisen sijoittamisesta on käyty useaan otteeseen keskustelua alueen asukkaiden kanssa ja sopivia paikkoja on tutkittu työpajoissa ja karttakyselyiden avulla. Kaavaluonnoksen rakentamisen sijoittelussa asukasvuorovaikutuksella on suuri vaikutus.

Viheralueet ja julkiset ulkotilat

Kaavahankkeessa säästetään Rysäpuiston, Ole Kandelinin puiston ja Pohjavedenpuiston metsäinen luonne. Maakuntakaavan osoittama viheryhteys on huomioitu suunnittelussa. Haruspuisto säilyy kaavamer-

kinnällä VP (puisto) ja sitä on tarkoitus kehittää rakennetumman luonteiseksi. Osa Ison Kallahden puistosta saa VP -merkinnän sijasta VU -merkinnän (Urheilu- ja virkistyspalveluiden alue), jolloin tarkoitus on kehittää puiston länsiosaa vanhojen villojen puutarhamaista luonnetta korostavaksi puistoalueeksi ja itäosaa ja rantaa liikuntatoimintoihin keskitetyväksi alueeksi. Ison Kallahden puiston puustoa säilytetään ja ranta ja kallioalueet säilyvät luonnonmukaisina. Luo-merkintöjen sijoittamista puistoon selvitetään kaavaehdotusvaiheessa, kun puistolle tehdään yleissuunnitelma. Puiston nimen muuttamista voidaan tutkia. Virkistysyhteydet ovat suunnittelussa olleet tärkeä lähtökohta ja kaava antaa niiden kehittämiselle hyvät mahdollisuudet. Alueen luontoarvot turvataan ja Kallahden Natura-alueesta on tekeillä Natura-selvitys. Jatkossa esimerkiksi pysäköintitalojen kattoja voisi tutkia pelikenttäkäyttöön. Uimaranta säilyy nykyisellään. METSO-kohteet kts. kaavaluonnosvaihe: vastine ympäristökeskukselle.

Rakentamisen luonne

Alueen suunnittelun lähtökohtana on ollut alkuperäisen kaavan ideat. Suunnitelmassa niitä on tuotu esiin ja korostettu (lisää aiheesta kohdassa Asemakaavan kuvaus: kaupunkirakenteelliset periaatteet). Uusi rakentaminen on selkeästi tehokkaampaa kuin olemassa oleva. Rakennukset ovat pääosin 5-8 krs korkeita. Joissakin kohdin, missä paikan tärkeyttä kannattaa korostaa on sijoitettu 10-12 krs korkeita pistemäisiä kerrostaloja. Uuden rakentamisen pysäköinti on lähtökohtaisesti suunniteltu rakenteelliseksi, eli pihakansien alle tai pysäköintitaloihin, näin välttyään maanpäällisiltä pysäköintialueilta. Kaupunkisuunnitteluviraston täydennysrakentamisprojekti ja kiinteistöviraston tonttiosasto on tehnyt tiivistä yhteistyötä täydennysrakentamisesta kiinnostuneiden taloyhtiöiden kanssa. Kaupunkisuunnitteluviraston rakennushistorian asiantuntijat ovat arvioineet, että alueen 1990-luvun rakennuskannasta ei tarvitse tehdä rakennushistoriallista selvitystä.

Kaava-alueella on suhteellisesti Helsingin nykyisiä tavoitteita enemmän vuokratalovaltaista asuntokantaa. Hallintamuodot määritellään kaupungin maalla tontinluovutuksen yhteydessä Helsingin kaupungin Kotikaupunkina Helsinki -ohjelman (AM-ohjelma) mukaisesti.

Suunnittelussa pihapiirien viihtyisyys on huomioitu. Haastavia maastonmuotoja on huomioitu rakennusten ja katujen sijoittelulla ja suunnittelun edetessä uusien tonttien järjestelyjä tullaan tarkastelemaan tarkemmin, jotta piha-alueilla voitaisiin säästää mahdollisimman paljon luonnonmukaista kalliota. Uutta asuinrakentamista säädellään kaavamääräyksillä, jotka liittyvät yhteistiloihin, asuntokohtaisiin ulkotiloihin, yhteisiin ulkotiloihin, kattoterasseihin ja julkisivukäsittelyyn (lisää aiheessa kaava-selostuksen kohdassa Asemakaavan kuvaus).

Palvelut

Kiinteistöviraston tilakeskuksen teettämässä palvelutilatarkastelussa on käyty läpi eri hallintokuntien tilatarpeet alueella tulevaisuudessa tuleva asukasmäärä huomioiden ja kaavamuutoksessa on varattu riittävät tontit ja kerrosalan määrä näille toiminnoille sekä suunniteltu parannuksia huoltoajoyhteyksiin. Terveyspalveluita ei sijoiteta kaavamuutosalueelle. Sosiaali- ja terveysvirasto on huomioinut tiivistyvän kaupunkirakenteen palveluverkkosuunnitelmassa, joka tähtää vuoteen 2030.

Kestävä kehitys

Asemakaava ja asemakaavan muutos pohjautuvat kaupungin strategiaan ja kaupunkisuunnitteluviraston ympäristöohjelmaan 2015–2017, joista lisää tietoa kaavaselostuksen kohdassa Kaavaratkaisu: ekologinen kestävyys.

Rakentaminen Meri-Rastilan ympäristössä

Ympäröivien alueiden mahdollinen rakentuminen tulevaisuudessa on huomioitu kaavoituksessa tilavarauksin, palvelutilatarkastelussa ja kaupallisia palveluita tarkasteltaessa. Tarkastelu pohjautuu uuteen yleiskaavaan. Yleiskaavassa on osoitettu kaupunkirakenteen tiivistymistä koko Helsingin alueelle. Noin 1/3 kaikesta asuinrakentamisesta tulee vuoteen 2050 mennessä olemaan täydennysrakentamista.

Liikenne ja pysäköinti

Metron kapasiteetti paranee Laajasalon pikaraitotien myötä sekä tihentämällä metron vuoroväliä linjojen yhteisellä osalla 1,75 minuuttiin. Kapasiteettia voidaan lisätä myös esimerkiksi perustamalla uusia runkolinjoja ruuhkaisimmille väleille. Aiheesta lisää kaavaselostuksen kohdassa Vaikutukset liikenteen ja teknisen huollon järjestämiseen. Vieraspysäköintipaikkoja on mahdollista saada noin 200 Meri-Rastilan tien perusparannuksen yhteydessä.

Vuotien sillan ja metrosillan väliin rakennetaan uusi jalankulun- ja pyöräilyn silta Vuosaaren baanareitin jatkeeksi. Rakennustyöt alkavat 2018 ja kestävät lähes kolme vuotta. Nykyisen Vuosaaren sillan alimittaisia ajokaistoja levennetään hieman, kun sillan pohjoispuoleinen jalankulun ja pyöräilyn väylä poistetaan. Samalla Karavaanisillalta Itäkeskukseen johtavan rampin sekoittumisalue Vuotiellä pitenee noin 20 metriä. Vuotien sillan eteläinen jalankulun ja pyöräilyn yhdistetty väylä säilyy ennallaan. Tosin jalankulun ja pyöräilyn määrä saattaa vähentyä, koska olosuhteet omalla sillalla ovat huomattavasti paremmat.

Kaavaprosessi

Tässä vuorovaikutusraportissa kuvataan vuorovaikutuksen vaiheet ja kuinka ne ovat vaikuttaneet suunnitteluun. Kaavaselostuksesta löytyy kohta Vaikutukset ihmisten terveyteen, turvallisuuteen, eri väestöryhmien toimintamahdollisuuksiin lähiympäristössä, sosiaalisiin oloihin ja kulttuuriin.

Yhteenveto osallistumis- ja arviointisuunnitelman asukastilaisuudesta 27.4.2015

Tilaisuudessa esiteltiin kaavahankkeen ja liikennesuunnittelun lähtökohdat, jonka jälkeen paikallaolijat saivat kertoa mielipiteitään pienryhmissä kartan äärellä. Työpajoissa käytiin läpi alueelle suunnitellun täydennysrakentamisen hyviä sekä huonoja puolia, mahdollisia rakentamisen paikkoja sekä ideoita tulevasta rakentamisesta.

Asukkaat esittivät kysymyksiä ja näkemyksiä tilaisuudessa. Keskustelua herätti mm. korkea ja tiivis rakentaminen: monet näkivät, että se ei sovi alueelle. Tosin ostarin ympäristössä muutosta toivottiin. Pohdittiin mitä hallintamuotoa alueelle suunnitellaan. Tuotiin esiin kansainvälisyys: sitä voisi hyödyntää esimerkiksi arkkitehtuurissa. Alue koettiin turvattomaksi mm. viheralueiden huonon valaistuksen vuoksi. Kysyttiin myös miten kaupunki näkee väkimäärän lisäyksen auttavan turvattomuuden tunteen vähenemisessä. Tuotiin esiin, että alueella liikkuu paljon turisteja leirintäalueen, koulutus- ja leirikeskusten ansiosta: nähtiin, että julkisten tilojen kehittäminen on todella tärkeää tästäkin syystä. Palveluiden yhtäaikainen suunnittelu nähtiin olennaisena. Toivottiin, että alueella säilyisi edelleen edullisen vuokratason liiketiloja. Metsäisten viheralueiden tärkeydestä puhuttiin paljon. Kysyttiin mikä on tämän asemakaavan suhde Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaavaan: voisiko kyseisen alueen jättää rakentamatta. Vuosaaren sillan ruuhkautumisesta oltiin huolestuneita.

Osallistujia oli noin 90 henkilöä.

Suunnitelmia verkossa kommentoitavana kolmessa vaiheessa

Meri-Rastilan suunnitelmia on ollut verkossa kommentoitavana kolmessa eri vaiheessa. Ensimmäisen kerran (130 kommenttia) lokakuussa 2015, jolloin keskustelussa oli erilaisia täydentämiskäytön vaihtoehtoja sekä puistojen ideasuunnitelmia. Lisäksi kirjaamoon saatiin neljä mielipidettä. Seuraavassa verkkokeskustelussa (190 kommenttia) touko-kesäkuussa 2016 keskusteltiin liikekeskuksen alueesta, eteenpäin viedystä täydennysrakentamissuunnitelmasta sekä Meri-Rastilan tien perusparantamisesta. Tässä yhteydessä kirjaamoon tuli myös neljä mielipidettä. Kolmannessa verkkokeskustelussa esillä oli kaavaluonnos ja luonnos liikennesuunnitelmasta. Kolmannen verkkokeskustelun mielipiteet on käsitelty osana luonnosvaiheen mielipiteitä.

Lokakuun 2015 suunnitteluversioita nettikeskustelussa:

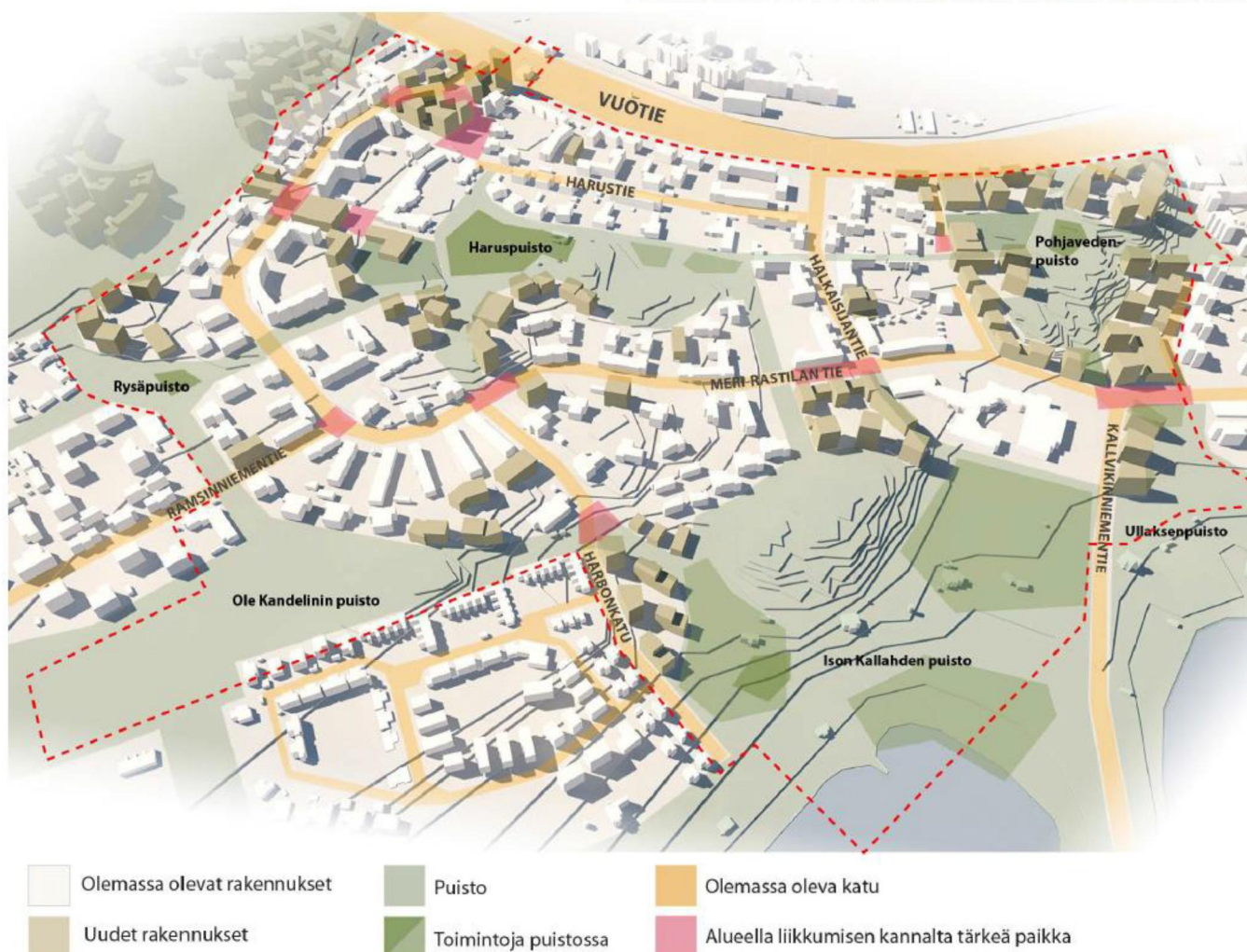
Lokakuun 2015 suunnitteluversioita nettikeskustelussa:

Täydennysrakentaminen hyväksytään verkkokeskusteluissakin parhaiten metroaseman ja ostarin ympäristössä, jossa rakentaminen voisi olla korkeakin. Myös Pohjavedenpuiston katsotaan sopivan täydennysrakentamiseen. Muilla alueilla täydennysrakentamisen tulisi olla hienovaraista ja sijoittua katujen varsille. Kun alueen rakennukset tulevat peruskorjausikänsä, voisi purkava saneeraus olla hyvä keino tiivistämiseen.

Meri-rastilalaiset arvostavat alueen luontoa, kallioita ja rantoja. Lokakuussa 2015 esitetyissä suunnitelmissa eniten kritiikkiä herättikin rakentaminen kallioille, kuten Ison Kallahden puiston kallioille ja Haruspuiston kaakkoisosan kallioille. Myös yleisesti puistoihin rakentaminen ja asuinalueen muuttuminen herätti huolta. Alueen yleisen ilmeen ja imagon kohottamista pidettiin tärkeänä. Puistojen, istutusten, jalan- kulkua- ja pyöräilyreittien sekä torin ympäristön parantamista toivottiin. Osa asuinrakennuksista kaipaa remonttia. Haruspuisto on keskeinen kohtaamispaikka. Puistoa pitäisi kehittää toiminnalliseksi paikaksi laadusta tinkimättä.

Toukokuun 2016 suunnitelma nettikeskustelussa:

Toisessa verkkokeskustelussa arvostettiin sitä, että suunnitelmia on voinut kommentoida useaan otteeseen ja että suunnitelmaa oli muutettu aiemmissa kommentoissa toivottuun suuntaan. Metroaseman ympäristön suunnitelmia pidettiin yleisesti ottaen hyvinä. Haruspuistoon sijoitettavaa rakentamista oli edellisestä suunnitelmaversiosta vähennetty, eikä Haruspuistoon liittyviä kommentteja juurikaan nyt tullut. Kriittikki kohdistui tässä keskustelussa erityisesti Pohjavedenpuistoon sijoitettuun rakentamiseen, erityisesti sen määrään, Harbonkadun varteen suunniteltuihin kerrostaloihin sekä Rysäpuiston alueen suunnitelmiin. Keskustelu kääntyi osittain myös uusien rakennusten ulkonäkökysymyksiin sekä omistujajakaumaan. Kysyttiin miten suurehko uusien asukkaiden määrä muuttaa alueen nykyistä kylämaista ja yhteisöllistä tunnelmaa.

Ensimmäisessä verkkokeskustelussa ja kirjaamoon saapuneissa mielipiteissä (4) esille tulleet kommentit on otettu huomioon kaavatyössä siten, että rakentamista poistettiin Ison Kallahden puiston kallioalueilta ja Haruspuiston eteläosan kallioalueilta. Kallioille suunniteltiin ulkoilureittejä, jotka avaisivat kallioalueet julkisemman oloiseksi, mutta samalla säästäisivät maastoa, kun kulku ohjataan tietyille reitille. Rakentamista Pohjavedenpuistoon lisättiin jonkin verran. Haruspuiston rakentaminen suunniteltiin siten, että se on matalaa puiston suunnalla ja korkeampaa kohti Meri-Rastilan tietä, jolloin rakennukset varjostavat puistoa mahdollisimman vähän. Kommenttien pohjalta rakentamisen paikkoja tutkittiin Kallvikinniementien ja Harbonkadun reunalle. Asukkaiden toivomien pienten ja toisaalta myös suurten asuntojen sijoittaminen alueelle ja hallintamuotojakauman monipuolistaminen on kaavan ratkaisulla haluttu mahdollistaa. Korkea rakentaminen on suunniteltu pääosin pistemäisinä rakennuksina, jolloin rakennusten luoma tunnelma ei ole muurimainen ja massiivinen.

Toisessa verkkokeskustelussa ja kirjaamoon saapuneissa mielipiteissä (4) esille tulleet kommentit on otettu huomioon kaavatyössä siten, että Harbonkadun varren rakennukset muutettiin matalammiksi ja sopivammiksi ympäröivään korttelirakenteeseen. Rysäpuistoon sijoitettua rakentamista muutettiin niin, että sen pysäköinti on integroitu piha-kansina maastoon ja se ei häiritse viereisten tonttien asukkaita. Ajatuksia julkisivuista kehitettiin eteenpäin.

Yhteenveto asukastilaisuuksista 5. ja 7.10.2015

Kaavakävelyt ja keskustelut karttojen äärellä

Esillä olleeseen suunnitteluaineistoon liittyen järjestettiin kaksi kaavakävelyiltä, jossa tutustuttiin alustaviin täydennysrakentamissuunnitelmiin ja julkisten tilojen ja puistojen parannussuunnitelmiin maastossa. Kävelyjen jälkeen kokoonnuttiin keskustelemaan karttojen ääreen sisätiloihin. Varsinaiset kommentit suunnitelmiin pyydettiin kirjoittamaan verkkokeskusteluun.

5.10. tilaisuuteen osallistui noin 35 henkilöä, 7.10. osallistujia oli noin 25.

Yhteenveto asukastilaisuudesta 26.5.2016

Suunnittelijat tavattavissa torilla kyläjuhlan yhteydessä

Eniten kävijöitä kaikista järjestetyistä asukastapahtumista keräsi suunnittelijoiden toripäivystys toukokuussa 2016. Tapahtuma oli samana arkipäivänä kuin Haruspuiston kyläjuhla. Toistä tuleville oli luontevaa poiketa suunnittelijoiden telttakatoksella. Kävijöitä arvioitiin olleen noin 150. Palautetta kannustettiin jättämään samaan aikaan käynnissä ol-

leeseen verkkokeskusteluun. Mahdollisuutta suunnittelijoiden tapaamiseen ja verkkokeskustelua oli mainostettu jakamalla flyereita metroasemalla ruuhka-aikaan työmatkalaisille.

Yhteenveto asukastilaisuudesta 27.9.2016

Aluefoorumin järjestäminen asukasaktiivien kanssa ja piirikeskustelu

Pro Meri-Rastilan ja Vuosaari-Seuran aktiivien kanssa yhteistyö on ollut tiivistä kaavatyön aikana. Pro Meri-Rastilan aloitteesta järjestettiin Aluefoorumi syyskuussa 2016. Esitysten aiheet saatiin aktiiveilta, jotka myös osallistuivat illan suunnitteluun ja käytännön järjestelyihin. Lopuksi käytiin keskustelua piirimuodostelmassa.

Useissa puheenvuoroissa tuotiin esiin, että ostoskeskuksen alueen uudistaminen on hyvä ja kannatettava asia. Paikka ei ole nykyisellään kovinkaan houkutteleva. Osa keskustelijoista piti suunniteltuja, jopa 16-kerroksista rakennusta, korkeina ja massiivisina. Toisaalta todettiin, että juuri tähän paikkaan korkea rakentaminen sopii parhaiten. Ostoskeskuksen rakentamisen aikaisten häiriöiden minimoimista olisi hyvä myös suunnitella.

Täydennysrakentamisen suunnittelun taustalla todettiin olevan huolellisesti tutkittuja lähtökohtia ja tavoitteita, jotka ottavat alueen alkuperäiset suunnitteluideat huomioon. Suunnittelun aikaisen vuoropuhelun kuussa suunnitelmat ovat kehittyneet hyvään suuntaan. Muun muassa aukioita ja yhteyksiä viheralueille on mietitty.

Monet toivat esiin, että jo rakennetulla alueella on hyvä suosia korkeampaakin rakentamista, koska näin voidaan säästää toisaalla enemmän puistoja ja muita viheralueita. Maa, joka käytetään rakentamiseen, on hyvä käyttää mahdollisimman tehokkaasti. Erityisesti Haruspuistoa ja Ison Kallahden puistoa halutaan säästää. Puistojen suunnitteluun halutaan osallistua. Huolta herätti toisaalta se, että uusi, nykyistä korkeampi rakentaminen, voi näyttää epätasapainoiselta vanhan, matalamman rakennuskannan rinnalla. Lisäksi alueelle tyypillisten korkeiden luonnonkallioiden pelättiin häviävän visuaalisesti, kun rinnalla on vielä korkeampia kerrostaloja. Korkeat talot lähinaapurissa lisäävät myös varjostusta.

Uusien rakennusten toivottiin olevan kauniita. Keskustelussa todettiin, että viimeaikainen rakentaminen Helsingissä on ollut kaunista ja että Meri-Rastilaan saattaisi sopia vaalea arkkitehtuuri, joka hyödyntää puuta julkisivun yksityiskohdissa.

Jos tämän hetkinen suunnitelma toteutuu kokonaisuudessaan, muuttaisi nykyiselle Meri-Rastilan alueelle noin 4000 uutta asukasta. Muutos on iso ja sen pelätään aiheuttavan sosiaalisia ja toiminnallisia ongelmia

ja alueen pelätään jopa slummiutuvan. Myös palveluiden, kuten päiväkotipaikojen riittävyys voi olla haaste. Toisaalta todettiin, ettei tiiveys sinänsä aiheuta ongelmia vaan sosiaalinen rakenne, jonka oletetaan tasapainottuvan tulevaisuudessa. Alueelle toivotaan ulko- ja sisätiloja asukkaiden käyttöön.

Pohdittiin voisiko Meri-Rastilaan suunnitella vähä-autoista tai autotonta asumista, jolloin välttyttäisiin pysäköintitalorakentamiselta niiltä osin.

Taloyhtiöiden tontilla tapahtuva lisärakentaminen tuntuu haastavalta prosessilta, sen hyötyjä on vaikea arvioida ja ne saattavat jakautua taloyhtiön sisällä epätasaisesti. Kaupunkisuunnittelusta viestiminen ja keskustelu vaatii jatkuvaa kehittämistä.

Keskustelua herätti jälleen Meri-Rastilan länsirannan kaavoitus ja yleiskaavaan merkitty uusi rakentaminen, kuten Ramsinniemi, leirintäalue ja Vartiosaari. Luonnonvaraisten ulkoilualueiden kutistuminen nähtiin huolestuttavana.

Vuorovaikutuksessa esille tulleet kommentit on otettu huomioon kaavatyössä siten, että asuinrakennusten ulkonäköön liittyviä kaavamääräyksiä on määritely kaavaluonnosvaiheessa. Määräykset koskevat mm. julkisivumateriaaleja niin, että niiden tulee istua nykyisen vaalean rakentamisen kanssa yhteen ja kuitenkin niin, että puuta tuodaan alueelle elävöittämään kaupunkikuvaa. Liiketiloja on sijoitettu tärkeisiin Meri-Rastilan tie varren solmukohtiin elävöittämään katutilaa ja niille on määrätty isot ikkunat. Kaavaluonnoksessa on määritely kaikille uusille rakennuksille viherkatto. Jätehuoneiden, ilmanottohormien, ajoluiskien ja muiden irrallisten rakennusosien osalta on määräyksiä, että ne tulee sijoittaa rakennuksiin. Pihojen ja pihakansien käsittelyyn liittyviä kaupunkikuvaa parantavia kaavamääräyksiä on myös useita. Suunnittelussa selvitetään mm. autottoman kokeilukorttelin mahdollisuutta. Pysäköintitalot voidaan autojen vähentyessä purkaa ja tilalle on mahdollista rakentaa asuintaloja. Tilaisuudessa keskusteltiin paljon tiedottamisesta ja tonttikohtaisen lisärakentamisen haastavuudesta. Nämä aiheet ovat Meri-Rastilan kaupunki uudistuksessa tärkeitä kehittämisteemoja ja asukkaiden palautteesta hyödytään.

Maahanmuuttajataustaisten asukkaiden tavoittaminen ja saatu palaute

Meri-Rastilan suunnitteluun haluttiin mukaan myös maahanmuuttajataustaista väestöä. Vaikka käynnistystapahtuma Rastilan riehan kutsut olivat useammalla kielellä, ei tapahtumaan juurikaan tullut maahanmuuttajataustaisia asukkaita. Ensimmäinen kontakti saatiinkin vasta kun diplomityöntekijä kävi haastattelemassa venäjän ja somalinkielisiä äitejä heidän omissa tilaisuuksissaan. Vilma Aution diplomityössä, Maailma kylässä Meri-Rastilassa. Näkökulmia monikulttuuristen asuin- ympäristöjen kehittämiseen, esitettiin ratkaisuja, joilla monikulttuurista näkökulmaa voisi toteuttaa Meri-Rastilassa. Näitä olivat:

- erilaistuva asuminen - asumista liikekeskuksen yhteydessä
- pienyrittäjyys - basaari
- vahvat paikallisyhteisöt - yhdistyshautomato
- kulttuuriset kohtaamiset - uudistettu tapahtumatori

Keskeisiksi keinoiksi monikulttuuristen asuinalueiden suunnitteluun Autio nostaa yleisellä tasolla:

- vuorovaikutteisen suunnitteluprosessin hyödyntäminen ja kehittäminen alueen asukkaiden kokemusten ja hiljaisen tiedon hyödyntäminen
- resurssien kohdentaminen monikulttuuristen lähiöiden kehittämistä koskeviin hankkeisiin
- joustavat ja monikäyttöiset sisä- ja ulkotilat
- alueellisten tapahtumatilojen ja arkisten kohtaamispaikkojen luominen ja kehittäminen
- kulttuurin tilojen määrän lisääminen ja näiden tilojen kehittäminen
- tilallisten rajapintojen käsittely siten, että kulttuuriset tottumukset otetaan huomioon
- asuntotarjonnan monipuolistaminen erilaisille perheyksiköille sopiviksi
- alueen hahmotettavuuden helpottaminen ja orientoitumisen tukeminen, helppokulkuiset reitit ja visuaaliset opasteet
- asukkaiden vaikuttavuuden tunteen tukeminen muokattavien, "kustomoitavien" tilojen kautta

Lähde: Vilma Autio, 2015, Maailma kylässä Meri-Rastilassa. Näkökulmia monikulttuuristen asuin- ympäristöjen kehittämiseen. Aalto-yliopisto, Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu, arkkitehtuurin laitos.

Lähiöprojekti ja kaupunkisuunnitteluvirasto tilasivat tämän jälkeen Etnografisen tutkimustoimisto KENNO:lta kaksi haastattelututkimusta. Ensimmäisessä toteutettiin semi-strukturoidut haastattelut ja havainnointia paikan päällä kuudelle yrittäjälle. Yrittäjistä osa oli kantasuomalaisia ja osa maahanmuuttajataustaisia.

Yrittäjät pitivät tärkeänä oman liiketilan näkyvyyttä. Tätä edesauttavat ikkunat ja sijainti kulkureittien varrella. Katutason liiketilat koettiin parhaiksi eikä nykyisen ostoskeskuksen toimitiloja nähty kovin houkuttelevina suhteessa niiden hintaan huonon näkyvyyden ja epäsiisteyden takia. Ostoskeskukseen kaivattiin monimuotoisempia palveluita, jotka houkuttelisivat samalla uusia asiakkaita omaan yritykseen. Kun tutkijat keskustelivat yrittäjien kanssa basaarimaisesta tilaratkaisusta, siitä innostuttiin. Ideaan liitettiin sosiaalisen kanssakäymisen sekä näkyvyyden lisäämisen aspektit.

Yrittäjien mielestä Meri-Rastilan tori on ongelmallinen. Torin ovat monesti vallanneet päihtyneet, jolloin muut ryhmät eivät voi nauttia siitä. Uudistusta kaivattiin esimerkiksi tapahtumien ja torimyynnin kautta.

Yrittäjät kokivat, että Meri-Rastila ei ole kehittynyt moneen vuoteen, ja alue kaipaisi elävöittämistä ja ostovoimaa. Monien mielestä palveluiden keskittäminen ja rikastaminen loisi alueelle eläväisempää tunnelmaa. Vetovoimatekijöiksi listattiin erityisesti luonto, meri ja alueen hyvä sijainti metroaseman ja muiden kulkuyhteyksien läheisyydessä. Aluetta kehitettäessä on hyvä huomioida naapurikeskusten vetovoima ja luoda Meri-Rastilalle erottautumiskeinoja, jotka pohjautuvat niihin syihin, joista alueen asukkaat ovat kiintyneet Meri-Rastilaan sekä houkuttelevat asiakkaita myös muilta alueilta.

Toisessa KENNO:Ita tilatussa tutkimuksessa haastateltiin kahdeksaa maahanmuuttajataustaista asukasta, joilla oli kiinnostusta kehittää aluetta. Haastateltavia valittiin eri taustoista ja he olivat eri ikäisiä miehiä ja naisia. Heidän kanssaan toteutettiin sekä temaattiset kahdenkeskiset haastattelut liittyen alueeseen ja arjen liikkumiseen, että walk-along – haastattelut. Jälkimmäisessä informantti sai valita itselleen tärkeän arjen reitin alueella, joka käveltiin yhdessä etnografin kanssa. Puolessa haastatteluista käytettiin tulkkia apuna.

Informantit kokivat Meri-Rastilan olevan mainettaan parempi, kylämäinen, yhteisöllinen ja luonnonläheinen alue. Naiset ja lapset viettävät alueella enemmän aikaa, joten erityisesti heidän tarpeitaan tulisi ottaa huomioon suunnittelussa. Alueelta puuttuu sekä maahanmuuttajataustaisten naisten että eritaustaisten ihmisten kohtaamispaikka. Saavutettavuus kylän sisällä ja yhteydet muualle koettiin hyviksi.

Palveluita ja harrastusmahdollisuuksia haluttiin lisää. Alue koettiin rapistuneeksi. Ilmettä verrattiin Aurinkolahteen ja koettiin, ettei Meri-Rastilasta haluta pitää yhtä hyvää huolta. Turvattomuuden tunnetta aiheuttavat lähinnä alueen ulkopuoliset.

Maahanmuuttajataustaisia asukkaita kiinnostavat oman kylän asiat, mutta vaikuttamismahdollisuuksista ei ole tietoa ja koetaan, että ratkaisut on tehty jossain ylempänä. Myös kielimuuri estää tiedon saamista ja osallistumista.

Vuorovaikutuksessa esille tulleet kommentit on otettu huomioon kaavatyössä siten, että alueen reitistöä pyritään tekemään selkeämpi ja esteettömämpi, yhteisöllisiä toiminnallisia tiloja mahdollistetaan viheralueille ja kaavatyön yhteydessä pyritään kartoittamaan keinoja yhteistilojen rakentumiseksi alueelle. Liiketiloja on suunniteltu kivijalkoihin sekä liikekeskukseen, että asuinrakennuksiin Meri-Rastilan tien varrella. Kaava mahdollistaa pieniä liiketiloja lähipalveluita varten. Basaari- maista tilaratkaisua tutkitaan liikekeskuksen suunnittelun yhteydessä. Asemakaavoituksen ja Lähiöprojektin kiinteää yhteistyötä kehitetään, jotta uudistuvilla alueilla on mahdollista toteuttaa asukkaiden yhteisöllisyyttä lisääviä hankkeita. Maahanmuuttajataustaisten asukkaiden kanssa tehty tutkimus on tuonut kaupunkisuunnitteluvirastolle arvokasta tietoa, kuinka viestintää ja vuorovaikutusta tulisi jatkossa kehittää kaikkia asukkaita palvelevaksi.

Keskustelu taloyhtiöiden kanssa

Meri-Rastilan suunnittelun yhteydessä haluttiin käynnistää myös keskustelua tonttikohtaisesta lisärakentamisesta. Taloyhtiöiden isännöitsijät ja hallitusten puheenjohtajat kutsuttiin yhteiseen infotilaisuuteen karttojen ääreen keskustelemaan lisärakentamisen vaihtoehtoista ja sen taloudellisista kannustimista.

Yhteisen tilaisuuden jälkeen moni taloyhtiö otti erikseen yhteyttä suunnittelijoihin ja kiinteistöviraston edustajiin ja kaupungin edustajat vierailivat taloyhtiöiden yhtiökokouksissa ja hallitusten kokouksissa.

Luonnosaineiston nähtävilläolo 28.11.–19.12.2016

Viranomaisten kannanotot

Luonnosaineistosta saatiin kannanotot seuraavilta tahoilta:

- Helen Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Kaupunginmuseo / Museovirasto
- asuntotuotantotoimisto (ATT)
- Helsingin taidemuseo
- liikuntavirasto
- ympäristökeskus
- rakennusvirasto
- opetusvirasto
- kiinteistöviraston tonttiosasto

Lisäksi yhteistyötä on tehty mm. varhaiskasvatusviraston ja Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa.

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Helen Oy:n kannanotto kohdistui kaukolämpöjohtojen siirtoihin ja rakentamiseen. **Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL):n** kannanotto kohdistui liikennesuunnitelmassa esitettyihin hidasteisiin sekä pyöräteihin ja kadunvarsipysäköintiin. **Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuollon** kannanotto kohdistui infrarakentamiseen sekä Etelä-Rastilan viemäritunnelin ja kierrätyspisteen huomioimiseen. **Museoviraston** ja maakuntamuseoiden välisen yhteistyösopimuksen perusteella **Helsingin kaupunginmuseo** esitti kannanoton, joka käsiteli olemassa olevan rakennuskannan purkamista ja Ison Kallahdenpuiston huvilaympäristöä. **Asuntotuotantotoimiston (ATT)** kannanotto kohdistui rakennusaloihin, rakennustyyppeihin, pihatilojen riittävään mitoitukseen, asuinkortteleiden kaavamerkintöihin, pelastusreitteihin, rakennusten kerroslukuihin sekä pihakansiin. **Helsingin taidemuseo** toi esille prosenttiperiaatteen soveltamisen alueella julkisen taiteen teosten tuottamiseksi. **Liikuntaviraston** kannanotossa todettiin, että Ison Kallahdenpuiston kalliometsän alueen jatkokehittäminen puistona on perusteltua. **Ympäristökeskuksen** kannanotto koskee rakentamisen energiatehokkuutta, uusiutuvan energian tuottamista, viherkerroinmenetelmää, luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden säilymistä, viheryhteyksiä sekä asumisen hyvän ilmanlaadun ja melulta suojautumisen varmistamista. **Rakennusviraston** kannanotto kohdistui puistojen ja katualueiden tilavarauksiin, virkistysyhteyksiin ja kaavamerkintöihin. Kannanotossa tuotiin esiin näkemyksiä jatkosuunnittelusta ja sen yhteydessä tehtävästä yhteistyöstä. **Opetusviraston** kannanotto kohdistui koulujen laajentumistarpeisiin. **Kiinteistöviraston tonttiosaston**

kannanotto kohdistui autopaikkojen vähentämistä koskeviin kaavamääräyksiin, julkisivumateriaalien määrittelyyn kaavamääräyksiin, autotomaan kokeilukohteeseen ja tonttien vuokrasopimusmuutoksiin.

Luonnosaineistoa koskevissa viranomaisten kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä mm. siten, että hidasteet on Meri-Rastilan tiellä sijoitettu pysäkkien kohdille ja tyynyhidasteita on suosittu, silloin kun se on mahdollista. Pysäköintiä ei tulla sijoittamaan 10 - 30 metriä ennen risteyskohtia, ja erillisiä lumitiloja pyritään järjestämään niin, että autot mahtuvat pysäköintiruutuihin myös talvella. Tunneli on huomioitu mitoituksella ja kaavamääräyksiin. Kaavaratkaisun lähtökohtana on pidetty alueen alkuperäisen asemakaavan periaatteita ja rakennukset on sovitettu alueella vanhaa rakennusta kunnioittaen niin kerroslukujen kuin kaupunkirakenteen osalta, myös julkisivumääräyksillä pyritään yhdistämään vanha ja uusi rakentaminen toisiinsa. Ison Kallahden puiston asemakaavamerkinnot on muutettu VU-alueesta siten, että VU -merkintä on jätetty lähinnä nykyisten urheilukenttien ja uimarannan alueelle ja muu puisto on esitetty VP -alueeksi. Ison Kallahden puiston huviloiden suojelumääräystä on tarkennettu.

Jaluspolun koulun tilojen laajentuminen on mahdollistettu. Rakennus- alat on mitoitettu joustaviksi, pihatiloja on väljennetty joissakin kortteleissa kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen, pelastusreitit on tutkittu kaavaluonnoksen tarkkuustasolla ja kerroslukuja on muutettu kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen mahdollistamaan paremmin kohtuuhintainen asuntotuotanto. Pysäköinti on pyritty ratkaisemaan pysäköintitaloilla ja pihakansiratkaisut on optimoitu niin hyvin kuin maastonmuodot ja paikkojen luonne antaa mahdollisuuksia. Rakentamisen ja viheralueiden rajapinnat on suunniteltu avoimen korttelirakenteen periaatteilla ja kaavamääräyksissä on kielletty aitojen rakentaminen puistojen suuntaan. Maakuntakaavan viheryhteys ja yleiskaavan liitekartan kehitettävä metsäverkostoyhteys on huomioitu kaventamalla korttelirakennetta ja sijoittamalla kortteleita uudelleen reittien varrella kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen. Metsakohteiden päälle rakentaminen on pääosin vältetty. Pohjavedenpuiston leikkipaikkamerkintä (vk) on poistettu kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen. Kaavassa on esitetty uusia reittejä kallioalueille, joissa tarkoitus on ohjata kävelyä tavanomaista puistoreittiä kevyemmällä ja luonnonmukaisemmalla reitillä. Myös rakennetumpien reittien verkostoa on kaavassa esitetty sujuvoitettavaksi, nämä toimet ehkäisevät maanpinnan kulumista.

Kaavaehdotusvaiheessa on Lähiöprojektin ja rakennusviraston toimesta tarkoitus teettää puistoille ja julkisille ulkotiloille ideasuunnitelmia ja tarkentaa liikennesuunnitelmia. Tässä yhteydessä tullaan selvittämään mm. puistojen kaavamerkinnot ja määräykset tarkemmin, Harbonkadun varren rakentamisen vaikutukset kulttuuriympäristölle, prosenttitaiteen soveltaminen alueelle sekä koirapuiston uudelleensijoittamisen mahdollisuudet. Kaavaehdotusvaiheessa on mahdollista tutkia

mm. rakentamisen energiatehokkuuden parantamista kaavallisin keinoin, uusiutuvan energian hyödyntämistä ja viherkerroinmenetelmän soveltamista.

Kannanottojen sisältö lyhyesti:

Helen Oy:n kannanotto kohdistui kaukolämpöjohtojen siirtoihin ja rakentamiseen. Kannanotossa havainnollistettiin kuinka johdot tulee sijoittaa.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL):n kannanotto kohdistui liikennesuunnitelmassa esitettyihin hidasteisiin sekä pyöräteiden ja kadunvarsipysäköinnin yhteensovittamiseen ja bussiliikenteen sujuvuuden varmistamiseen kadunvarsipysäköintiä suunniteltaessa. HSL esitti, että hidasteiden määrää vähennettäisiin ja että ne olisivat mieluiten tyynyhidasteita, jolloin eivät haittaisi bussiliikennettä niin paljoa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuollon kannanotto kohdistui infrarakentamiseen sekä Etelä-Rastilan viemäritunnelin ajoyhteyden säilyttämiseen ja tunnelin huomioimiseen, kun sen kohdalle suunnitellaan rakentamista. HSY toivoo, että kaavatyön yhteydessä määritellään Meri-Rastilan tie 4:ssä sijaitsevalle kierrätyspisteelle uusi sijoituspaikka.

Museoviraston ja maakuntamuseoiden välisen yhteistyösopimuksen perusteella **Helsingin kaupunginmuseo** toimii asiassa museoviranomaisena. Kaavaratkaisu merkitsee erittäin suurta kaupunkikuvallista muutosta. Kaupunginmuseo pitää kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta valitettavana ja kestävän kehityksen näkökulmasta huonona kaavan edellyttämää rakennusten purkamista. Kaupunginmuseo edellyttää, että purettavat rakennukset dokumentoidaan ja esitetään vähintään kaavaselostuksessa. Kannanotossa toivotaan myös laajempaa kaupunkikuvallista dokumentointia. Kaupunginmuseo korostaa, että täydentävän rakentamisen suunnittelun lähtökohtana tulee olla Meri-Rastilan 1990-luvun kaavaratkaisu ja arkkitehtuuri.

Kaupunginmuseo näkee Ison Kallahden puiston huvila-alueen kulttuuriympäristökokonaisuutena, joka tulee säilyttää ennallaan avoimena puistoalueena, jossa ympäristö ja suojellut rakennukset olennaisesti liittyvät toisiinsa. Rakennusten suojelumerkinnän säilyttämistä pidetään hyvänä, mutta Harbonkadun varren uusi rakentaminen nähdään uhkaavan kulttuuriympäristökokonaisuuden säilymistä. Kaupunginmuseo esittää, että Harbonkadun varren uudesta korttelista luovutaan ja puiston VU-merkintää täydennetään /s -merkinnällä: kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas puisto. Ison Kallahden puiston suojelumääräyksiin toivotaan lisättäväksi "Kaupunkikuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus".

Asuntotuotantotoimiston (ATT) kannanotto kohdistui rakennusaloihin, rakennustyyppeihin, pihatilojen riittävään mitoittamiseen, A-merkinän käyttämiseen AR-merkinnän sijasta, pelastusreittien huolelliseen tutkimiseen, rakennusten kerroslukuihin sekä pihakansien taloudellisiin ratkaisuihin. Heka-kohteiden nykyisten tonttien pysäköintiratkaisujen kustannusten kohdistumiseen pyydetään kiinnittämään huomiota.

Helsingin taidemuseo tuo esille prosenttiperiaatteen soveltamisen alueella julkisen taiteen teosten tuottamiseksi.

Liikuntaviraston kannanotossa todetaan, että Ison Kallahdenpuiston kalliometsän alueen jatkokehittäminen puistona on perusteltua.

Ympäristökeskuksen kannanotto koskee rakentamisen energiatehokkuutta, uusiutuvan energian tuottamista, viherkerroinmenetelmää, luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden säilymistä, viheryhteyksiä sekä asumisen hyvän ilmanlaadun ja melulta suojautumisen varmistamista.

Ympäristökeskus pitää hyvänä, että kaavaluonnoksessa on kiinnitetty huomiota hulevesiin ja läpäisemättömiin pintoihin. Kaavaratkaisun ehdottama viheralueiden pienentyminen nähdään merkittävänä muutoksena luonnon monimuotoisuuden, ekologisten yhteyksien ja virkistyskäytön kannalta. Ympäristökeskus toteaa, että jatkosuunnittelussa luonto- ja rakentamisalueiden rajapintoja ja haittojen lieventämismenpiteitä tulee huolellisesti suunnitella, jotta luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden säilyminen alueella voidaan turvata. Natura-arvionti on tekeillä. Siitä saadut tulokset tulee huomioida kaavatyössä. Meri-Rastilan vahvuudeksi nähdään kaava-alueelle sijoittuvat monet virkistyksellisesti ja maisemallisesti tärkeät viheralueet ja ulkoilureitit. Asukasmäärän lisäyksen myötä virkistyskäyttöpaine kasvaa. Ympäristökeskus toteaa, että tästä huolimatta luonnonläheisyydestä on syytä pitää kiinni. Kaavaratkaisun tonttien 54245/1 ja 54231/4 ja /5 rakentamisen nähdään heikentävän maakuntakaavan viheryhteyttä merkittävästi.

Ison Kallahden puiston pohjoisosassa Meri-Rastilan tien varressa ja Ole Kandelinin puistossa arvokkaille metsäkohteille on osoitettu rakentamista. Kannanotossa todetaan, että uuden yleiskaavan kaupunki-luonto -liitekartalla osoitettu Kallahdenniementä Pohjavedenpuiston läpi kohti Keski-Vuosaarta kulkeva kehitettävä metsäverkostoyhteys heikentyy merkittävästi ja jopa katkeaa uuden rakentamisen johdosta. Myös Kallahdenniementä Ison Kallahden puiston kautta Lohiniemenrantaan on määritelty kehitettävä metsäverkostoyhteys. Sen kehittämistä metsäisemmäksi tulee arvioida ottaen huomioon avoimeen kulttuuriympäristöön liittyvät arvot. Vuotien varrella ja ennusteliikennemääristä riippuen Meri-Rastilan tien varrella on ympäristökeskuksen mukaan syytä määrätä tuloilmanotto esimerkiksi kattotasolta tai sellaisen sivun puolelta, jolle ei ole annettu äänitasoerovaatimuksia.

Ympäristökeskus ehdottaa asemakaava-alueen ja sitä laajemmankin ympäristön metsäverkoston ja sen kehittämistavoitteiden selvitystä, joka voitaisiin tehdä kaupunkisuunnitteluviraston ja ympäristökeskuksen yhteistyönä.

Rakennusvirasto pitää Meri-Rastilan kaupunkiuudistusta kannatettavana projektina ja näkee, että samalla on tutkittu uusia sujuvampia kaavoitukseen liittyviä toimintatapoja. Rakennusviraston kannanotto kohdistui puistojen ja katualueiden tilavarauksiin, virkistysyhteyksiin ja kaavamerkintöihin. Kannanotossa tuotiin esiin näkemyksiä jatkosuunnittelusta ja sen yhteydessä tehtävästä yhteistyöstä.

Haruspuiston toiminnoille pyydettiin varmistamaan riittävä tilavaraus ja puiston koira-aitaukselle toivottiin uuden sijoituspaikan löytymistä. Haruspuiston skeittipaikan siirtoa pyydettiin välttämään. Pohjavedenpuiston leikkipaikka -merkintä (vk) nähtiin tarpeettomana. Metsäverkostoyhteyden toteutumiseen Pohjavedenpuistossa pyydettiin kiinnittämään huomiota. Ison Kallahden puiston kallioalueen kaavamerkintä toivottiin muutettavan VL:ksi sekä Rysäpuiston, Ole Kandelininpuiston ja Pohjavedenpuiston VL -merkintä, VL-1 -merkinnäksi: Lähivirkistysalue, jossa saa tehdä luonnonhoidollisia toimenpiteitä. Tonttien 54219/4 ja 54224/3 väliin jäävä maanalainen pysäköintialue (ma-merkintä) nähtiin ongelmallisena, sillä se on katualueella. Pääulkoilureitit tulee nimetä asemakaavassa. Vaikka suuri osa rakentamisesta on sijoitettu viheralueille, nähtiin, että täydennysrakentamisen painopisteet on tunnistettu hyvin.

Viheralueiden jatkosuunnittelun osalta Rakennusvirasto pitää hyvänä, että alueen orientoitavuutta, merellisyyttä, reittiverkostoa, turvallisuutta, palveluita ja imagon nostoa lähdetään jatkokehittämään yleissuunnitelmatasolla. Jatkosuunnittelussa tulee kannanoton mukaan selkeyttää alueen sisäisiä reittejä ja taata sujuvat yhteydet viereisille, laajemmille virkistysalueille. Rakennusviraston näkemys on, että myös Meri-Rastilan torin kehittäminen kaipaa ideasuunnitelmaa. Rakennusvirasto ehdottaa, että kaupunkikuvalliset ja alueen laatutasoa koskevat kuvaukset kootaan esimerkiksi alueelliseen image bookiin. Haruspuiston harvinaiset puu- ja pensaslajit tulee kartoittaa ja niiden mahdollisiin siirtotöihin on varauduttava. Viheralueiden käyttöpaineen kasvamiseen on varauduttava esimerkiksi rakentamalla uusia reittejä ja polkuja metsäpohjan kulumisen ennaltaehkäisemiseksi. Rakennusvirasto pitää erittäin hyvänä asiana, että Meri-Rastilan tielle ollaan tilaamassa tarkennettu liikennesuunnitelma, jossa on mahdollista tutkia tarkemmin muun muassa uusien katupuiden ja pysäköintipaikkojen sijoittamista katutilaan. Spinnukujan ja Vendakujan sekä virkistysreitin risteyskohta tulee tutkia tarkasti jatkosuunnitteluvaiheessa. Vaiheistuksen sekä rahoitustarpeiden ja kustannusarvioiden selvittäminen jatkosuunnittelun yhteydessä nähdään välttämättömänä.

Opetusvirasto toteaa kannanotossaan, että nykyinen Meri-Rastilan ala-asteen koulu ja Kallahden peruskoulu yhdistyvät 1.8.2017 lähtien Merilahden peruskouluksi, yhdeksi hallinnolliseksi kokonaisuudeksi. Väestöennusteen mukaan alueella asuvien oppilaiden määrä lähtee kasvamaan vasta vuoden 2026 jälkeen. Asemakaavoituksen edetessä tutkitaan ensisijaisesti alueella jo olemassa olevien tilojen mahdollista käyttöä koulun tarpeisiin. Toissijaisena vaihtoehtona on Jaluspolun (nykyisen Meri-Rastilan ala-asteen) tilojen laajentaminen.

Kiinteistöviraston tonttiosasto toteaa kannanotossaan, että auto-paikkojen vähentämistä koskeva kaavamääräys tulisi muuttaa sellaiseen muotoon, että se kohtelee sekä julkisia ja julkisomisteisia, että yksityisiä valtion pitkää korkotukea toteuttavia toimijoita neutraalisti. Kannanotossa pyydetään tarkastelemaan kaavamääräystä, joka suosittaa puun käyttöä julkisivumateriaalina. Määräys nähdään tarpeettomaksi, koska se ei kiellä eikä velvoita. Toisaalta todetaan, että kiinteistövirasto ei pidä toivottavana kaavamääräyksiä, jotka nimenomaisesti kieltävät tai velvoittavat tietyn rakennusmateriaalin käyttöön. Autottoman kokeilukohteen (tontti 54227/4) toimivuutta pyydetään selvittämään tarkemmin. Vuokrasopimusmuutoksia edellyttävät kaavaratkaisut tulee laatia riittävässä määrin yhteistyössä vuokralaisten ja kiinteistöviraston tonttiosaston kanssa, jotta varmistetaan se, että sopimusmuutokset eivät muodostu esteeksi uuden asuntotuotannon toteuttamiselle. Kaavan laskelmissa olisi hyvä erottaa sopimusjärjestelyjä vaativa uudistuotanto ja nykyisistä sopimusjärjestelyistä riippumaton, välittömästi toteutettavissa oleva uudistuotanto.

Muilla viranomaisilla ei ollut huomautettavaa.

Vastineet viranomaisten kannanottoihin

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Meri-Rastilan tie on paikalliskokooja, ja edustaa asuntovaltaisempaa ympäristöä kuin muu runkolinjan reitistö. Nopeusrajoitus on 40 km/h ja pistemäisesti 30 km/h. Sekä jalankulun että pyöräilyn ylitykset keskittyvät risteyksiin. Kokonaissuunnittelu edellyttää hidasteiden sijoittamisen kohtalaisen tasaisesti, jotta myös ajonopeudet pysyvät tasaisina. Meri-Rastilan tiellä on jokaisessa seitsemässä risteyksessä hidasteet. Niiden keskimääräinen etäisyys on 240 metriä. Lyhyin väli on 150 metriä ja pisin 375 metriä. Näin liikenneturvallisuus risteyksissä on yhtä hyvä. Hidasteet on Meri-Rastilan tiellä sijoitettu pysäkkien kohdille, koska siellä on eniten jalankulun joskus kiireisiäkin kadunylityksiä. Bussit joutuvat joka tapauksessa pysähtymään pysäkeillä, jotka on esitetty risteysten tuntumaan. Koulujen kohdilla on hidastepysäkit, jotka estävät autojen ohittamasta pysähtynyttä bussia. Niiden välillä on pysäkit, joiden kohdilla on tilaa ohittaa bussi turvallisesti, ja mahdolliset jonot saadaan purettua.

Ramsinniementien risteuksen molemmilla puolilla on bussipysäkit. Risteyksessä kääntymien ei onnistu isommilta autoilta, jos suojateille rakennetaan keskikorokkeet ja tyynyhidasteet. Kaksi vierekkäistä tyynyhidastetta ilman keskikoroketta ei tässä toimi, koska autojen ajolinjat ohjautuvat niiden välistä ja koska tyynyhidasteet jouduttaisiin laittamaan sivutien molemmille puolille. Korotettu liittymä on pituutensa vuoksi bussille kuitenkin helpompi kuin korotettu suojatie. Asukkaat ovat valittaneet viereisen mutkan aiheuttamia huonoja näkemiä tässä risteyksessä.

Meri-Rastilan tärkeimmäksi mainittu jalankulun ja pyöräilyn yhteys metrolta ja ostoskeskukselta Haruspuiston halki Ison Kallahden puistoon ja merelle kulkee Meri-Rastilan tien yli Harbonkadun risteuksen kohdalla. Niinpä suojatien kohdalle on suunnitelmaan piirretty keskikoroke sekä tyynyhidasteet. Asukaspalautteessa on toivottu korotettua liittymää, koska Harbonkadun itäpuolella ei ole jalkakäytävää.

Pyöräliikenteen ohjeiden mukaan pyörätie tuodaan ajoradan viereen 10 - 30 metriä ennen risteystä. Turvallisuutta lisäävät myös esitetyt hidasteet kääntyvälle liikenteelle. Jotta talvella aurattu lumi ei siirrä pysäköintiä ajoradalle vaikeuttamaan bussiliikennettä, tulee lumelle osoittaa erillisiä paikkoja, joissa se ei muodosta myöskään näkemäesteitä. HSL:n edustajalla on mahdollisuus osallistua Meri-Rastilan tien suunnitteluun seuraavassakin vaiheessa, jossa pysäköintipaikkojen järjestelyt tarkentuvat.

Vastine HSY

Tunneli on huomioitu mitoituksella ja kaavamääräyksin. Kaavaehdotusvaiheessa tunneliin liittyvää suunnittelua tarkennetaan. Kierrätyspisteelle suunnitellaan uusi sijoituspaikka yhteistyössä HSY:n kanssa.

Vastine kaupunginmuseo

Kaavaselostukseen on lisätty tietoja purettavaksi ehdotetuista rakennuksista. Kaavaratkaisun lähtökohtana on pidetty alueen alkuperäisen asemakaavan periaatteita. Suunnitelma tuo alueelle vanhasta rakenteesta kerrosluvuilta poikkeavan uuden rakenteen. Rakennukset on kuitenkin sovitettu alueella vanhaa rakennetta kunnioittaen niin kerroslukujen kuin kaupunkirakenteen osalta. Kaavaselostuksen osassa Asemakaavan kuvaus: kaupunkirakenteelliset periaatteet on selitetty kuinka uudet rakennukset saavat muotonsa vanhasta kaupunkirakenteesta. Myös julkisivumääräyksillä pyritään yhdistämään vanha ja uusi rakentaminen toisiinsa.

Ison Kallahden puiston osalta on kaavaehdotusvaiheessa tarkoitus tehdä puistolle yleissuunnitelma, joka määrittää puiston kehittämistä. Tässä yhteydessä tarkennetaan myös puistoon liittyviä asemakaavamerkintöjä ja tarkastellaan Harbonkadun varren rakentamisen tarkem-

mat vaikutukset kulttuuriympäristölle. Kaavaluonnoksen suunnitelmassa on huomioitu näkymälinja Harbonkatua pitkin ja jätetty puistolle tilaa. Harbonkadun kortteli reunustaa katutilaa, luoden puitteet Ole Kandelinin aukion muodostumiselle ja täydentää olemassa olevaa kaupunkirakennetta siten, että Ison Kallahden puiston ja rakentamisen välinen rajapinta mukailee Meri-Rastilalle ominaista orgaanista muotokieltä. Ison Kallahden puiston asemakaavamerkinnot on muutettu siten, että VU -merkintä on jätetty lähinnä nykyisten urheilukenttien ja uimarannan alueelle ja muu puisto on esitetty VP -alueeksi. Suojelumääräysten lisäämistä puistoalueille ja eri hallintokuntien hoitoon tulevien alueiden rajausta vielä selvitetään.

"Kaupunkikuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus" korvaa kaavaluonnoksen nähtävilläoloaineiston määräyksen "Kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus"

Kulttuuriympäristöön liittyviä kysymyksiä käsitellään kaavaehdotusvaiheessa yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa.

Vastine ATT

Rakennusalat ovat kaavassa lähtökohtaisesti 2 metriä kaavan havainnekuvan mitoitusta laajemmat, mikä mahdollistaa joustavuutta. Rakennusaloilla ohjataan kaupunkirakenteellisten periaatteiden toteutumista. Pihatiloja on väljennetty kortteleissa 54118 ja 54231 kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen. AR-merkintä pidetään asemakaavassa, sillä alueelle halutaan monimuotoista asumista, ei ainoastaan kerrostaloratkaisuja. Pelastusreitit on tutkittu kaavaluonnoksen tarkkuustasolla, kaavio löytyy kaavaselostuksesta. Ehdotusvaiheessa suunnittelua tarkennetaan. Kerroslukuja on muutettu kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen niin, että 10 kerrosta korkeista rakennuksista monet ovat 8 kerroksisia, joissakin kohdin 12 kerroksisia. Pysäköinti on pyritty ratkaisemaan pysäköintitaloilla, pihakansiratkaisut on optimoitu niin hyvin kuin maastonmuodot ja paikkojen luonne antavat mahdollisuuksia. Heka-kohteiden pysäköintiratkaisujen muutostarpeet suunnitellaan yhteistyössä Heka:n ja kiinteistöviraston tonttiosaston kanssa.

Vastine taidemuseo

Prosenttitaideperiaatetta tutkitaan yhteistyössä taidemuseon kanssa.

Vastine Ympäristökeskus

Rakentamisen energiatehokkuutta, uusiutuvan energian hyödyntämistä ja viherkerroinmenetelmää voidaan tutkia kaavaehdotusvaiheessa hankkeiden suunnittelun tarkentuessa.

Jatkosuunnittelussa edellytetään myös luonto- ja rakentamisalueiden rajausten ja haittojen lieventämistoimenpiteiden huolellista suunnittelua, jotta luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden säilyminen alueella voidaan turvata. Vaikutukset viereiseen Natura 2000 alueeseen

selvitetään luonnonsuojelulakiin perustuen. Saadut tulokset otetaan huomioon kaavatyön seuraavissa vaiheissa.

Kaavassa on otettu huomioon luonnonläheisyyden säilyminen siten, että pääosa liikunta- ja leikkitoiminnoista keskitetään Haruspuistoon ja Ison Kallahden puiston VU-alueelle. Muilla puistoalueilla luontoalueiden osuus viherverkostossa jää edelleen merkittäväksi ja puistojen yleisilme säilyy luonnonmukaisena lähimetsänä. Maakuntakaavan viheryhteystarvemerkinnän kapein kohta on nykyisinkin Harbonkadun kohdalla. Uusien korttelien lisääminen ei olennaisesti heikennä olevaa tilannetta kapeimmassa kohdassa ja Ole Kandelinin puisto säilyy pääosin, samoin Ison Kallahden puisto. Kapean kohdan latvusyhteyttä on parannettu pienentämällä siinä nykyistä pysäköintialuetta ja muuttamalla sitä puistomaisena suunniteltavaksi Ole Kandelinin aukioksi. Asemakaavaluonnoksessa on osoitettu rakentamisalueita METSO-kriteerejä täyttävälle puistoalueille. Ison Kallahden puistossa on AK kortteli kahden kriteeriluokka II alueen (kuviot 227 ja 228) pohjoisosassa ja Ole Kandelinin puistossa on AK kortteliin lisätty tontti kriteeriluokan II alueelle (kuvio 202). Luontotietojärjestelmän METSO karttaote on lisätty kaavaselostukseen.

Yleiskaavan kaupunkiluonto -liitekartan kehitettävän metsäverkoston yhteydet on esitetty kaavaselostuksessa ja huomioitu kaavaratkaisussa. Kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen Pohjavedenpuiston suunnitelmaa on muutettu niin, että rakentamista on vähennetty puiston kaakkoisosassa ja Kallvikinniementien varren rakentaminen on siirretty Ullaksenpuiston itäosaan, osaksi olemassa olevaa korttelirakennetta, jolloin metsäverkostoyhteys ja virkistysyhteydet toteutuvat paremmin. Ison Kallahden puiston kaavamerkinnot on muutettu VU ja VP -alueiksi siten, että nykyisten urheilukenttien ja uimarannan alueet jäisivät Liikuntaviraston hoitoon ja muuta puistoa voitaisiin jatkotyössä suunnitella ja kehittää monipuolisena puistona. Tarkoituksenmukaisten puistomääräysten ja eri hallintokuntien hoitoon tulevien alueiden rajausta selvitetään edelleen. Ympäristökeskuksen ehdotus yhteistyössä tehtävästä laaja-alaisesta metsäverkoston ja sen kehittämistavoitteiden selvityksestä on hyvä.

Tuloilmanotto ja melun torjunta käsitellään kaavaehdotusvaiheessa.

Vastine Rakennusvirasto

Haruspuiston leikkipuisto ja pallokenttä -merkintöjen sijainti on ohjeellinen, joten tilavaraus on joustava ja mahdollistaa toimintojen laajentumisen nykyisestä. Koirapuiston uudelleensijoittamista tutkitaan jatkosuunnittelussa. Skeittipaikka on mahdollista säilyttää nykyisellään. Pohjavedenpuiston leikkipaikkamerkintä (vk) on poistettu kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen.

Metsäverkostoyhteys: kts. vastine ympäristökeskukselle.

Nimeämistarpeet katsotaan yhdessä HKR:n kanssa ja viedään nimistötoimikuntaan ennen kaavaehdotuksen valmistumista.

Kaavaehdotuksen kanssa yhdenaikaisesti on tavoitteena tehdä viheralueiden ja kaupunkitilojen yleissuunnitelma ja liikennesuunnitelma. Suunnittelutyössä olennaista on tiivis yhteistyö kaupunkisuunnitteluviraston, Lähiöprojektin, rakennusviraston, liikuntaviraston ja muiden hallintokuntien kanssa. Vaiheistus ja kustannusten määrittely tehdään yhteistyössä. Laatua määrittävä image book on hyvä ajatus, kaupunkisuunnitteluvirasto on mielellään mukana kehittämässä ohjeistusta yhdessä rakennusviraston kanssa.

Haruspuistossa olevan harvinaisen kasvillisuuden tarkempi kartoitus ja mahdolliset toimenpiteet liittyvät jatkosuunnitteluun. Samaten lisääntyvään käyttöpaineeseen voidaan vaikuttaa hyvällä suunnittelulla. Kaavassa on kulumisen ehkäisyksi ja kulun kanavoimiseksi esitetty uusia ohjeellisia ulkoilupolkuja myös kallioalueille. Ulkoiluteiden verkostoa on täydennetty ja sujuvoitettu.

Vastine kiinteistöviraston tonttiosasto

Autopaikkojen vähentämisen ja julkisivukäsittelyn kaavamääräyksiä tarkennetaan ja autottoman kokeilukohteen toimivuutta selvitetään tarkemmin kaavaehdotusvaiheessa. Vuokrasopimusmuutoksia edellyttävät kaavaratkaisut laaditaan yhteistyössä tonttien vuokralaisten ja kiinteistöviraston tonttiosaston kanssa. Kaavan kerrosalalaskelmiin lisätään jatkossa erittely vuokrasopimusmuutoksia edellyttävistä ratkaisuista.

Yhteenveto mielipiteistä

Luonnosaineistoa koskevia mielipidekirjeitä saapui 18 kpl. Lisäksi suullisia mielipiteitä on esitetty Kerro kantasi -keskustelufoorumissa, asukastilaisuudessa ja puhelimitse. Keskustelufoorumiin kirjattiin 121 kommenttia kaavaluonnoksesta ja 25 kommenttia liikennesuunnitelman luonnoksesta.

Mielipiteet kohdistuivat tiivistyvään kaupunkirakenteeseen, rakentamiseen Vuosaaren ympäristössä, rakentamisen määrään, sijoittumiseen ja korkeuteen, rakennusten esteettisyyteen, julkisivuihin ja piharatkaisuihin, olemassa olevien rakennusten osalta purkamiseen, tonttikohintaan lisärakentamiseen ja kaupunkikuvan elävöittämiseen, palveluihin, muutoksiin erityisesti päiväkotien osalta, asumisen hallintamuotoihin, kaavan aiheuttamiin muutoksiin viheralueilla, viher- ja jalankulkuyhteyksiin, viheralueiden ja aukoiden kehittämiseen jatkosuunnittelussa, kaavan aiheuttamiin häiriötekijöihin, kuten liikennemelu, saasteet ja turvatomuus, rakentamisen vaiheistukseen, aikataulutukseen ja taloudelliseen kokonaisuhtälöön sekä kaavaprosessiin.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavatyössä mm. siten, että uusi rakentaminen on yleiskaavan mukaisesti tehokasta ja purkava täydennysrakentaminen mahdollistetaan useissa alueen kohteissa. Asukkaiden näkymät on huomioitu mahdollisimman hyvin, esimerkiksi piste-mäisellä rakennusmassoittelulla sekä matalien ja korkeiden rakennusosien vaihtelulla. Varjoisuus on tutkittu kaavaluonnoksen nähtävillöön jälkeen (kaavaselostus: vaikutukset kaupunkikuvaan). Pysäköinnin yhteisjärjestelyjä on tutkittu ja niitä pyritään soveltamaan. Tonttikohtaista lisärakentamisen edistämistä on kehitetty ja kehitetään yhteistyössä kiinteistöviraston tonttiosaston kanssa. Vanhusten asumispalvelujen sijoittuminen alueelle mahdollistetaan osana asuinrakentamista. Meri-Rastila ei ole työpaikkarakentamisen painopistealueita, mutta kaavassa mahdollistetaan n. 260 uuden työpaikan syntyminen kivijalkaliiketilöiden ja uuden palvelurakentamisen ansiosta. Asumisen hallintamuotojen monipuolistuminen mahdollistetaan, sillä kaava mahdollistaa laadukkaan asuntotuotannon. Kaavassa säästetään tärkeimpiä viheralueita ja alueen reitistö on ollut suunnittelun lähtökohtana. Viheralueisiin kohdistuvaa rasi-tusta lievennetään reitistön selkeyttämisellä ja kehittämisellä. Osa viheralueista muuttuu rakennetummiksi, erityisesti toiminnallinen Haruspuisto. Kaavaratkaisussa on huomioitu maakuntakaavan viheryhteys ja yleiskaavan liitekartan kehitettävä metsäverkostoyhteys sekä pohjavesialue ja pääosin Pohjavedenpuiston geologiset kohteet. METSO-kohteiden päälle rakentaminen on pääosin vältetty. Koululais-ten käyttämiä reittejä on tarkasteltu liikennesuunnittelijan kanssa, niiden toimivuus on tarkemmalla suunnittelutasolla ratkaistavissa. Ison Kallahden puiston perinneympäristö säilytetään ja sitä on mahdollista kaavan puitteissa kehittää.

Kaavaehdotusvaiheessa tullaan selvittämään pysäköinnin ratkaisut tarkemmin, esimerkiksi olemassa olevien pysäköintitalöiden hyödyntäminen, julkisivujen kaavamääräysten sitovuus ja määrittelyjen tarkennus, käynnistyvät tonttikohtaisten lisärakentamisen hankkeet, yhteistilan mahdollisuudet ja prosenttitaiteen hyödyntäminen alueella. Palveluti-latyö tulee jatkumaan. Viheralueiden ja aukioiden kehittämisen ideointi sekä tarkennettu liikennesuunnitelma tehdään samanaikaisesti kaavaehdotuksen kanssa. Havainnollistavia 3D-kuvia tuotetaan lisää. Kaavaehdotusvaiheessa on mahdollista tutkia purkavaa täydennysrakentamista, mikäli taloyhtiöt ovat kiinnostuneita ja liikekeskuksen ympäristön, Vuotien varren ja Ole Kandelinin puiston pohjoisosan kerroslukujen lisäämistä.

Mielipiteet aihepiireittäin

Tiivistyvä kaupunkirakenne, rakentaminen Vuosaaren ympäristössä, Meri-Rastilan luonne

Joissakin mielipiteissä todettiin kaupunkirakenteen liiallisen tiivistämisen olevan väärä strategia. Sen nähdään edistävän lämpösaareilmiötä ja ei vähennä kasvihuonekaasupäästöjä sekä uusien energiantuotantomuotojen käyttöönotto on vaikeampaa tiiviissä kaupunkirakenteessa kuin hajautetussa. Asukkaiden keskittäminen pääkaupunkiseudulle todettiin myös aiheuttavan negatiivisia vaikutuksia maaseudun elinvoimaisuudelle. Toivotaan, että kaupunki selvittäisi ja jakaisi tietoa, kuinka paljon on tyhjillään olevaa rakennuskantaa Helsingin alueella ja kuinka rakennusliikkeet tekevät tuottoa rakennushankkeilla. Osassa Kerro kantasi -kommenteista todettiin, että suunnitelma on hyvä, mutta se voisi olla tehokkaampi, sillä alue sijaitsee raideliikenteen varressa.

Kaavaselostukseen kaivataan selvennystä yleiskaavan määrittämästä rakentamisen määrästä koko Helsingin alueella ja Vuosaaressa.

Rakentamisalueiksi Meri-Rastilan sijasta ehdotettiin mm. Vuosaaren satama-alueen täyttömäkeä, Uutelan golfkenttää ja Vuotien päälle rakennettavaa kantta. Joissakin Kerro kantasi -kyselyn vastauksissa Vuotien kattamista ehdotettiin sisällytettäväksi Meri-Rastilan kaavamuutokseen, osassa pyydettiin huomioimaan kattamisen tuoma asukasmäärän lisäys tulevaisuudessa.

Meri-Rastilan länsirannan asemakaavoituksesta luopumista toivottiin useissa mielipiteissä.

Meri-Rastilan kaavamuutoksen rakentamisen määrä nähdään uhkana alueen viihtyisyyden ja luonnonläheisen kylämaisyyden säilymiselle. Kaavan tavoitteiden alueen tunnistettavien vahvuuksien säilyttämisestä ja korostamisesta, kuten merellisyydestä, maastonmuodoista, yhtenäisestä arkkitehtonisesta luonteesta ja luonnon läheisyydestä, ei nähdä toteutuvan riittävästi. Meri-Rastilassa liikkuu myös paljon turisteja, heidän näkökulma toivotaan huomioitavan erityisesti korostamalla Meri-Rastilaa "urbaanina luontomatkailukohteena".

Rakentamisen määrä, sijoittuminen ja korkeus

Asukasmäärän lisäys nähdään useassa mielipiteessä liian suurena alueelle.

Liikekeskuksen purkamista ja uudistamista kaupunkimaisemmaksi kaavan mukaisella tavalla kannatettiin useissa mielipiteissä. Myös Meri-Rastilan tien siirtoa liikekeskuksen yhteydessä pidettiin hyvänä ratkaisuna. Uusi pieni aukio ja tornitalon sisäänvedetty massoitelu nähtiin

hyvinä ratkaisuinä. Liikekeskuksen ympäristön rakennusten kerroslu-
kuja toivottiin korotettavan useissa mielipiteissä.

Yleisesti useassa mielipiteessä kannatetaan, että rakentaminen toteu-
tetaan tehokkaana, jotta viheralueille jää mahdollisimman paljon tilaa.
Esimerkiksi Ole Kandelinin puiston pohjoisosan rakennusten korottami-
nen nähtiin mahdollisena ja niiden pohjoispuolella olevia 2-krs asuinta-
lot nähtiin sopivaksi purkavan täydennysrakentamisen kohteeksi. Vuoti-
en varren rakentaminen voisi joidenkin kommenttien mukaan olla kor-
keampaakin. Toisaalta joissain kommentteissa esitettiin, ettei korkea
rakentaminen sovi Pohjavedenpuistoon.

2-krs korkeiden rivitalojen lisääminen alueelle nähtiin osassa mielipi-
teistä huonona ratkaisuna, sillä se on tehotonta. Pohdittiin myös, että
kerrostalojen väliin jäävät matalat asuintalot eivät välttämättä tarjoa eri-
tyistä asumisviihtyisyyttä. Toisaalta alueelle toivottiin kohtuuhintaisia
rivi- ja paritaloja, esimerkiksi osaomistusmuotoisia.

Kaavaluonnoksessa esitetty rakennusten sijoittelu siten, että korttelei-
den muotoilu mukailee Meri-Rastilalle ominaista kaarevaa muotokieltä
nähtiin paikkaan sopivana tapana rakentaa. Puistoihin avautuvat pihat
ja uudet pienet aukiot nähtiin hyvinä. Urbanin ympäristön ei nähty tuo-
van alueelle lisäarvoa ja uudet rakennukset nähtiin paikoin liian kor-
keina suhteessa olemassa oleviin rakennuksiin. Maamerkkien luomista
korkean rakentamisen avulla ei nähty riittävän perusteltuna ratkaisuna.
Osa kommentteista piti korkeaa rakentamista alueelle sopivana, kunhan
asuntojen näkymät huomioidaan hyvin.

Uuden rakentamisen aiheuttamaa varjostusta pyydettiin tutkimaan eri-
tyisen tarkasti, erityisesti sen vaikutuksia olemassa oleville rakennuk-
sille ja pihaille. Pohjavedenpuiston kaakkoisosan rakennusten nähtiin
häiritsevän Kaivonkatsojantien asukkaita ja uusia matalia rivitaloja ra-
kennusten väleissä. Osassa Kerro kantasi -kommenteista todettiin, että
varjostus ei näytä suunnitelmassa olevan ongelma. Joissakin komment-
teista oltiin huolestuneita Haruspuiston leikkipuistoalueen varjoisuus-
desta, sillä niiden eteläpuolelle on suunniteltu rakentamista.

Fokkatorin laidalle esitettyä pysäköintitaloa pidetään turhana muun mu-
assa, koska alueella on hyvät joukkoliikenneyhteydet ja koska Fokkato-
rin nykyinen pysäköintialue on väljästi mitoitettu. Myös nykyisten asuin-
tonttien pysäköintialueissa nähdään tiivistämisen mahdollisuuksia ja
toivotaan, että nykyisten pysäköintitalojen käyttöaste kartoitetaan. Har-
bonkadun pysäköinnin riittävydestä on esitetty huolestunut mielipide.
Harustien pysäköintitalo nähtiin mahdollisuutena sijoittaa nykyistenkin
asukkaiden autoja tilavammin.

Harbonkadun varren pysäköintitaloa pyydettiin poistamaan, sillä sen koettiin tulevan liian lähelle nykyisiä rakennuksia. Kerro kantasi -kommenteissa ihmeteltiin, miksi pysäköintiä suunnitellaan alueelle lisää ja erityisesti viheralueille sijoitettuja pysäköintitaloja pidettiin huonona ratkaisuna.

Kerro kantasi -kommenteissa kysyttiin, miksi bensa-asema säilyy nykyisellään.

Rakennusten esteettisyys, julkisivut ja pihat

Kaavassa olevat määräykset rakennusten julkisivuista, hulevesistä, tonttien ja puiston rajautumisen käsittelystä, viherkatoista ja luonnonmukaisista pihoista nähtiin hyvinä periaatteina. Osassa mielipiteistä toivottiin, että puurakentamiseen, puuverhoiluun, viherrakentamiseen, viherkattoihin ja pihapiirien luonnonmukaisuuteen liittyvät kaavamääräykset olisi syytä muuttaa sitoviksi. Puisista julkisivuista esitettiin toive, että puu näyttäisi myös puulta. Myös parkkitalojen ulkonäköön toivottiin kiinnitettävän erityistä huomiota.

Kerro kantasi -kommentissa esitettiin ajatus, että rakennusten julkisivuihin tulisi määrätä enemmän värikyyttä, esimerkiksi Kallahden koulun viereinen kortteli voisi olla värikäs.

Olemassa olevat rakennukset: purkaminen, tonttikohtainen lisärakentaminen ja kaupunkikuvan elävöittäminen

Osassa mielipiteissä todettiin, että olemassa oleva rakennuskanta tulisi säilyttää, historiallista kerrostumaa pitäisi vaalia ja että kaavaselostuksessa tulisi olla tiedot rakennuskannan iästä. Osassa mielipiteistä nähdään purkava täydennysrakentaminen hyvänä ratkaisuna alueella. Osassa mielipiteistä kannatetaan alueen rakennuskannan kerroksellisuutta, eli "vanhojen ja uusien rakennusten kombinaatiota".

Tonttikohtaisen lisärakentamisen osalta mielipiteissä tuotiin esiin joidenkin tonttien ratkaisujen haasteet pysäköintipaikkojen siirron, varjoisuuden, leikkipihan sijoittelun ja olemassa olevan taloyhtiön saaman hyödyn osalta. Tonttikohtaisen lisärakentamisen houkuttelevuutta pyydettiin kehitettävän, esim. tontin vuokran alennuksella.

Meri-Rastilan tie 9:ään sijoitettua täydennysrakentamiskäytäntöä ei nähdä hyvänä, mutta kyseiselle tontille ehdotetaan tutkittavan purkavaa täydennysrakentamista kaavaluonnoksessa olevan suunnitelman sijasta. Osassa mielipiteistä todetaan, että Meri-Rastilan tie 9:n pohjoisosan rakennukset varjostavat ympärillä olevia asuntoja ja vähentävät asumismukavuutta.

Märssykuja 1:n olemassa olevan rakennuksen varjoisuuden lisääntymistä kritisoitiin Kerro kantasi -kommenteissa.

Yhdessä mielipiteessä tiedusteltiin kaavoituksen keinoja vaikuttaa olemassa olevien rakennusten ulkonäköön, pihojen varusteluun ja kaupunkikuvaan. Kaavassa olevat määräykset rakennusten julkisivuista, hulevesistä, tonttien ja puiston rajautumisen käsittelystä, viherkatoista ja luonnonmukaisista pihoista nähtiin hyvinä periaatteina. Kaupunkiuudistuksen yhteydessä olisi hyvä velvoittaa, että myös olemassa olevat taloyhtiöt kohentaisivat ympäristöä.

Ranta-alueella sijaitseva liikuntapalvelujen toimija toivoo, että voisi laajentaa toimintojaan Meri-Rastilan kaavoituksen yhteydessä.

Palvelut, muutokset erityisesti päiväkotien osalta

Palveluiden riittävydestä alueen väestömäärän kasvaessa ollaan huolestuneita. Pienten päiväkotien säilymistä alueella pidetään useissa mielipiteissä hyvänä ja kaavan ehdottamaa uutta päiväkotiratkaisua huonona. Perusteluna mm. alueen haastavuus monikulttuurisena kaupunginosana. Ehdotettiin myös päiväkotien sijoittamista asuinrakennusten kivijalkatiloihin. Ruotsinkieliselle päiväkodille toivottiin jatkossakin erillistä rakennusta.

Terveyspalvelut koetaan Vuosaarella riittämättömiksi. Myös vanhuspalvelujen sijoittumisesta alueella jatkossa oltiin huolestuneita.

Asukkaat toivovat alueelle yhteistilaa, joka olisi riittävän iso. Taloyhtiöiden kerhotilat eivät ole tähän mennessä tarjonneet ratkaisua tähän.

Kerro kantasi -kommenteissa todettiin, että alueelle pitäisi saada myös lisää työpaikkoja.

Asumisen hallintamuodot

Asumisen hallintamuotojen määrittelyn toivotaan perustuvan olemassa olevaan asuntokantaan eikä ainoastaan uudistuotantoon. Huomiota pyydetään kiinnittämään myös vapaarahoitteisin tuotannon sisäisiin eroihin omistus- ja vuokra-asumisen välillä. Joissakin Kerro kantasi -kommenteissa tuotiin esiin, että kaavahanke on kannatettava, jos uudet talot ovat omistus-, osaomistus- tai asumisoikeusasuntoja. Alueelle toivottiin kohtuuhintaisia rivi- ja paritaloja, esimerkiksi osaomistusmuotoisia. Joissakin kommenteissa toivottiin myös kohtuuhintaisia, pieniä asuntoja.

Kaavan aiheuttamat muutokset viheralueisiin

Useissa mielipiteissä tuotiin esiin näkökanta, että nykyiset viheralueet olisi syytä säästää täysin rakentamattomina. Erityisesti metsäiset alueet nähtiin tärkeinä. Toisaalta erityisen tärkeinä pidettiin myös ranta-alueita ja Haruspuistoa. Joissakin Kerro kantasi -kommenteista ehdotettiin, että Haruspuistoon lisätään rakentamista ja sitä vähennetään luonnonmukaisemmilta viheralueilta. Osassa toivottiin Haruspuiston rakentamista supistettavan erityisesti Saalinkikujan päästä. Osassa mielipiteistä toivottiin, että Harbonkadun varren rakentaminen poistetaan, jotta Ison Kallahden puistolle jää enemmän tilaa.

Pohjavedenpuiston rakentamista pidettiin huonona ratkaisuna, sillä puisto on nykyään yhtenäinen laajahko luontoalue, jossa hyviä ulkoilureittejä ja esimerkiksi pulkkamäki. Pohjavedenpuiston luoteisosa ja Vuotien varsi nähtiin kuitenkin joissakin mielipiteistä sopivaksi rakentamiselle. Puiston itäosassa on uuden yleiskaavan kaupunkiluonto -kartalla kehitettävä metsäverkostoyhteys, johon pyydettiin kiinnittämään paremmin huomiota. Myös pohjavedenpuiston kallioalueet nähtiin tärkeinä ja rakentamista niiden kohdilla toivottiin vähennettäväksi.

Mielipiteissä nostettiin esiin huoli Pohjavedenpuiston geologisten kohteiden kunnioittavasta käsittelystä ja pohjavesialueen suojelun varmistamisesta. Viheralueisiin kohdistuvasta rasituksesta ilmaistiin huolestuneista mielipiteitä. Rysäpuistossa oleva pirunpelto toivottiin kartoitettavan ja säästettävän.

Kaavan aiheuttamat muutokset viheryhteyksiin ja muihin jalankulkuyhteyksiin

Maakuntakaavaan merkityn viheryhteyden Kallahdenniemen ja Ramsinniemen välillä merkitystä tuotiin esiin useissa mielipiteissä. Nähtiin, että Harbonkadun varren rakentaminen, Ole Kandelinin aukiokäsittely ja Ole Kandelinin puiston pohjoisosan rakentaminen voivat olla haitaksi viheryhteyden toteutumiselle. Myös Rysäpuiston rakentamisen on nähty haittaavan maakuntakaavan viheryhteyden toteutumista.

Viheralueiden saavutettavuuden ja vetovoimaisuuden lisäämiseen tulisi kaavaluonnoksessa kiinnittää paremmin huomiota.

Rakentamista on sijoitettu Ole Kandelinin puiston ja Ison Kallahden puiston pohjoisosissa METSO-kohteiden (vapaaehtoinen metsiensuojeluohjelma) kohdalle. Tämä nähdään huonona ratkaisuna joissakin mielipiteissä.

Koululaisten käyttämä kävely- ja pyöräily-yhteys Kallahden peruskoululta Haruspuistoon nähtiin osassa mielipiteistä haasteellisena. Huolta

herätti erityisesti korttelin 54246 ajoneuvoliikenteen ja kävelyreitien ris-teäminen.

Osassa Kerro kantasi -kommenteista oltiin huolestuneita vanhusten pääsystä viheralueille. Kommenteissa myös esitettiin, että uudet päiväkodit eivät ole hyvien kävely-yhteyksien varrella.

Viheralueiden ja aukioiden kehittäminen jatkosuunnittelussa

Ison Kallahden puiston jatkokehittämiseksi tuli useita mielipiteitä. Puisto nähtäisiin sopivan monipuoliseen harrastamiseen muun muassa "syö-tävän puiston" konseptilla ja liikuntatoimintoja kehittämällä. Puisto so-pisi erilaisiin tapahtumiin, jotka tuovat yhteen asukkaita, koululaisia, tut-kijoita, kulttuuritoimijoita ja yrittäjiä.

Ison Kallahden puiston perinneympäristön säilyttäminen nähdään tär-keänä. Osassa Kerro kantasi -kommenteista mainittiin, että alueelle ei haluta lisää liikuntakenttiä.

Prosenttitaideperiaatetta toivotaan kytkettäväksi kaavahankkeeseen. Alueelle ehdotetaan myös valoteoksia tai erityisiä korkeatasoisia, me-rellisiä taideteoksia, kuten suihkulähteitä. Meri-Rastilan torille toivottiin kohennusta, muun muassa ottamalla nuoret mukaan kehitystyöhön. Torille haluttiin enemmän luonnonmukaisuutta mm. kasvillisuudella, ku-ten puilla ja viherseinillä. Viheralueiden valaistukseen toivottiin paran-nusta.

Häiriötekijät: liikennemelu, saasteet, turvattomuus

Fokkapolun muuttaminen ajoneuvoliikenteelle ja sen kautta ohjattava päiväkodin saattoliikenne sekä pysäköintitalon liikenne nähdään liiken-neturvallisuus-, melu- ja saastehaittana erityisesti Fokkapolun varren asukkaille.

Rakentamisen aikaisesta liikenne-, melu- ja mahdollisesta pölyhäiriöstä oltiin huolestuneita.

Rakentamisen vaiheistus, aikataulut ja taloudellinen kokonaisuhtälö

Joissakin mielipiteissä toivottiin tarkempia selvityksiä kaavan ratkaisui-ten kustannuksista, erityisesti päiväkotien muutoksen osalta.

Osassa Kerro kantasi -kommenteissa arvioitiin, että kaupungin infra-verkko ei kestä täydennysrakentamisen määrää.

Pohjavedenpuistoa ehdotettiin vaiheistettavaksi kaavaehdotuksen toi-nessa vaiheessa, koska alueeseen liittyy luontoristiriitoja. Metroaseman

ympäristö nähtiin sopivaksi alueeksi aloittaa rakentaminen, koska tällä alueella ei ole luontoarvoja.

Kaavaprosessi: kaupunkiudistus -malli, tiedotus, havainnollistava materiaali

Kaupunkiudistus -mallia pidettiin hyvänä joissakin mielipiteissä, sillä aluetta voidaan tällöin tarkastella kokonaisuutena ja kaava-alueen raja-
saus on mahdollista tehdä laajana.

Kaavaluonnosaineistoa toivottiin havainnollistettavan useammilla 3D-kuvilla kuin mitä nähtävillä oli.

Mielipiteissä pohdittiin ovatko Kallahden puolella asuvat asukkaat tietoisia kaavahankkeesta, erityisesti asukkaat jotka asuvat Pohjavedenpuiston ja Ullaksenpuiston välittömässä läheisyydessä. Joissakin kerro kantasi -kommenteissa todettiin, että asukkaiden mielipiteitä ei olla huomioitu kaavahankkeen yhteydessä.

Liikennesuunnitelma

Liikennesuunnitelmassa eniten kommentteja keräsi Kallahden koulun ympäristön liikenneturvallisuus, runkolinja 560 pysäkkien vähentäminen ja suunnitellut yksisuuntaiset pyörätiet.

Palautteen mukaan alueella pyöräillään usein lyhyitä matkoja, jolloin kiusaus välttää kadun ylitys oikaisemalla yksisuuntaista pyörätietä väärään suuntaan lisääntyy. Myös se, että yksisuuntaisen pyörätien leveys olisi vain 1,5 metriä suuntaansa, herätti hämmennystä ja tilaa pidettiin kapeana. Nykyiset (kaksisuuntaiset) pyörätiet ovat 2 metrisiä. Lasten todettiin olevan vaikea oppia käyttämään yksisuuntaisia pyöräteitä.

Kalvikinniementien kohdalta on suunniteltu poistettavaksi pyörä- ja jalankulkuliikenteen käyttämä alikulku. Tämän ja alueelle suunnitellun lisärakentamisen koetaan lisäävän liikenteen riskejä. Myös Ison Kallahden puiston pohjoisosaan suunniteltujen asuintalojen liikenneyhteys tulisi risteämään koulureittien kanssa.

Runkolinja 560 pysäkkien määrän vähentämistä kritisoitiin niin ikään. Matkat pysäkeille pitenevät. Palvelulinja ei välttämättä mahdu kääntymään Harbonkadun päässä tai mahdu kiertämään Hiidenmaankadun ja Saarenmaankadun kautta, jolloin palvelutaso heikkenee.

Uusille päiväkodeille suunniteltu saattoliikenne ja lyhytaikaisen pysäköinnin mahdollisuudet herättivät palautteenantajien kiitosta.

Liikekeskuksen alueen ehdotettiin yhdistyvän metroaseman alueeseen saumattomasti, jolloin alueelle muodostuu yhtenäinen jalankulkualue kuten Kalasatamassa.

Harustien pelätään tukkeutuvan uuden asuinrakentamisen myötä, samoin ruuhkien lisääntyvän Meri-Rastilan tiellä. Risteysalueilla näkyvyyksiä pitää tarkastella huolellisesti jatkosuunnittelussa. Samoin varmistaa, etteivät lisääntyvät pysäköintipaikat Meri-Rastilan tien varrella estä näkyvyyttä. Talvikunnossapitoa Hiidenmaankadun alueelta Ramsinniementielle vievällä reitillä pidettiin tärkeänä.

Vastineet mielipiteisiin aihepiireittäin

Tiivistyvä kaupunkirakenne, rakentaminen Vuosaaren ympäristössä

Liiallisen tiivistämisen ja liian väljä kaupunkirakenne kts. vastine OAS-vaihe - Rakentamisen määrä.

Lämpösaarekeilmiö on todellinen, mutta haitta on suurempi laajemmilla yhtenäisillä rakennetuilla alueilla ja kuumemmassa ilmastossa. Tämä ilmiö ei koske Meri-Rastilaa. Tiivis kaupunkirakenne vähentää liikkumiseen käytettyä energiaa. Tiivis kaupunkirakenne myös tukee tuottavuuden kasvua, joka voi asukkaiden taloudellisen varallisuuden kasvaessa näyttäytyä kulutuksen kautta lisääntyvinä kasvihuonepäästöinä. Tätä ei tule kuitenkaan ratkaista estämällä talouskasvun syntymistä, vaan muilla mekanismeilla. Tiivis kaupunkirakenne voi tehdä kestävien energiaratkaisujen käyttöönotosta kannattavampaa. Kaupunkisuunnitteluvirastolla on tiedossa kaavavaranto, eli missä on rakentumatonta, mutta jo kaavoitettua maata. Kaavavaranto ja olemassa olevien rakennusten tyhjillään olevat tilat (pääosin toimitiloja) eivät ratkaise Helsingin seudun asuntopulaa. Rakennusliikkeiden tekemään tuottoon ei oteta kantaa asemakaavoituksessa. Kiinteistövirasto huolehtii tarpeellisista tontinkäytön sopimusehdoista.

Yleiskaava on mitoitettu niin, että se mahdollistaa asemakaavoituksen 10 000 uudelle asukkaalle vuosittain. Vuosaarissa yleiskaava mahdollistaa asemakaavoituksen n. 25 000 uudelle asukkaalle vuoteen 2050 mennessä.

Muut rakentamiseen ehdotetut alueet: Meri-Rastilan asemakaava muutos noudattaa yleiskaavaa. Vuotien kattaminen: kts. kohta vastine OAS-vaihe - Rakentamisen sijoittuminen.

Länsirannan asemakaavoitus on asemakaavoitusohjelmassa 2020-luvun alkupuolella.

Kaavassa alueen merellisyyttä pyritään korostamaan reiteillä, toiminoilla Ison Kallahden puistossa ja reitistön solmukohtilla, jotka ohjaavat

rantaan sekä tarkemman tason suunnittelulla katu-, aukio- ja puistoalueilla. Maastonmuotoja pyritään korostamaan rakentamisella siihen sopivissa paikoissa ja kaavan ulkoilureiteillä (ul-merkintä), jotka houkuttelevat kiipeämään kallioille. Luonnonläheisyyttä pyritään korostamaan reitistöllä, pihoilla, jotka avautuvat viheralueille, kortteleiden orgaanisella muotoilulla, tärkeimpien viheralueiden säästämällä, suojelumerkinnöillä geo- ja luontokohteille, luonnonmukaisilla pihoilla, viherkatoilla, julkisivumateriaaleilla ja hulevesijärjestelyillä. Turisteja hyödyttävät mm. reitistön orientoitavuutta parantavat ratkaisut, julkisen ulkotilan parantaminen, liikekeskuksen uudistus, viheralueiden houkuttelevuuden lisääminen yleissuunnitelmalla, viheralueiden toiminnot ja toimivuus.

Rakentamisen määrä, sijoittuminen ja korkeus

Asukasmäärän lisäys kts. vastine OAS-vaihe - Rakentamisen määrä.

Liikekeskuksen ympäristön, Vuotien varren ja Ole Kandelinin puiston pohjoisosan kerroslukujen lisäämistä voidaan tutkia kaavaehdotusvaiheessa. Purkava täydennysrakentamien riippuu taloyhtiöistä, tällaisista hankkeista voi neuvotella kaupunkisuunnitteluviraston kanssa. Kaupungin omistamalla maalla on täydennysrakentamiskorvauskäytäntö, joka mahdollistaa purkavan saneerauksen taloudellisuuden.

Kaupungin strategiaan pohjautuvissa kaavahankkeen tavoitteissa on määriteltä, että asuntokannan monipuolistaminen on tärkeää. Kerrostalojen lisäksi alueelle halutaan myös jonkin verran tiivistä kaupunkimaista rivitalorakentamista. Kaupunkisuunnitteluvirasto on saanut paljon palautetta, että tällaista asumismuotoa kaivataan. Myös Kotina suomalainen townhouse -tutkimuksessa (Aalto-yliopisto, 2016) on noussut esiin tarve tiiviille pientalomaiselle asumismuodolle. Kerrostalokortteleissa rivitalot rikastuttavat kaupunkikuvaa ja mahdollistavat valoisia pihhoja.

Korkea rakentaminen on sijoitettu tärkeinä pidettyihin solmukohtiin. Rakennuksia on luonnoksen nähtävilläolon jälkeen madallettu Pohjavedenpuistossa ja Ison Kallahdenpuiston pohjoisosassa. Kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen on tehty varjoanalyysi (kaavaselostuksessa) ja todettu, että kommenttien esittämissä kohdissa varjostus ei ole liiallista. Pohjavedenpuiston kaakkoisreunan suunnitelmaa on muutettu luonnoksen nähtävilläolon jälkeen ja rakennukset mahdollistavat Kaivonkatsojantien rakennuksista pääosin hyvät näkymät eivätkä varjosta liikaa.

Kaavassa on noudatettu kaupunkisuunnitteluviraston koko kaupunkia koskevaa pysäköintimitoitusta. Metron ja runkolinja 560 ansiosta mitoitus on alueella suhteellisen tiukka, joten uuden rakentamisen tarvitsemat autopaikkamäärät ovat suhteellisesti paljon pienempiä kuin esimer-

kiksi Meri-Rastilan alkuperäisessä 1990-luvun vaihteen asemakaavassa. Alueelle tavoitellaan myös autotonta kokeilukorttelia liikekeskuksen länsipuolelle. Pysäköintitalojen tilantarve, rakentamisen aikataulu ja katujen varren vieraspysäköinti tarkentuvat kaavaehdotusvaiheessa, kun tiedetään mitkä kaikki tonttikohtaisen lisärakentamisen hankkeet käynnistyvät. Nykyisten pysäköintialueiden tiivistäminen on hyvä tapa saada tonttikohtaista lisärakentamista alueelle. Olemassa olevat taloyhtiöt voivat halutessaan neuvotella liittymisestä pysäköintitalon käyttäjiksi. Viheralueille sijoittuva asuinrakentaminen tarvitsee myös pysäköintipaikkoja. Pysäköintitalo käyttää maa-alaa tehokkaasti ja on joustava tulevaisuudessa, kun autoilu vähenee: pysäköintitalo voidaan purkaa ja osoittaa muuhun rakentamiseen tai viheralueeksi.

Bensiinijakeluasemia tarvitaan ja niiden sijoittaminen kaupunkirakenteeseen on haastavaa. Rastilan bensiinijakeluasema on tärkeällä sijainnilla vilkkaan Vuotien yhteydessä ja sijoitettuna kansirakenteen päälle, joka on mitoitettu kevyelle rakennukselle. Bensiinijakeluasemalle ei nähdä tarvetta muutoksille tämän asemakaavan yhteydessä.

Rakennusten esteettisyys, julkisivut ja pihat

Julkisivujen kaavamääräysten sitovuutta voidaan tutkia kaavaehdotusvaiheessa. Näkyvimmillä sijainneilla oleviin pysäköintitaloihin on kaavassa määrätty liiketiloja, jotta katutila saadaan eläväiseksi. Kaavassa on myös pysäköintitalojen julkisivujen laadukkuutta ja liiketilojen ikkunoita koskevia määräyksiä. Julkisivujen värimaailma on Meri-Rastilassa haluttu pitää vaaleana ja osin on toivottu käytettävän puuta ja harmonisia tummia sävyjä. Tällä halutaan luoda yhtenäinen kaupunkikuva vanhan rakennuskannan kanssa ja erityisesti Vuotien varrella sointua Vuosaarelle tyypilliseen valkoiseen ilmeeseen. Puumateriaalilla ja harmonisilla tummilla sävyillä voidaan saada aikaan vaihtelevuutta ja erilaisia sävyjä. Julkisivujen värityksen määrittelyä tullaan tarkentamaan kaavaehdotusvaiheessa.

Kaavamääräyksissä kaikilla korttelialueilla rakentamatta jäävät tontinosat, joita ei käytetä kulkuteinä, oleskelualueina tai pysäköimiseen, on säilytettävä luonnonmukaisena. Tonttien piha-alueiden kaavamerkin-
töjä täsmennetään kaava-ehdotusvaiheessa. Istutettavat ja luonnonmukaisena säilytettävät alueen osat voidaan määrätä sitovina tarpeen mukaan.

Olemassa olevat rakennukset: purkaminen, tonttikohtainen lisärakentaminen ja kaupunkikuvan elävöittäminen

Rakennuskannan purkaminen: kts. vastine kaupunginmuseolle.
Varjoisuus: kts. vastine Rakentamisen määrä, sijoittuminen ja korkeus.

Tonttikohtainen lisärakentaminen on yhteistä suunnittelua taloyhtiön kanssa. Usein tonttikohtainen lisärakentaminen vaatii erityisiä ratkaisuja muun muassa pihojen ja pysäköinnin suhteen. Kaupungin vuokratontilla kaupunki maksaa taloyhtiölle täydennysrakentamiskorvausta. Kiinteistöviraston tonttiosasto kehittää parhaillaan korvauskäytäntöjä joustavammiksi ja Meri-Rastilasta saadut palautteet auttavat kehitystyössä. Tonttikohtaista lisärakentamista edistetään tämän asemakaavan ehdotusvaiheessa vain jos taloyhtiö tekee kaupunkisuunnitteluvirastolle kaavamuutoshakemuksen. Erilaisista ratkaisuista, mukaan lukien purkava täydennysrakentaminen, taloyhtiö voi neuvotella kaupunkisuunnitteluviraston kanssa. Kaavaluonnoksessa olevat tonttikohtaiset täydennysrakentamiskorvaukset ovat keskustelun pohjaksi niiden taloyhtiöiden osalta, jotka ovat ilmaisseet kiinnostuksensa tutkia asiaa.

Märssykuja 1:n kohdalla olemassa olevan rakennuksen asunnot avautuvat pääosin länteen. Uusi rakentaminen on sijoitettu itäpuolelle. Uusi rakentaminen sisältää matalia rakennusosia, joiden yli aurinko pääsee paistamaan ja näkymät säilyvät. Vuotien varren rakennusten osalta kaavaehdotusvaiheessa on mahdollista tutkia rakennusten muotoilua tarkemmin, jotta olemassa olevien kulma-asuntojen näkymät säilyvät paremmin.

Olemassa olevien rakennusten ja pihojen käsittelyyn ei ole mahdollista vaikuttaa kaavamuutoksella, paitsi silloin kun kiinteistöön haetaan rakennuslupaa.

Kaava-alueen ranta-alueella ei ole mahdollista laajentaa rakentamista, sillä rannan luonto- ja kulttuurihistoriallisia arvoja sekä näkymiä Ison Kallahden puistosta halutaan säilyttää. Kaava-alueen rajauksen laajentaminen ulottamaan pienimuotoinen tontilla tapahtuva täydennysrakentaminen saattaa olla mahdollista.

Palvelut, muutokset erityisesti päiväkotien osalta

Palvelut: kts. OAS-vaiheen vastine kohdassa palvelut. Palvelutila- ja palveluverkkotyötä on tarkoitus jatkaa kaavaehdotuksen yhteydessä ja tarkentaa kaavaa tämän pohjalta. Suuren yhteistilan saamiseksi alueelle kaavaehdotusvaiheessa voidaan tutkia kaavamääräystä, joka velvoittaa yhdistämään useamman tontin kerhohuoneet yhdeksi isommaksi ja monikäyttöisemmäksi. Mahdollista on myös palvelutilatyön yhteydessä tutkia uusien päiväkotien monikäyttöisyyttä.

Työpaikkojen osalta yleiskaava on määrittänyt Vuosaaren toimitilojen painopisteeksi Vuosaaren satama-alueen. Satama-alueella on tällä hetkellä tyhjiä toimitilatontteja. Vuosaaren keskustassa kaavoitetaan nykyisille tyhjiille toimitilatonteille asumista, liiketilaa ja toimitiloja yhdistävää rakentamista. Meri-Rastilan kaavaluonnoksessa alueelle on esitetty liikerakentamisen määrän lisäykseksi 3 600 k-m² ja palvelurakentamisen

määrän lisäykseksi n. 4 000 k-m², mikä tarkoittaa toteutuessaan n. 260 uutta työpaikkaa.

Asumisen hallintamuodot

Asumisen hallintamuotoja määritellään Helsingissä Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmalla. Meri-Rastilassa toteutusohjelman tavoitelukuihin nähden suhteellisesti enemmän valtion tukemia aravuokra-asuntoja ja välimuotoa, eli hitas-, asumisoikeus- tai opiskeliija-asumista. Sekoitettu hallinta- ja rahoitusmuotorakenne on pitkään ollut keskeinen asuntopoliittinen periaate Helsingissä. Sekoittamisen periaatetta tullaan jatkamaan, ja huolehtimaan siitä, että sekä uudis- että täydennysrakentamisalueella tullaan hallinta- ja rahoitusmuotoja sekoittamaan. Hallinta- ja rahoitusmuodoista päättäminen tapahtuu kaupungin maalla tontinluovutusvaiheessa. Jakaamaa päätettäessä kaupunginkanslia ja kiinteistövirasto valmistelevat asiaa yhteistyössä ja kutsuvat muita hallintokuntia tarvittaessa neuvotteluihin.

Kaavan aiheuttamat muutokset viheralueisiin

Rakentaminen viheralueilla kts. vastine OAS-vaihe: Rakentamisen sijoittuminen. Viheralueisiin kohdistuvaan, lisääntyvästä käyttöpaineesta johtuvaan rasitukseen, voidaan vaikuttaa hyvällä suunnittelulla. Kaavassa on kulumisen ehkäisyksi ja kulun kanavoimiseksi esitetty uusia ohjeellisia ulkoilupolkuja myös kallioalueille. Ulkoiluteiden verkostoa on täydennetty ja sujuvoitettu.

Yleiskaavan kaupunkiluonto -liitekartan kehitettävän metsäverkoston yhteydet on esitetty kaavaselostuksessa ja huomioitu kaavaratkaisussa. Kallahdenniemeltä pohjoiseen suuntautuva yhteys kaventuu nykyisestäään, mutta Ullaksenpuistoon ja Pohjavedenpuistoon esitetty rakentaminen on nyt sijoitettu siten, että puustoinen yhteys ja latvuspeittävyys on mahdollista säilyttää osin säilyvänä metsänä ja täydentävin katupuu- ja puistoistutuksin. Kaava-alueen eteläreunan itä-länsisuuntainen yhteys sijaitsee edelleen puistoalueella ja metsäverkostoa voidaan puistossa vahvistaa luonnonhoidon keinoin.

Pohjavedenpuiston keskeisimmät kallioalueet on säilytetty ja korkean kallioalueen yli on luonnoksessa ehdotettu rakennettavaksi ulkoilupolku, joka helpottaisi pääsyä hienolle kallioalueelle, mutta samalla ohjaisi kulkemisen määritellylle reitille. Kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen Pohjavedenpuiston suunnitelmaa on muutettu niin, että rakentamista on vähennetty puiston kaakkoisosassa. Näin metsäverkostoyhteys toteutuu paremmin ja kallion jyrkimmät reunat ja niihin liittyvä geologinen kohde säilyvät paremmin. Pohjavedenpuiston geologiset kohteet on tarkoitus nostaa jatkossa nykytilannetta paremmin esiin pohjoisosassa ja Jiippikujan varrella, jossa kävelyreitit sivuavat niitä. Jatko-suunnittelussa on mahdollista tutkia esimerkiksi geologisten kohteiden

valaisemista. Lounaisosan geologinen kohde reunustaa osittain asuinpihaa ja jää osittain pysäköintitalon taakse.

Pohjavesialueen turvaamiseksi on kaavamääräys "Rakentaminen ei saa aiheuttaa pohjaveden likaantumista, pinnan alenemista tai virtauksen vähenemistä". Lisäksi suunnitelmassa on pyritty minimoimaan vettä läpäisemättömien pintojen määrä muun muassa pysäköintitaloja hyödyntämällä, hulevesi-, viherkatto- ja piha-alueiden luonnonmukaisuutta määrittävin määräyksin.

Kannanotossa mainitusta Rysäpuistossa olevasta pirunpellosta ei ole luontotietojärjestelmässä kohderaporttia, joten asia vaatii lisäselvitystä.

Kaavan aiheuttamat muutokset viheryhteyksiin ja muihin jalankulkuyhteyksiin

Maakuntakaavan viheryhteys ja metsäverkostoyhteys kts. kaavaluonnosvaiheen vastine Ympäristökeskukselle.

Rysäpuistoon esitetyllä uudella korttelilla ei ole vaikutusta viher- eikä metsäverkostoyhteyksiin. Maakuntakaavan viheryhteystarve toteutuu Ole Kandelinin puiston kautta Ramsinniemen suuntaan. Metsäverkostoyhteydet sijaitsevat Ramsinniemen länsirannan metsäverkostona ja kaupunkiluonnon ydinalueena ja ekologisena yhteytenä, joka ei kuulu kaava-alueeseen sekä kaava-alueen itäisenä ja eteläisenä kehitettävänä metsäverkostoyhteytenä.

METSO-kohteet kts. kaavaluonnosvaiheen vastine Ympäristökeskukselle.

Viheralueiden vetovoimaisuuden lisäämiseen ja saavutettavuuden parantamiseen on kiinnitetty huomiota kaavatyössä. Haruspuistoa kehitetään monipuolisena kaupunginosapuistona ja asukaspuistona. Kaavassa on otettu huomioon Meri-Rastilan puistoille luonteenomainen luonnonläheisyyden säilyminen niin, että luontoalueiden osuus viherverkostossa jää edelleen merkittäväksi ja puistojen yleisilme säilyy luonnonmukaisena lähimetsänä. Kaava-alueen reitistöä on selkiytetty, yhteyksiä ja suunnistettavuutta parannettu puistojen sisällä. Yhteydet ympäröiville alueille ja rantareitille on huomioitu.

Kallahden koulun ja Haruspuiston alikulun välinen yhteys ohjataan uuden asuinkorttelin editse, mutta erillään Meri-Rastilan tiestä. Kulku pysäköintikellarista jalankulku- ja pyöräilyalueen yli tapahtuu hyvissä näkemäolosuhteissa siten, että autot joutuvat hidastamaan.

Kaavaluonnoksessa on esitetty parannuksia kävely- ja pyöräilyreiteille. Esimerkiksi Haruspuistosta Harbonkadulle johtavasta reitistä on tarkoitus saada esteettömämpi samalla, kun asuntorakentamista toteutetaan

reitin varrelle. Esteettömiin reitteihin kiinnitetään huomiota jatkosuunnittelussa koko kaava-alueella. Uudet päiväkodit on sijoitettu Haruspuiston ja Pohjavedenpuiston laidoille hyvien kävely- ja pyöräily-yhteyksien yhteyteen.

Viheralueiden ja aukioiden kehittäminen jatkosuunnittelussa

Kaavaluonnos ei ole ristiriidassa viheralueiden ja aukioiden kehittämisen ideoiden kanssa. Ensimmäisen kaavaehdotuksen (pohjoisosa) kanssa samanaikaisesti on tarkoitus käynnistää Haruspuiston, Pohjavedenpuiston ja keskeisten aukioiden yleissuunnittelu Lähiöprojektin toimesta. Toisen kaavaehdotuksen (eteläosa) kanssa samanaikaisesti on tarkoitus käynnistää Ison Kallahden puiston yleissuunnittelu. Myös Meri-Rastilan tielle tehdään tarkempi liikennesuunnitelma, jonka yhteydessä suunnitellaan reitistöä ja kaupunkikuvallisia periaatteita. Rakennusvirasto on lausunnossaan ehdottanut, että kaupunkikuvalliset ja alueen laatutasoa koskevat kuvaukset kootaan esimerkiksi alueelliseen image bookiin. Asukkaita ja muita sidosryhmiä osallistetaan jatkosuunnittelussa.

Häriötekijät: liikennemelu, saasteet, turvattomuus

Liikenne lisääntyy nykyisen Fokkapolun kohdalla, koska se on esitetty muutettavaksi jalankulun ja pyöräilyn väylästä yksisuuntaiseksi kaduksi, jonka reunalla on jalkakäytävä. Ruuhkaisimman tunnin aikana päiväkodille tulisi auto arviolta kahden minuutin välein. Liikennemäärä aamuruuhkatunnissa olisi noin 35 autoa (esimerkiksi Meri-Rastilan tiellä on vastaavana aikana 450 autoa). Myös koululle voi olla saattoliikennettä Fokkakujalla, mutta koululaiset voidaan jättää myös bussipysäkillä. Huoltoliikenteeseen ei tule olennaista muutosta. Pysäköintilaitoksen tuottama liikennemäärä nykyisen Fokkapolun kohdalla on yksisuuntaisuuden vuoksi vain laitoksesta poistuvat autot. Aamuruuhkassa klo 7-8 niitä on lisärakentamishankkeista riippuen laskennallisesti 10 - 25. Länsirannan liikenne painottuu todennäköisesti Vuotien puoleiseen päähän.

Esitetyn Fokkakujan liikenne on luonteeltaan sellaista, että se pysähtyy matkan varrella. Fokkakujan lenkki muodostuu kahdesta mutkasta, ja kadulta poistuessa joutuu vielä ylittämään Meri-Rastilan tien jalkakäytävän. Ajonopeuksien ei ole mahdollista kiihtyä. Lisäksi liikennejärjestelmä on yksisuuntaisuuden vuoksi selkeä. Fokkakujan yksisuuntaiset järjestelyt saattoliikennepaikkoineen ovat saaneet myös kiitosta. Kadunvarren autopaikat ovat illalla ja viikonloppuna käytävissä esimerkiksi vieraspysäköintiin.

Koulun ja päiväkodin vuoksi Meri-Rastilan tien hidastinpysäkkijärjestelyt rakennetaan erityisen turvallisiksi, mistä on hyötyä myös Fokkakujan

asukkaille. Suunnitelmassa jalankulkijoille esitetään suojatien keskikokkeet, että kadun voi ylittää kahdessa osassa, autoilijat hidastetaan pysäkeille tultaessa ja estetään ohittamasta bussia. Nopeusrajoitus on ajateltu olevan pistekohtaisesti 30 km/h.

Rakentamisen aikaisista häiriöistä vastaa rakennuttaja. Rakennusvalvontavirasto arvioi rakennuslupaa haettaessa työnaikaiset häiriöt.

Rakentamisen vaiheistus, aikataulutus ja taloudellinen kokonaisuhtälö

Palvelutilojen osalta kaavoituksessa on tehty tiivistä yhteistyötä kiinteistöviraston tilakeskuksen, opetusviraston, varhaiskasvatusviraston ja nuorisosiainkeskuksen kanssa. Nämä tahot vastaavat palvelutilojen suunnittelusta, hallinnoinnista ja kustannuksista.

Kaavaluonnoksen yhteydessä on selvitetty kaupunki infra- ja liikenneverkon kantokyky ja todettu, että kaavaluonnos ei aiheuta liiallista kuormittavuutta. Lisätietoja kaavaselostuksen vaikutukset -kohdassa.

Kaavaehdotusvaihe jaetaan osiin, jotta suunnittelussa voidaan keskittyä yhteen alueeseen tarkasti ja jotta tarvittavat puistosuunnitelmat ja katusuunnitelmat saadaan ohjelmoitua eri vuosien budjetteihin. Kaavaehdotusten on kuitenkin tarkoitus valmistua peräkkäisinä vuosina, joten vaiheistaminen ei todennäköisesti vaikuta rakentamisen aikatauluun monilla vuosilla. Pohjavedenpuisto on ajoitettu ensimmäiseen vaiheeseen, jotta samassa yhteydessä voidaan suunnitella Meri-Rastilan tien muutokset kokonaisuutena ja mahdollistaa asumisen hallintamuotojen monipuolistuminen heti ensimmäisten rakennushankkeiden yhteydessä.

Kaavaprosessi: kaupunki uudistus -malli, tiedotus, havainnollistava materiaali

Kaavaluonnosaineistossa on muutamia 3D-kuvia. Pääosin kuvia on tehty liikekeskuksen alueesta, sillä sen suunnittelu on pisimällä. 3D-kuva-aineistoa tullaan lisäämään suunnittelun edetessä.

Kaava-alueeseen rajautuvien tonttien asukkaita on tiedotettu kirjeitse OAS- ja luonnosvaiheessa. Myös Vuosaari-lehdessä on ilmoitettu eri vaiheiden vuorovaikutusmahdollisuuksista.

Liikennesuunnitelma

Yksisuuntaiset pyörätiet

Siirtyminen yksisuuntaisiin pyöräteihin on iso kulttuurinen muutos koko Helsingin alueella. Taustalla on pyöräliikenteen ymmärtäminen omana

kulkumuotonaan erillään jalankulusta ja autoliikenteestä. Kaupunkisuunnittelulautakunta on hyväksynyt pyöräliikenteen uudet suunniteluohjeet (pyöräliikenne.fi) ja esikaupunkialueiden tavoiteverkon. Meri-Rastilan liikennesuunnitelman luonnos vastaa hyväksytyjä periaatteita.

Suurin osa pyöräonnettomuuksista tapahtuu risteyksissä. Yksisuuntaiset pyörätiet ovat risteyksissä kaksisuuntaisia selkeämpiä ja turvallisempia, koska pyöräliikenne kulkee samaan suuntaan kuin autoliikenne. Jalankulkijoille jää häiriötön odotustila suojatien tuntumaan. Kaapeampi 1,5 metrin tila riittää yksisuuntaiselle pyöräilylle, koska ei ole vastaantulijoita. Lisäksi pyörätien ja parkkipaikkojen välissä on metrin levyinen kaistale, joka voi toimia hetkellisesti lisätilana. Kaksisuuntaisen pyörätien tulisi olla vähintään 2,5 metrin levyinen, kun nykyiset ovat vain 2 metriä leveitä. Nykyistä laadukkaammat kaksisuuntaiset pyörätiejärjestelyt vaatisivat huomattavan paljon tilaa risteyksissä. Yksisuuntaisten pyöräteiden myötä on mahdollista tehdä entistä sujuvampia ja turvallisempia ratkaisuja pyöräliikenteelle. Ne ovat myös tilatehokkaita, joten kadun poikkileikkaukseen saadaan mahdutettua kaikki tarpeellinen.

On totta, että hyvin lyhyillä pyörämatkoilla voi esiintyä turhalta tuntuvia ylityksiä, jos lähtöpaikka ja määränpää sijaitsevat samalla puolella katu. Liikennesuunnittelussa on kuitenkin katsottava kokonaisuutta ja Meri-Rastilan tien suunnittelussa on turvallisuus ollut tärkeä lähtökohta. Alle 12-vuotiaat saavat ajaa jalkakäytävällä ja aivan lyhimpiä matkoja voi myös taluttaa pyörää. Lisäksi Meri-Rastilan tien etelä- ja pohjoispuolella on vaihtoehtoiset reitit. Koska samanlaisia järjestelyjä toteutetaan eri puolilla Helsinkiä, voidaan ajatella etuna, että lapset ovat tottuneet käyttämään yksisuuntaisia järjestelyjä kotikulmillaan. Siirtyminen muualle katuverkkoon on siten luontevaa.

Runkolinjan 560 pysäkit Meri-Rastilan tiellä

Runkolinjoille on määritelty standardi, joka mahdollistaa tiheän vuorovälin, sujuvan liikennöinnin ja aikataulussa pysymisen. Yksi edellytys on liityntäliikennepysäkkejä harvempi pysäkkiväli. HSL:n tutkimuksissa asiakkaat ovat olleet valmiita kävelemään pidempään pysäkille, jolla joukkoliikenteen vuorotarjonta on tiheämpää.

Runkolinja 560 päätettiin jatkaa Vuosaaren keskustasta Meri-Rastilan metroasemalle, vaikka loppuosa ei täyttänyt kaikkia runkolinjalle asetettuja vaatimuksia. Runkolinja palvelee suurinta osaa Meri-Rastilaa hyvin, mutta esimerkiksi Meri-Rastilan liikekeskuksen kohdalta poistunut pysäkki heikensi osaltaan palvelutasoa. Palvelutaso-ohjeen mukainen kävelyetäisyysvaatimus kuitenkin täyttyy liikekeskuksen osalta. Pysäkkisuunnitelmaa tehtäessä HSL toivoi pysäkkien sijoittamista risteyksiin kävelymatkojen minimoimiseksi. Niiden lähelle on myös esitetty hidasteet jalankulun turvallisuuden varmistamiseksi. Lisäksi suunnitelmassa

esitetään palvelulinjan mahdollistavat pysäkit liikekeskustan pääoven viereen sekä Harbonkadun päähän melontakeskuksen tuntumaan.

Harbonkadun yhteydet pysäkeille

Runkolinjan palvelutason katsotaan täyttyvän, kun kävelyetäisyys pysäkeille on linnuntietä 400 metriä. Hiidenmaankadun eteläiset talot jäävät tällaisen palvelutason rajalle. Onkin tärkeää panostaa Ole Kandelinin puiston läpi kulkevan väylän kunnossapitoon, jotta suurin yhteys Ramsinniementien pysäkeille mahdollistuu.

Palvelulinjalle on esitetty liikennesuunnitelman luonnoksessa sopiva kääntöpaikka Harbonkadun päähän siten, että viisi pysäköintipaikkaa poistuu. Melontakeskukselle ja Planmecan tilaisuuksiin tullaan välillä tilausbussilla. Ne mahtuvat kääntymään uudella laajennetulla kääntöpaikalla peruuttaen ja palvelulinja peruuttamatta.

Melontakeskuksen toivomaa 25 - 30 pysäköintipaikkaa ei ole mahdollista varata katualueelta. Harbonkadulle jää liki 40 vieraspysäköintipaikkaa (luvallinen pysäköintiaika arkisin 4 h), jotka ovat tasapuolisesti kaikkien käytössä. Palvelulinjan liikennöinti voisi parhaimmillaan vähentää tarvetta tulla autolla Harbonkadun päähän.

Kallvikinniemen koulun ympäristön turvallisuus

Alikulun poistaminen Kallvikinniementien tuntumassa on tarpeen siksi, että vaikka se mahdollistaa ihanteellisen yhteyden Pohjavedenpuistosta Ullaksenpuistoon, se on ajoradan suuntaisesti kulkevalle jalankulkijalle huono ja turvaton. Esimerkiksi suurin yhteys koululta pysäkeille kulkee ajoradan yli, jossa ei ole jalkakäytävää. Virallinen yhteys alikulun kautta on lähes 100 metriä pidempi. Meri-Rastilan tien suuntaisesti käveltäessä tai pyöräiltäessä joutuu kulkemaan kaartuen alas ja ylös. Sillan leventäminen molemmilta puolilta maksaisi noin 800 000€. Täytämällä alikulku saadaan lisäksi rakennusmaata Meri-Rastilan tien varteen.

Pääperiaate Kallvikin aukion suunnittelussa on, että risteysalue ja maisema-arkkitehtonisin keinoin toteutettu aukio on koko Meri-Rastilan tien - Leikosaarentien reitin kohokohta. Meri-Rastilan tien poikkileikkaus jatkuu katkeamatta, mutta korotettuna aukion yli. Poikittainen pyöräkatu ohjaa auto- ja pyöräliikennettä aukion länsireunassa pysäköintilaitokseen ja Jiippikujalle. Tällöin Pohjavedenpuiston ja Ullaksenpuiston väliselle vihervyöhykkeelle muodostuu häiriötön jalankulkuaukio puineen. Tämä muodostaa sopivan ympäristön myös Kallahdenniementien luonnonsuojelualueelle.

Kallahden koulun ja Haruspuiston alikulun välinen yhteys ohjataan uuden asuinkorttelin edestä, mutta erillään Meri-Rastilan tiestä. Kulku py säköintikellarista jalankulku- ja pyöräilyalueen yli tapahtuu hyvissä näkemäolosuhteissa siten, että autot joutuvat hidastamaan.

Yhteenveto kaavaluonnosaineiston esittely- ja keskustelutilaisuudesta 29.11.2016

Kaavaluonnosaineiston esittelytilaisuudessa keskustelua herätti rakentamisen määrä ja ympäröivien alueiden rakentuminen sekä niiden yhteisvaikutusten huomioiminen. Meri-Rastilan länsirannan alueen toivottiin säästyvän rakentamiselta. Viheralueiden ja nykyisten asukkaiden vehreiden ikkunanäkymien vähentyminen nähtiin huonona asiana. Alueen arvon pelättiin laskevan luonnonläheisyyden vähentyessä. Ostoskeskuksen ja metroaseman ympäristön uudistusta pidettiin hyvänä. Keskustelua herätti myös tonttikohtaisen lisärakentamisen tiedottamisen haasteet sekä sen tuottama epävarmuus asuntomarkkinoilla, päiväkotien purkamisen ja Meri-Rastilan tien uudistuksen kustannukset, kasvavat liikennemäärät ja liikenneturvallisuus Meri-Rastilan tiellä, virkistysreitistö, koululaisten reitit, ekologiset yhteydet, pohjavesi ja geologiset kohteet Pohjavedenpuistossa sekä yhteistilojen tarve. Tonttikohteisista lisärakentamiskohteista haastavina nähtiin erityisesti kaavaluonnoksessa esitetyt ratkaisut Meri-Rastilan tie 9:n pohjoisosassa, Meri-Rastilan tie 21:ssä ja katujärjestelyt Meri-Rastilan tie 11 tontin vierellä. Ison Kallahden puiston kehittymistä pidettiin kannatettavana ja innostavana.

MERI-RASTILAN KAUPUNKIUUDISTUS

VUOROVAIKUTUSKOOSTE - YHTEISTYÖ ALUEEN NUORTEN KANSSA
SYKSY 2014

SISÄLLYSLUETTELO

	JOHDANTO	3
	MERI-RASTILAN KAUPUNKIUUDISTUS	4
	VUOROVAIKUTUS NUORTEN KANSSA - Metodit	7
	RuutiExpo	8
	Yhteistyö nuorisotalo Merirastin kanssa	9
	VUOROVAIKUTUS NUORTEN KANSSA - Nuorten kommentit	11
	Nuorten käyttämät reitit	12
	Yleisiä huomioita	12
	Tori ja ostari	13
	Puistot	14
	Koulujen pihat	15
	Yhteenvedo	16
	REFENRENSSIKUVIA	18
	LIITTEET JA KUVALÄHTEET	22

J O H D A N T O

Vuorovaikutuksen merkitys kaupunkien kehittämisessä lisääntyy jatkuvasti. Kasvavat kaupungit tiivistyvät olemassa olevilla asuinalueilla ja näin ollen alueella asuvien paikallistuntemus ja kehitystoiveet ovat keskeinen osa suunnitteluprosessia.

Helsingin kaupungin strategiassa on painotettu demokratian ja osallisuuden vahvistumista. Nuorille suunnattuja vuorovaikutusmenetelmiä on haluttu parantaa.

Meri-Rastilan kaupunki uudistuksessa korostetaan vuorovaikutuksen ja osallistamisen merkitystä. Hankkeessa pyritään kehittämään uusia toimintatapoja, joilla asukkaiden ja muiden osallisten osallistuminen on entistä toimivampaa ja vuoropuhelu viranomaisten kanssa on sujuvaa ja merkityksellistä. Erityishuomiota kiinnitetään

niin kutsuttujen hiljaisten ryhmien osallistamiseen. Tämä tarkoittaa ihmisryhmiä, joiden on vaikeaa saada toiveensa kuuluviin ilman ulkopuolista tukea.

Meri-Rastilassa asuu suhteellisen paljon nuoria (35 % alueen väestöstä on 0-24 -vuotiaita, kun koko Helsingissä vastaava luku on 25 %). Moni nuorista on maahanmuuttajataustaisesta perheestä. Nuoret ovat keskeisessä asemassa, kun pohditaan alueen tulevaisuutta ja asukkaiden vaihtuvuutta: kokevatko nuoret kuuluvuutta Meri-Rastilaan? Onko Meri-Rastila hyvä paikka kasvaa ja kehittyä? Halutaanko alueelle jäädä asumaan aikuistumisen jälkeenkin?

Meri-Rastilan kaupunki uudistuksen taustalla on mm. nuorisosiainkeskuksen ja asukkaiden yhteydenotot Helsingin kaupungin lähiöprojektiin.

Toiveena on kehittää alueen ympäristöä siten, että se on virikkeellinen, turvallinen ja yhteisöllinen paikka erityisesti nuorille.

Hankkeen nuorisoyhteistyö on käynnistetty syksyllä 2014 ja sitä jatketaan hankkeen edetessä. Nuorisoyhteistyötä on Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston ja Lähiöprojektin puolesta ollut tekemässä mm. suunnittelijaharjoittelija Jenni Aalto, arkkitehti Linda Wiksten ja vuorovaikutussuunnittelija Tiina Antila-Lehtonen. Nuorisosiainkeskuksella ja erityisesti nuorisotalo Merirastilla on ollut tärkeä rooli yhteistyön onnistumisessa.

M E R I - R A S T I L A N K A U P U N K I U U D I S T U S

Meri-Rastilan kaupunginosa on uudistuksen tarpeessa. Alue on keskeisellä sijainnilla Itä-Helsingin kehittymisen kannalta ja sen kokonaisvaltainen tarkastelu ja suunnittelu on juuri nyt ajankohtaista.

Meri-Rastila rakennettiin alun perin ennen Vuosaaren metrolinjaa, kun taas Kallahden ja Aurinkolahden asuinalueet syntyivät vasta metron rakentamisen jälkeen. Tämä ilmenee alueiden rakentamisen tehokkuuden eroissa. Meri-Rastilan väljyys merkitsee palveluiden vähäisyyttä ja niiden epävarmuutta tulevaisuudessa. Väljyys vaikuttaa myös kapunkitilaan ja -kuvaan. Metroaseman välittömän läheisyyden ansiosta alueen maankäytön reilu tehostaminen on perusteltua.

Meri-Rastilan puistoalueet, reitit, aukiot, katualueet ja julkisten rakennusten piha-alueet kaipaavat parannustoimenpiteitä.

Korostamalla kaupunginosien vahvuuksia ja alueidentiteettiä sekä tukemalla saavutettavien palvelujen edellytyksiä saadaan aikaan eloisia ja houkuttelevia kaupunginosia. Meri-Rastilan kaupunginosaa tulee kehittää niin, että asukkaat saavat tulevaisuudessakin nauttia virikkeellisestä julkisesta kaupunkiympäristöstä, jossa on hyvät harrastusmahdollisuudet ja asukkaiden oma aktiivisuus ja yhteisöllisyys on mahdollistettu. Asumismuotojakauman ja asuntotyyppien tulee tulevaisuudessa olla nykyistä monipuolisempia. Tämä tukee alueen väestökannan monipuolisuutta.

Helsingin kaupungin lähiöprojekti ja kaupunkisuunnitteluviraston täydennysrakentamisprojekti käynnistävät Meri-Rastilan kaupunkiudistuksen, johon kuuluu alueen julkisten kaupunkitilojen kehittämishanke ja täydennysrakentamiseen tähtäävä asemakaavahanke.

Hankkeiden yhteydessä tarkastellaan myös alueen julkisten palvelujen toimivuus. Hankkeissa tehdään laajaa ja kokonaisvaltaista yhteistyötä kaupungin eri hallintokuntien alueen asukkaiden kanssa.

Hankkeiden aluerajaus sisältää 1990-luvun alussa rakennetun kerrostaloalueen, joka tukeutuu Meri-Rastilan tiehen, metroaseman ympäristön, Rysäpuiston, Ole Kandelinin puiston, Ison Kallahden puiston, Pohjavedenpuiston ja Haruspuiston. Hankkeissa on tarkoitus edetä siten, että kaupunkitilojen ideasuunnitelma valmistuu vuoden 2015 aikana ja asemakaava-alueen laatiminen aloitetaan luonnosvaiheen jälkeen, vuonna 2016.

L Ä H I Ö P R O J E K T I O S A N A K A U P U N K I U U D I S T U S T A

Lähiöprojektin tehtävä on Helsingin esikaupunkialueen imagon vahvistaminen edistämällä asunto- ja toimitilarakentamista, korostamalla kaupungin osien vahvuuksia ja alueidentiteettiä sekä tukemalla lähipalvelujen edellytyksiä osana viihtyisää kaupunkiympäristöä. Lähiöprojekti keskittyy kaupunkilaisten toimintamah-

dollisuuksien ja hyvän elämän edellytysten parantamiseen asuinalueellaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Keskeisessä roolissa on monihallintokuntaisten suunnitteluhankkeiden organisointi sekä virastojen välisten toimintamallien kehittäminen. Toimintakaudella 2012–2015 keskitytään erityisesti julkisen kaupunkiympä-

ristön laadun ja toiminnallisuuden parantamiseen. Julkisen ympäristön kunto ja tarkoituksenmukaisuus vahvistavat muun muassa alueellista imagoa, turvallisuutta ja asukkaiden aktiivista liikkumista.

V U O R O V A I K U T U S N U O R T E N K A N S S A

Metodit

R U U T I E X P O

Helsingin kaupungin Lähiöprojekti oli mukana keräämässä mielipiteitä kaupunki uudistuksen tueksi torstaina 30.10.2014 nuorten RuutiExpo -tapahtumassa. Nuorille järjestettiin työpaja, missä he saivat osallistua lähiöidensä tulevaisuuden visiointiin värikkään maastomallin ja mielenosoituskylttejä kantavien muoviluvahahmojen avulla. Kommentteja saatiin monilta Helsingin esikaupunkialueilta. tarkastelun kohteeksi oli valittu Meri-Rastilan kaupunginosa.

Lähiöprojektin työpajan yhteydessä nuoret saivat kokeilla Meri-Rastilan suunnittelua suosittua Minecraft -tietokonepelin avulla. Pelityöpajan toteutti nuorisotalo Merirasti yhteistyössä Nuorisosiainkeskuksen pelitalon kanssa. Merirastin nuoret mallinsivat etukäteen Meri-Rastilasta oman näkemyksensä Minecraft -maailmaan nuorisohjaajien avustuksella. Nuorisotalon nuoret jatkavat Minecraft -kaupunkimallin työstämistä RuutiExpon jälkeenkin.

RuutiExpon muoviluvahatyöpaja

RuutiExpon Minecraft -työpaja

YHTEISTYÖ NUORISOTALO MERIRASTIN KANSSA

Meri-Rastilan nuorisotalo Merirastin ohjaajat sekä nuoret ovat olleet hyödyllinen tietolähde kaupunki uudistus-hankeessa. Nuorten kanssa toteutettiin karttatyöpaja, johon he saivat osallistua post-it -lapuilla. Ideoita ohjasivat aluetta koskevat kysymykset taulun reunalla. Karttataulu ei saanut suurta suosiota, mutta paikan päällä tehdyt haastattelut tuottivat tulosta. Haastattelut suoritettiin pienissä ryhmissä. Samalla kun osa nuorista kertoi omista kokemuksistaan ja ideoistaan, osa näytti kartalla, mitä reittejä he pääsääntöisesti alueella käyttivät. Reittien hahmottaminen kartalle onnistui hyvin. Nuoret kuvailivat reittejään samalla sekä kertoivat, miksi välttivät tiettyjä paikkoja, kuten Pohjaveden puisto.

Nuorisotalo Merirastin kanssa yhteistyö on sujunut hyvin. Merirastin ohjaajat sekä nuoret olivat mukana suunnittelemassa sekä toteuttamassa RuutiExpon pelityöpajaa. Idea Minecraft -pelin hyödyntämisestä kaupunkimallin työkaluna tuli heiltä. Peli on nuorille tuttu ja suosittu ajanviete. Merirastin väki työsti pelimallia ennen RuutiExpoa niin että tapahtumassa oli käytettävänä Meri-Rastilan kaupunkimalli, jota vierailevat nuoret saivat kehittää sekä ideoita. Tuotetut pelaajien visiot tallentuivat suunnittelijoiden käyttöön, kuten myös pelaamisen yhteydessä esiin nousseet ideat.

Karttataulu nuorisotalolla

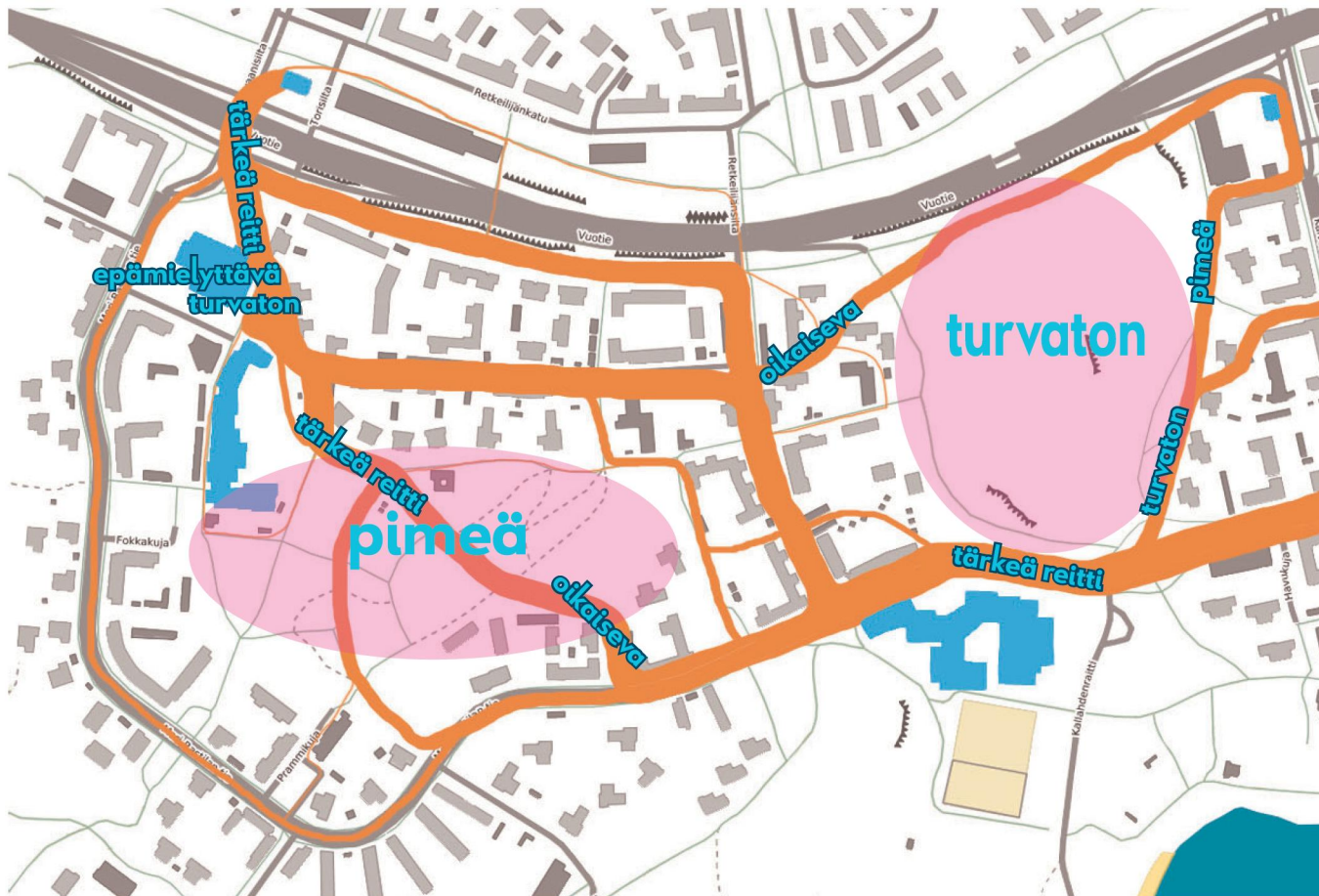
Minecraft mallintamista

V U O R O V A I K U T U S N U O R T E N K A N S S A

Nuorten kommentit

NUORTEN KÄYTTÄMÄT REITIT

YLEISIÄ HUOMIOITA

Kun nuorilta kysyttiin, mikä tekisi Rastilasta paremman tulevaisuudessa, nousi pinnalle liikuntamahdollisuuksien ja oleskelutilojen lisäksi asuminen. Meri-Rastilan yleisilme halutaan raikkaammaksi. Talot voisivat olla korkeampia sekä puhtaampia ulkopinnoilta, asunnot isompia, mutta pieniä opiskelija-asuntojakin kaivattiin. Täydennysrakentamisen kohdealueiksi ehdotettiin Pohjavedenpuistoa sekä Haruspuistosta alueita. Nuoret kokevat Pohjavedenpuiston synkäksi ja pelottavaksi alueeksi, missä liikkuu päihteiden käyttäjiä. Meri-Rastilan länsirannan metsää nuoret käyttävät harvoin. He suuntaavat enemmän Uutelan virkistysalueelle, sillä siellä on hyviä grillikatoksia sekä oleskelupaikkoja.

T O R I J A O S T A R I

Työpajassa eniten kommentteja keräsi Meri-Rastilan torin sekä ostarin alue. Ostari koettiin kivaksi, hieman aikansa eläneeksi, mutta turvattomaksi illalla. Nuoret eivät mielellään liiku torilla, sillä torin kulmassa oleva baari ja sen asiakkaat luovat epämiellyttävän ympäristön. Torin ympäristössä on myös toisinaan koettu rasismia. Ostarin alueesta halutaan rauhallisempi ja viihtyisämpi. Eniten nuoret kaipasivat ostarille tilaa, jossa he voisivat vapaasti viettää aikaansa. Oleskelutilaa saattaisi löytyä kauppakeskuksesta tai kahvilasta, joita nuoret kaipasivat. Olennaista oli, että wifi ja kännyköiden lataaminen olisi mahdollista.

Torin ympäristöön kaivattiin selvästi istumapaikkoja sekä istutuksia, jotka toisivat piristystä alueen ilmeeseen. Nuoret osasivat kertoa torilla joskus olleen alasteen bänditapahtumia, joskus jopa torimyyntiä. Nyt kaivattaisiin enemmän osallistavia tapahtumia sekä toimintaa. Tapahtumissa voisi olla yhteistä tekemistä, musiikkia, tanssia ehkä ruokaa tai ruokamarkkinat.

laadukasta, tiivistä asumista
Haruspuisto nykypäivään
voisi olla avarampi

urheilumahdollisuuksia

vaijerikeinu

tägäysseinä

roskiksia

enemmän

penkkejä

futsalkenttä,

kumikenttä

apinakeinu

enemmän taloja

lamppuja

Kallahden rantaan parempi laitur

kentälle katsomo

A-keinu

jotain kivaa nuorille

lamppuja

Kallahden rantaan parempi laitur

kentälle katsomo

aidattu jalkapallokenttä tekonurmella

Pohjavedenpuistoon lamppuja tai ei puistoa ollenkaan

P U I S T O T

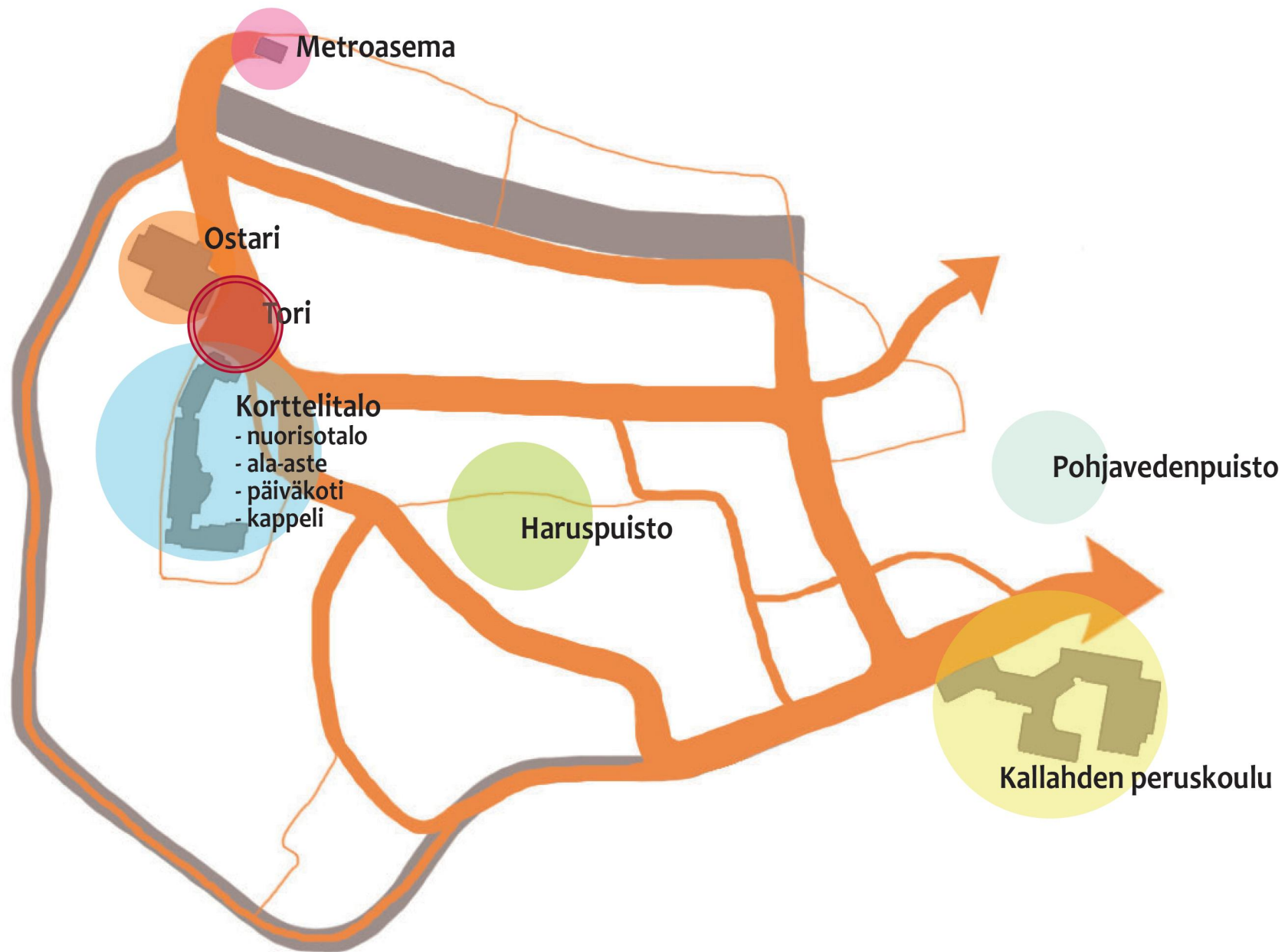
Puistojen kehittämisideoista jalkapallokentän tekonurmi sai eniten tukea. Aidattu tekonurmikenttä tuntui olevan hyvin kaivattu alueelle. Nuoret kaipaavat Meri-Rastilaan urheilumahdollisuuksia.

Poikajoukko toivoi Meri-Rastilaan kumikenttää, jossa voisi pelata futsalia. Kumikenttä soveltuisi kuulemma myös hyvin muuhunkin urheiluun. Nuorilta tuli idea laillisen tägäysseinän sijoittamisesta puiston oleskelualueen viereen, missä toisetkin nuoret viettäisivät aikaansa, vaikka koris- tai tekonurmikentän katsomon yhteyteen. Haruspuiston kunnostaminen ja uudistaminen olisi myös tarpeellista nuorista. Puistossa on paljon aktiviteetteja pienemmille lapsille, mutta ei nuorisolle. Nuorista puisto voisi olla avarampi tai ainakin valoisampi pimeällä. Katoksia, penkkejä, keinoja sekä roskiksia nuoret lisäisivät puistoihin. Kallahden rantaan toivottiin parempaa laituria sekä rantatuoleja.

K O U L U J E N P I H A T

RuutiExpon työpajassa haettiin kehitysideoita lähiöiden koulujen pihoille yleisesti. Pihoille nuoret tahtoivat hauskoja aktiviteettejä välitunneille: parempia pallokenttiä, monipuolisempia keinoja sekä viihtyisämpää pihaa. Päällisin puolin nuoret olivat tyytyväisiä omien koulujensa pihoihin. Kallahden peruskoulun sekä Meri-Rastilan ala-asteen pihalle paikalliset nuoret saattavat poiketa vapaa-ajallaankin. Ala-asteen piha voisi kullemmalla olla siistimpi istutuksiltaan ja piha-alue laajempi. Taide toisi piristystä koulun pihalle muutaman nuoren mielestä. Kiipeilyä, keinujen valikoimaa sekä puuhastelun mahdollisuuksia nuoret kehittäisivät molempien koulujen pihoille. Kallahden peruskoulun viereisille kentille kaivattiin kunnostusta ja erityisesti tekonurmikenttää. Moni nuori kertoi pelaavansa jalkapalloa jollain toisella lähialueen kentällä. Vuosaaren liikuntapuisto ”kartanon kenttä” on saavuttanut nuorten suosion, mutta kentälle meneminen kestää yli puoli tuntia. Nuorista huokuu urheilun into, mutta puitteet ovat vähäiset ainakin toistaiseksi.

● ● ● avarampi

● ● ● ● ● ● ● viihtyisämpi

● ● urheilumahdollisuuksia

● ● ● ● ● istumapaikkoja

● ● ostoskeskus

● ● ● ● ● piristystä ilmeeseen

● ● ● rauhallisuutta

● ● ● ● ● istutuksia

● tekonurmi

● ● isompia asuntoja

● valaistusta

● ● laadukasta, tiivistä asumista

● ● ● ● ● oleskelutilaa

R E F E R E N S S I K U V I A

Ideaoita ympäristön kehittämiseksi nuorten kommenttien pohjalta

Måløv, Denmark

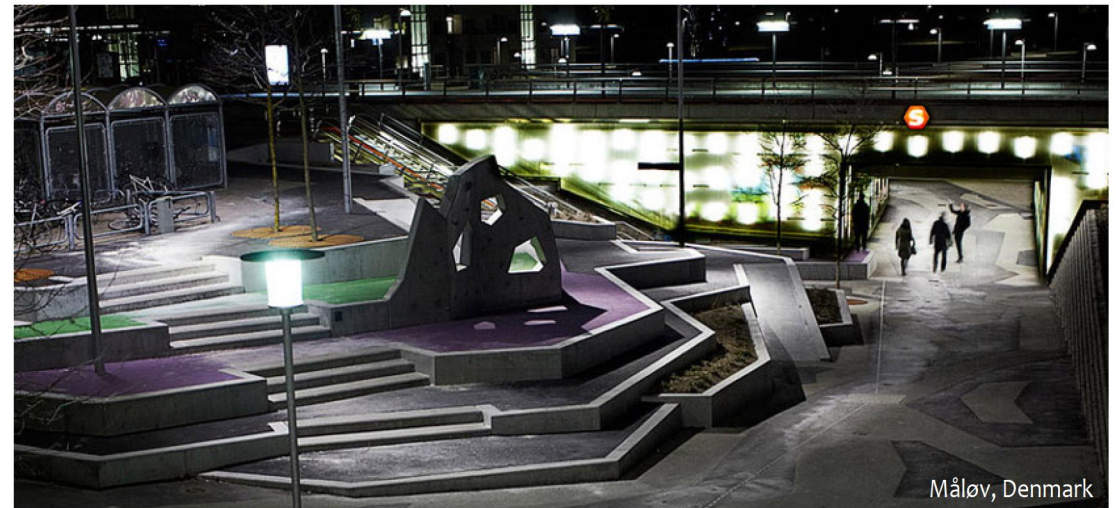

Punggol, Singapore

Port Adelaide, SA, Australia

MONITOIMINNALLISTA OLESKELUTILAA NUORILLE

Måløv, Denmark

University of Pennsylvania, Philadelphia

Brooklyn Bridge Park, New York City

MONITOIMINNALLISTA OLESKELUTILAA NUORILLE

Washington Canal Park, Washington, DC

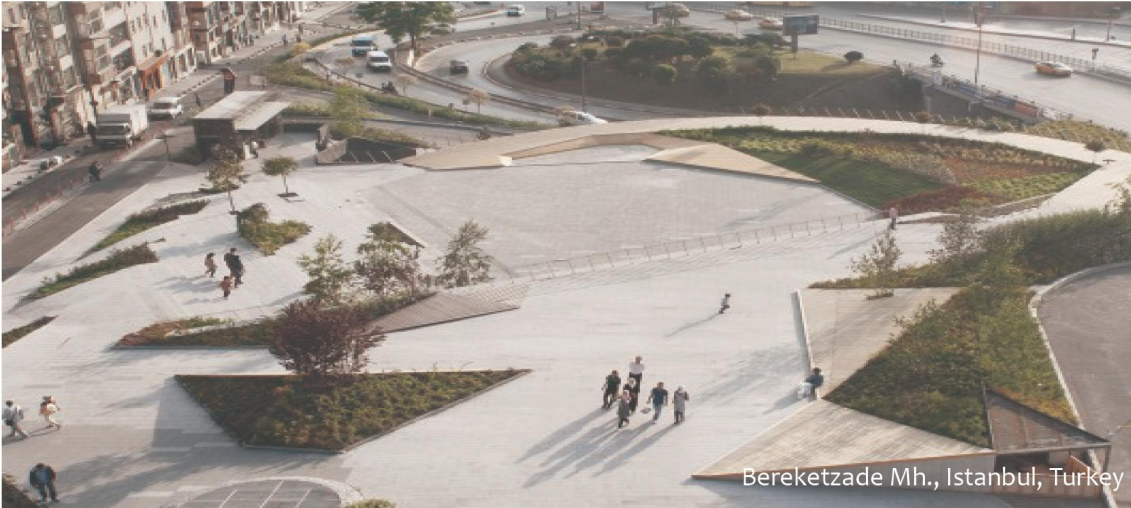
Washington Canal Park, Washington, DC

TOIMINTOJA AUKIOILLA

San Francisco, USA

Bereketzade Mh., Istanbul, Turkey

Richmond, BC Canada

TOIMINTOJA KOULUN PIHALLA

University of Wollongong, NSW, Australia

L I I T T E E T J A K U V A L Ä H T E E T

Meri-Rastilan kaupunkiudistus käynnistyy

Moikka!

Helsingin kaupungin lähiöprojekti aloittaa tänä syksynä Meri-Rastilassa merkittävän kaupunkiudistus-hankkeen. Tavoitteena on elävöittää koko Meri-Rastilan alueen puistoja, aukioita, katualueita ja metroaseman ympäristöä. Haluamme nyt kuulla sinun mielipiteitäsi paikasta, jotta osaamme suunnitella sinulle uutta viihtyisää ja kivaa Meri-Rastilaa.

Vastauksesi ovat meille tärkeitä! Alla muutama kysymys:

1. Ikä
2. Tyttö /poika
3. Mikä on kiva paikka hengailla Rastilassa? Miksi?
4. Onko Rastilassa mielestäsi riittävästi tekemistä? Minkälaista tekemistä kaipaat?
5. Mikä on huonoa Rastilassa?
6. Mitä tekisit Rastilan torille?
7. Millainen on hyvä puisto? Mitä tekisit Haruspuistolle?
8. Mitä tekisit Rastilan koulun pihalle?

Hanke on pitkäkestoinen: suunnittelu on käynnissä todennäköisesti ainakin vuoteen 2017 saakka. Pidämme nuoria tiiviisti mukana hankkeen eri vaiheissa.

Semistrukturoitu haastattelupohja

Taustatiedot

- Ikä Tyttö/poika
- Asuinpaikka Luokka-aste/koulu

Kysymysrunko

- 1) Mikä on kiva paikka hengailla Rastilassa? Miksi?
- 2) Mikä paikka Rastilassa on nuorten suosiossa? Miksi?
- 3) Onko Rastilassa mielestäsi riittävästi tekemistä?
- 4) Haluaisitko muuttaa jotain Rastilassa?
- 5) Mitä harrastusmahdollisuuksia Rastilassa pitäisi olla? Missä?
- 6) Minkälainen olisi mielestäsi täydellinen Rastila?
- 7) Missä paikassa et halua hengailla (liikkua/ viihdy/ vältät kulkemista)? Miksi?
- 8) Missä paikoissa harvemmin käyt?
- 9) Mikä paikka on turvaton? Miksi?
- 10) Mikä on huonoa Rastilassa?
- 11) Mikä tekisi Rastilasta paremman tulevaisuudessa?
- 12) Mitä tekisit Rastilan torille?
- 13) Millainen on hyvä puisto? Mitä tekisit Haruspuistolle?
- 14) Mitä tekisit Rastilan koulun pihalle?
- 15) Missä paikoissa liikut talvisin?
- 16) Mitä talviharrastus mahdollisuuksia alueella pitäisi olla?
- 17) Mitä palveluja alueella pitäisi olla?
- 18) Mihin voisi rakentaa uusia asuntoja?
- 19) Minkälaista toimintaa/ tapahtumia Rastilassa voisi olla?
- 20) Mikä saisi sinut viihtymään lähiössäsi?
- 21) Mitä olisit valmis tekemään sen eteen?
- 22) Tähän paikkaan voisi tehdä jotain muuta -Mitä?
- 23) Ideoita Meri-Rastilan alikulkutunneleiden parantamiseksi?
- 24) Esimerkkejä kivoista paikoista muualla kuin Meri-Rastilassa - Miksi ovat kivoja?
- 25) Mitä reittejä kuljet? mukavia? suurempia? syrjäisiä? pelottavia? huonokuntoisia?

K U V A L Ä H T E E T

Viitattu 19.11.2014

http://www.landezine.com/index.php/2011/06/fluent-landscapes-malov-axis-by-adept-architects/01-malov-axis-by-adept-architects_photo_by_kaare_viemose/

<http://www.landezine.com/index.php/2012/06/punggol-promenade-by-look-architects/>

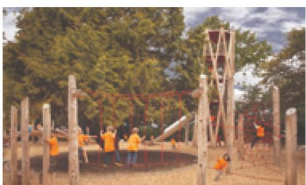
http://www.landezine.com/index.php/2014/07/harts-mill-surrounds-by-aspect-studios/06_aspect_hartsmillsurrounds_donbrice/

http://www.landezine.com/index.php/2011/06/fluent-landscapes-malov-axis-by-adept-architects/05-malov-axis-by-adept-architects_photo_by_kaare_viemose/

<http://labs.blogs.com/.a/6a00d8341caed853ef017d3d177e7e970c-pi>

http://www.landezine.com/index.php/2014/10/terra-nova-play-experience-by-hapa-collaborative/terra_nova_play_experience-hapa_collaborative-03/

<http://www.archdaily.com/551887/sishane-park-begum-oner/>

http://www.landezine.com/index.php/2014/06/east-end-taylor-brammer-landscape-architects/east-end-taylor_brammer_landscape_architects-08/

<http://www.landezine.com/index.php/2013/03/shoemaker-green-by-andropogon-associates/07-benches/>

<http://landperspectives.com/2012/04/23/pier-6-play-ground-at-brooklyn-bridge-park/>

<http://archrecord.construction.com/projects/portfolio/2013/08/1308-Canal-Park-Olin-slideshow.asp?slide=10>

<http://archrecord.construction.com/projects/portfolio/2013/08/1308-Canal-Park-Olin-slideshow.asp?slide=2>

<http://www.archdaily.com/133010/brewer%e2%80%99s-gate-jonathan-barnes-architecture-and-design/04-148/>

<http://www.mtv.fi/uutiset/kotimaa/artikkeli/futisjunnut-rokittivat-kansanedustajat-pallokentalla/1899920>

RASTILAN RIEHA 28.2.2015
Meri-Rastilan ostoskeskus ja nuorisotalo

Paikalla tapahtumapisteissä

Linda Wiksten, arkkitehti, Lähiöprojekti ja kaupunkisuunnitteluviraston täydennysrakentamisprojekti, Helsingin kaupunki
Tero Santaoja, projektipäällikkö, Lähiöprojekti, Helsingin kaupunki
Maija Lounamaa, maisema-arkkitehti, kaupunkisuunnitteluvirasto, Helsingin kaupunki
Jenni Aalto, harjoittelija, kaupunkisuunnitteluvirasto, Helsingin kaupunki

Pia Sjöroos, projektipäällikkö, kaupunkisuunnitteluviraston täydennysrakentamisprojekti, Helsingin kaupunki
Tiina Antila-Lehtonen, vuorovaikutussuunnittelija, kaupunkisuunnitteluvirasto, Helsingin kaupunki
Eija Krogerus
Elisa Prepula
Merja Isomaa-James
Kirsi-Marja Vuolukka
Asta Rekonen
Matti Lipponen, Vuosaari-Seura
Eero Hilden, Vuosaari-Seura
Anna-Maija Virta
Maija Lounamaa
Nina Mouhu
Sarianna Salminen, MASU PLANNING Oy
Inka Norros, MASU PLANNING Oy

Osallistujia arviolta 100

Tilaisuuden kulku

Rastilan Rieha järjestettiin lauantaina klo 11 - 14. Tapahtumassa oli erilaisia pisteitä, joista yksi oli ostoskeskuksen käytävällä ja loput nuorisotalolla. Ajatuksena oli saada merirastilalaisilta tietoa nykyisen asuinalueen hyvistä ja huonoista puolista ja toiveita alueen kehittämiseksi. Lisäksi haluttiin kertoa käynnistyvien alueeseen liittyvien kehittämishankkeiden tavoitteista ja nuorten toiveista alueen kehittämiseksi.

Kolmen tunnin aikana pisteillä kävi keskustelemassa noin 100 alueen asukasta ja alueella työssä olevaa tai vierailevaa kuten kaupassa kävijöitä.

Meri-Rastilassa on käynnistymässä merkittävään lisärakentamiseen tähtäävä asemakaavatyö (kaupunkisuunnitteluvirasto) sekä kaupunkisuudistushanke (Lähiöprojekti). Näiden tavoitteena on alueen julkisten kaupunkitilojen ja kaupunkikuvan merkittävä parantaminen. Nuorilta on jo syksyn 2014 aikana kerätty näkemyksiä alueen kehittämistarpeista.

Asemakaavatyöstä tiedotetaan myöhemmin muun muassa ilmoituksella Vuosaari -lehdessä sekä uutiskirjeellä sen sähköpostiinsa tilanneille. Meri-Rastilan uutiskirjeen voi tilata omaan sähköpostiinsa osoitteesta www.hel.fi/ksv/uutiskirjeet.

Messupisteet ja keskusteluiden ydinkohdat

Ostoskeskuksen käytävällä muovailuvahamielenilmaus

Ostoskeskuksen toiminnan tavoitteena oli saada kyselyä ostoksilla kävijöiltä näkemyksiä siitä, miten aluetta pitäisi kehittää. Lisäksi houkuteltiin ihmisiä osallistumaan tulevaisuuden suunnitteluun ja poikkeamaan nuorisotalolle varsinaiseen tapahtumaan.

Keskustelemaan pysähtyneet ihmiset olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä asuinalueeseensa. Erityisesti monet kiittelivät hyviä liikenneyhteyksiä ja metroa sekä alueen luonnonläheisyyttä ja Meri-Rastilan länsireunan metsäalueita ulkoilupolkuineen. Kriittikkiä herätti metsäalueen pohjoisosaan tehty osayleiskaava, joka mahdollistaa alueen ottamisen asuinkäyttöön.

Ostoskeskuksen ruokakauppa palvelee myös Rastilankallion asukkaita, joilla ei vielä ole omaa kauppa.

Muovailuvahamielenilmauksessa muovailuvahahahmoja aseteltiin alueen karkean mallin päälle kyltit kädessään kertomaan millaista tulevaisuutta alueelle halutaan (kuva alla).

Mielenilmauksen kylttien tekstit teemaotsikoiden alle jaoteltuina:

Asuminen. Alueelle lisää asukkaita?

- Viihtyisä asuinympäristö on tärkeää
- Mahtuu lisää asukkaita, hiljaista on
- Tarvitaan lisää asuntoja
- Aseman ja ostarin väliin asuntoja kuten radan toiselle puolelle on juuri rakennettu
- Hissillisiä taloja

Ostoskeskus ja tori, kaupalliset palvelut

- Pikku kauppa tai kioski
- Parempi tori
- Ostarin roskikset maan alle ja jokin kiva "rakennus", esim. kirkko
- Huonokuntoiselle taloyhtiölle torin laidalla tehtävä jotain

Toimintamahdollisuuksia enemmän

- Täällä (Haruspuistossa) on kiva skeittipaikka ja pulkkamäki sen vieressä
- Haruspuistoon isompi puistotalo
- Pupuja Haruspuistoon lasten hoidettavaksi
- Haruspuiston leikkipuisto on rapistunut
- Tarvitaan jalkapallokenttä ja tenniskenttä
- Jalkapallokenttä ja tenniskenttä (koulun taakse)
- Linnunpesäkeinuja
- Sileäpintainen kenttä sählyä varten
- Enemmän sisäskeittihalleja (käyn Kontulassa)
- Aurinkolahteen ulkoluistelumahdollisuus (lähelle K-kauppaa)

Merellisyys

- Alueella on hienoa merellisyys, kalastus, veneily
- Ranta-alueita pitää kehittää, mm. grillejä, veneilyä...

Metsät

- Metsät on säästettävä.
- Yhtään puuta ei saa kaataa.

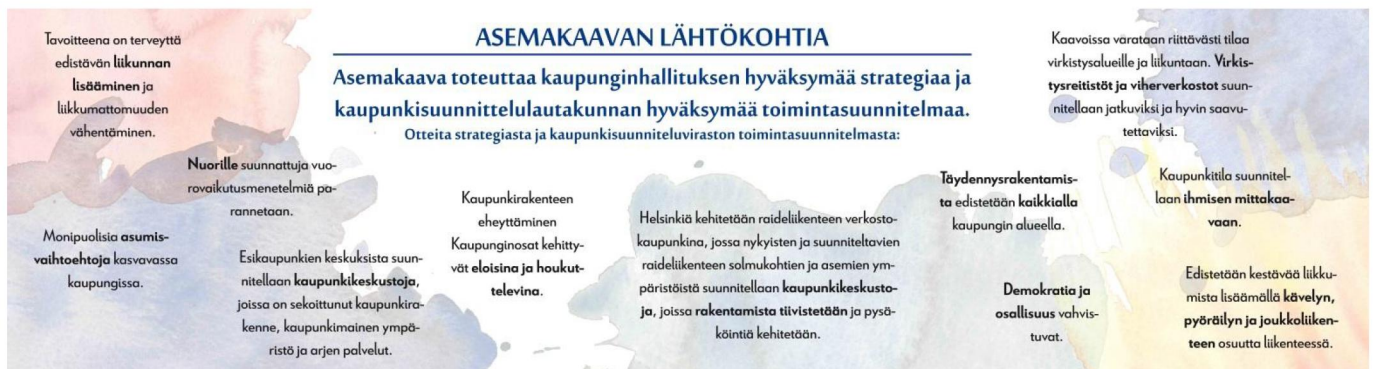
Asumistarpeiden ja täydennysrakentamisen ideointi -mielikuva ja karttatyökentely

Työpajassa ideoitiin uuden asuinrakentamisen paikkoja kartalla, äänestettiin minkälainen asuinrakentaminen sopisi Meri-Rastilaan valokuvien avulla ja kommentoitiin post-it -lapuilla asemakaavan tavoitteita.

Asemakaavan tavoitteet

Tilaisuudessa esiteltiin otteita kaupungin strategiasta ja kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelmasta. Nämä toimivat asemakaavoituksen pohjana. Lisäksi esillä oli asemakaavaa varten luonnosteltuja tavoitteita, jotka tullaan kirjaamaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan kaavoituksen käynnistyessä. Asukkaat saivat jättää kommenttinsa koskien asemakaavan tavoitteita. Kommentit antoivat ymmärtää, että määritellyt tavoitteet ovat sopivia. Suurin osa kommenteista käsitteli sitä, että miten tavoite saadaan käytännössä toteutumaan. Monet kommenteista ovat hyödyllisiä asemakaavatyön ja julkisten kaupunkitilojen kehittämishankkeen myöhemmissä vaiheissa.

Alueen profiilin reilu kohottaminen

- Maahanmuuttaja-asukkaiden tiedon ja taidon hyödyntäminen
- Meri-Rastilan identiteetti on myös maastonmuodoissa, niitä ei saa hävittää
- Kansainvälisyys kunniaan
- Yhteisöllisyyden korostaminen
- Leirintäalueen hyödyntäminen profiloinnissa
- Meri, luontoarvot esiin puheessa

Ollaan tiiviissä vuorovaikutuksessa asukkaiden ja paikallisten toimijoiden kanssa

- Parempaa tiedotusta vuorovaikutuksesta ja tapahtumista! Ei ollut selvää mitä tapahtumassa on
- Aidosti näin toimittava
- Kaupan sisäänheittäjä oli hieno homma!
- Paikallisten maahanmuuttajayhdistysten tapaaminen
- Suunnittelun alusta alkaen! (3 kpl)

Merellisyys vahvistaminen

- Kaikille vapaat rannat
- Grillipaikka rantaan
- Lauttayhteys keskustaan ja Vartiosaareen
- Ramsinkannakselle kanootti / pienveneyhteys
- Ranta-alueelle satoja grillipaikkoja, paljon roskiksia

Parannetaan reittejä alueen sisällä sekä yhteyksiä viereisten alueiden palveluihin (mm. pyöräily, kävely)

- Valaistuksen parantaminen, auraus ja keväällä hiekan poisto aikaisemmin
- Puistoalueelle tienviitat ja karttoja
- Vuokrapyöriä leirintäalueelle

Lisää asumista ostarin ja metroaseman ympäristöön

- Ostarin päälle pilvenpiirtäjä
- Ei pilvenpiirtäjiä
- Lisärakentaminen ostarin ympärille/paikalle, säästetään luontoa

Kaupunginosan yhtenäisen arkkitehtonisen luonteen huomioiminen suunnittelussa

- ▶ arvokas kerroksellisuus ▶ tiivistä, mutta luonto on kuitenkin vahvasti esillä
- Kerroksellisuus tärkeä
- Ei slummimaista
- Ominaispiirteet säilytettävä
- Luonnonläheiset värit ja materiaalit
- Korkeuserot (kalliot, laaksot) säilytettävä

Yhdistää kaupunginosa paremmin ympäröiviin alueisiin

- Vuotien viherkatto mukaan suunnitteluun

Asuntotyyppien monipuolisuus, jotta alueelta löytyy asuntoja eri elämäntilanteisiin (esim. hissejä, omia pihvoja, monen kokoisia asuntoja)

- Asunnon hankkiminen mahdolliseksi eri tulotasoisille
- Alueella monikulttuurisia ja maahanmuuttajaperheitä, joilla on jopa 15 hengen perhe 4h+k -asunnossa, lisää isoja 150 m² -asuntoja

Tavoitteena laajentaa koulua, lisätä päiväkoteja sekä kaupan palveluja ja tiloja pienyrittäjille. Tämän mahdollistaa asukasmäärän lisääntyminen

- Lisää legureita
- Metroasema: R-kioski (metro+bussiliput)!
- Kahvila

Huomioidaan alueen luontoarvot sekä vahvistetaan puistojen monipuolisia käyttömahdollisuuksia

- Aivan välttämätöntä
- Puistoihin selkeästi eväiden syöntiin soveltuvia paikkoja
- Säilytetään metsäalueet ja parannetaan puistoja

Parannetaan asukkaiden mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa

- Yhdessä tekeminen parasta lähiökulttuuria ->asukastalo
- Kaupunkipyöriä /-pyörä torille
- Lisää puita leikkipuistoihin
- Kiipeilytelineitä pienille lapsille

Kehitetään pysäköintiä / piha-alueita

- Pysäköinti maan alle (2 kpl)
- Piholle laatikkoviljelymahdollisuutta
- Katujen puustot kuntoon
- Yhteisautojen käytön kehittäminen
- Varjoisia istuskelupaikkoja, esim. puun alle

Parannetaan alueen turvallisuutta

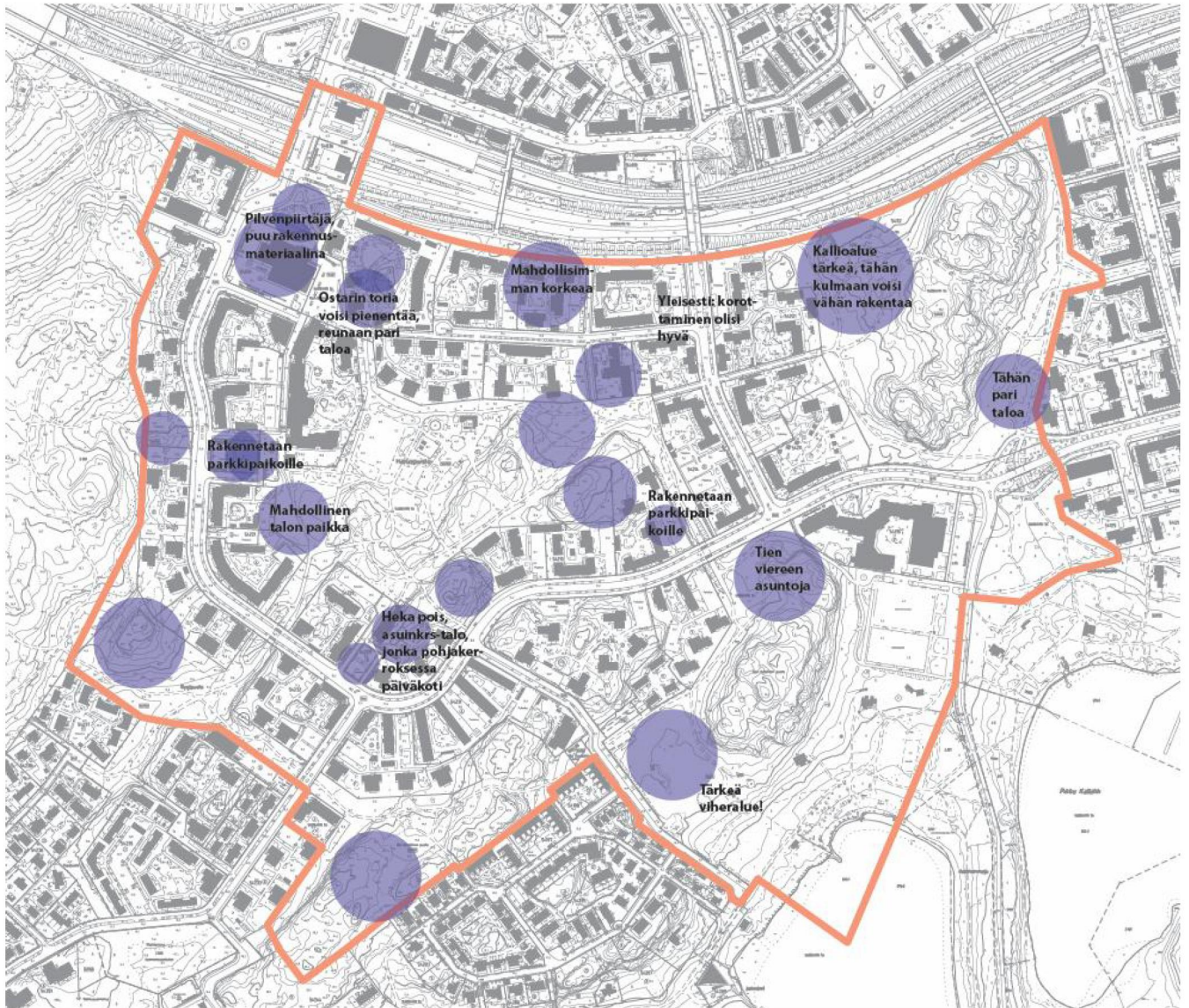
- Valaistus, tapahtumia, yhteisöllisyyttä
- Alue on turvallinen toria lukuun ottamatta
- Halkaisijantien ylitys radan vieressä pyöräilijälle vaarallinen: sillan kaide estää näkyvyyden

Uusien rakennusten ulkonäköön ja laatuun kiinnitetään erityistä huomiota

- Ekologisuus
- Tasokasta puurakentamista
- Aurinkovoima ja tuulivoima käyttöön
- Ehdottomasti
- Luonnonläheiset värit ja materiaalit
- Ihmisen mittakaavan mukaista
- Viherkattoja, laatikkoviljelyä, syötäviä kasveja, omenapuut jne. koristeiksi

Rakentamisen paikat

Työpajassa oli esillä A0-kokoinen kartta asemakaava-alueesta johon asukkaat saivat post it -lapuilla merkitä toivottavia täydennysrakentamisen paikkoja. Esiin nousi ostarin ja sen ympäristö, kortteleiden pysäköintialueet sekä puistoalueiden vähän käytetyt reunamat. Myös rakennusten korottamista toivottiin.

Referenssikuvat

Työpajassa asukkaat saivat äänestää minkälaista asumista Meri-Rastilaan halutaan. Esillä oli referenssikuvia asuinrakentamiskohteista ympäri maailmaa teemoitain: "katutila ja pihat", "parvekkeet", "julkisivut ja värit". Äänestyksen yhteydessä sai myös kommentoida kuvia. Esiin nousi toiveet vehreistä pihoista, ihmisen mittakaavasta, kaarevista kaduista ja isoista parvekkeista. Puuta pidettiin kauniina julkisivumateriaalina, monet toivoivat maanläheisiä värejä, toiset kaipasivat värikästä.

Minkälaista asumista Meri-Rastilaan? -äänestys				Katutila ja pihat				
			1 ääni Rauhallinen ja siisti.	2 ääntä Luonnonmuodot myös katuun. Kaartuva katu.				
11 ääntä Vähemmän nurmikkoa, enemmän istutuksia, vaihtelua. Ihana piha. Kiva, onnistuisiko täällä? Pienellä ehostuksella monet kaupungin talojen pihat saisi näyttämään tältä jo nyt.			1 ääni	1 ääni			1 ääni Kokonaisuuden levollisuus miellyttää.	
			0 ääntä		0 ääntä			0 ääntä

9.3.2015

Minkälaista asumista Meri-Rastilaan? -äänestys

Parvekkeet

5 ääntä

Vaihtelevasti erilaisia parvekkeita.
Köynnökset hyvän näköisiä ja suojaavat auringolta.
Ruma.

3 ääntä

Parvekepuutarhat tärkeitä.

1 ääni

Todella isot parvekkeet.

0 ääntä

1 ääni

Kiva väri ja tilavat partsit.

1 ääni

0 ääntä

0 ääntä

Ruma.

1 ääni

Harjakattoja.

0 ääntä

0 ääntä

Ruma, muistuttaa sairaalaa.

Minkälaista asumista Meri-Rastilaan? -äänestys

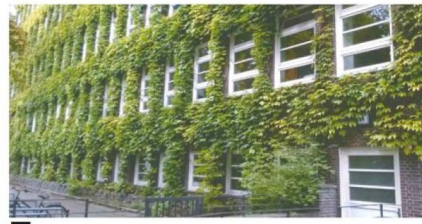
Julkisivut ja värit

2 ääntä
Yhtenäinen pinta.
Meri-Rastilan täydennysrakentamisesta puurakentamiskohde.

4 ääntä
Puu.

7 ääntä
Viherseinä jos rakentamista tiivistetään.
Ihana, hengittävä.
Viherseinä kyllä kiitos, ostarin pergolaan kasvit jo nyt.

2 ääntä

3 ääntä

3 ääntä
Tumma puukin kävisi.

2 ääntä
Tyyliin Kartanonkoski, väriä.
Väriä, mutta ei näin levottomasti.
Väiillä värikästäkin.

2 ääntä
Maanläheiset värit, rauhallinen.

1 ääni
Hauskan rytmikkäät ikkunat.

1 ääni
Maanläheisiä värejä (Kallahden koulu)

0 ääntä
Ruma.

0 ääntä

0 ääntä

Muita kommentteja

- Vähemmän vuokra-asuntoja
- Kun Meri-Rastilan tie vaihtuu Leikosaarentieksi lehmukset kadun varrella ovat hienoja, sellaisia myös Meri-Rastilan puolelle
- Ennen torin eteläpuolella oli hienot pensasistutukset
- Ostarin kehittäminen ja palveluiden parantaminen on erittäin tärkeää
- Yhteissaunat ja yhteistilat - tilaa yhteisötoiminnalle
- Ramsinrannalla liikaa yksityisiä saunoja, julkisia toivotaan
- Kerhotilat kortteleihin (mm. vanhusten toiminta, kaupungin koordinointi), yhteistilojen vajaakäyttöongelma

Asemanseudun ja torin kehittäminen - Mind map keräsi ideoita ja mielipiteitä

Isolle seinällä olevalle paperille sai kirjoittaa nykykokemuksia ja kehittämisideoita asemanseudun ja torin kehittämiseen liittyen. (kuva alla)

Torista haluttaisiin tunnelmallisempi ja viihtyisämpi: kukkaistutuksia, puita, istumapaikkoja. Kivijalkaliikkeen näkyvyyttä voisi lisätä samalla kun kaivattuja liiketoimintoja tulisi lisää. Tunnelmallinen kahvila, joka levittyisi torille, voisi toimia monen asukkaan mielestä. Torin alueelta puuttuu kahvila, johon piipahtaa lukemaan iltapäivälehtiä. Urheilukentän viereen toivottiin kioskia sekä urheiluvälineiden vuokrausta. Tapahtumia toivottiin myös lisää: konsertteja, kirppiksiä, basaari luontoista myyntiä, torielämää. Kenties lava tai muu vastaava torille voisi sopia.

Matka metrolta torille tuntuu tylsältä, mutta tietty rosoisuus kuuluu Itä-Helsinkiin. Pikku käytäviä on kuitenkin liikaa, eikä sisäänkäynti torille miellytä. Ostarin takapihalle pitäisi tehdä jotain, ei anna hyvää ensivaikutelmaa Meri-Rastilasta, nyt portti Meri-Rastilaan puuttuu kokonaan. Pysäköinnin oli huomattu vievän paljon tilaa ja ehdotettiin vietävän maanalle, mutta kustannukset mietityttivät. Opasteet selkeyttäisivät Meri-Rastilan hahmottamista, kenties iso ilmakehä. Alueen jalankulku- ja pyöräilyreitit oltiin tyytyväisiä.

Ympäristöseikat sekä valaistus on otettava huomioon, varsinkin jos rakennetaan korkeasti. Valaistus toisi myös turvallisuuden tunnetta lisää alueelle. Meri-Rastila on turvallinen päivisin, mutta iltahämärän aikaan moni ei tahdo liikkua pois kotoa. *Alue koetaan rauhalliseksi ja kotoiseksi. Kansainvälisyyttä voisi jopa korostaa.* Näkyvyyttä voisi lisätä myös kouluissa ja päiväkodeissa. Väestöpohjien sekoittuminen on "rikkaus - - kaikki nauttivat kuitenkin samoista asioista"

Liikunta keräsi paljon kommentteja mm. koulun rehtorilta. Pihakuntosalia tai lähiliikuntapistettä toivottiin lähemmäksi toria ja Haruspuistoa. Metsiin toivottiin kiintorasveja sekä luonto- ja historia-alueita, sillä kiinnostavaa tietoa on paljon, mistä mahdollisimman monella pitäisi olla mahdollisuus tietää. Kalastusta ja lintuharrastuneisuuttakin voisi kannustaa, esim. lintutorneille olisi kysyntää. Katukorista, skeittirampit

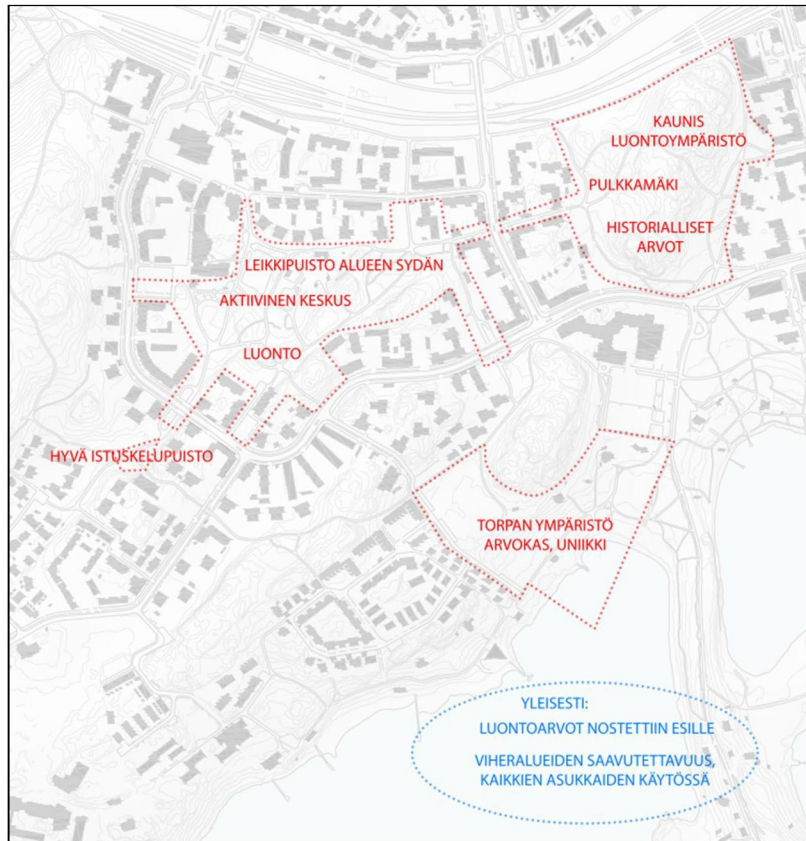
hyvään ja houkuttelevaan kuntoon, ulkosählylle eli "tossulätkälle" paikka, jalkapalloilulle iso kenttä. Koppitiloja urheilulle toivottiin myös. Liikuntaseuroille tahdottaisiin tilaa ja mahdollisuus tulla ohjaamaan lapsia ja nuoria hyvien harrastusten pariin.

Viheralueiden kehittäminen - post it -lappuja kartalle

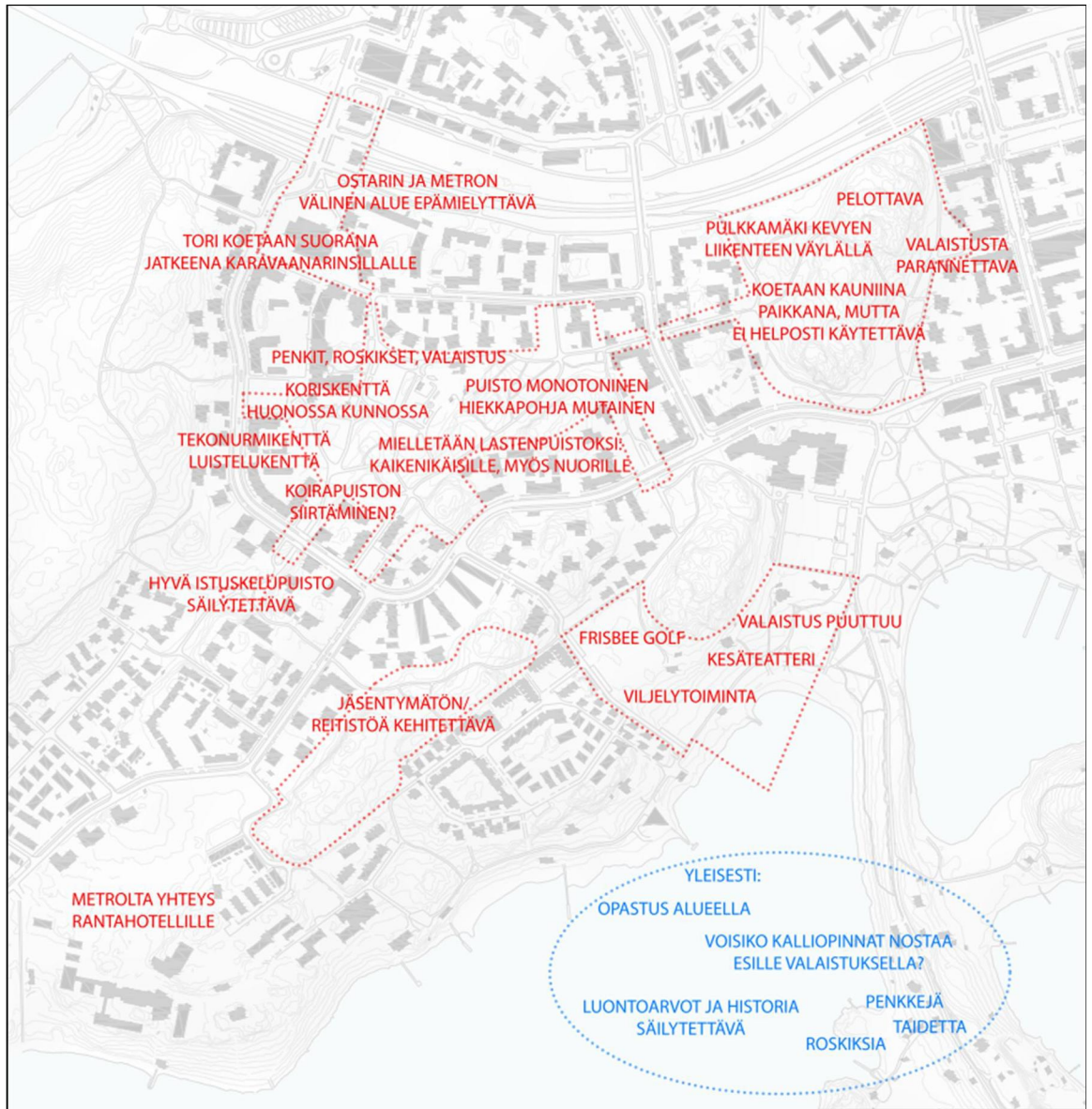
Viheralueiden käyttöä ja kehittämistä kartoittavalla pisteellä isoihin karttoihin merkittiin post it -lappuilla nykytilanteen hyviä ja huonoja puolia sekä kehittämisiä. (kuva alla). Toimintojen ohella kartoitettiin asukkaiden päivittäisiä kulkureittejä sekä vapaa-ajan ulkoilureittejä. Meri-Rastilan viheralueet (Haruspuisto, Pohjavedenpuisto, Ison Kallahden puisto) ja reitistö koettiin pääosin nykytilassaan toimivaksi, mutta viheralueiden toiminnot ja kalusteet ovat perusparannuksen ja kehittämisen tarpeessa. Erityisiksi arvoiksi määritettiin monimuotoisuus ja puistojen selkeä jako luonnontilassa säilyneisiin sekä rakennettuihin viheralueisiin. Länsirannan ulkoilualue koettiin myös tärkeänä osana Meri-Rastilan virkistysmahdollisuuksia. Reittien varrelle toivottiin kalusteita, kuten penkkejä pysähtymiseen sekä lisää roska-astioita. Valaistuksen parantaminen sekä eri kohteita korostava teemavalistus koettiin myös tärkeänä osana viheralueiden kehittämistä.

Alla olevaan karttaan on koottu asukkailta saatujen tietojen pohjalta yhteenveto alueen puistojen keskeisistä arvoista. (MASU PLANNING)

Alla olevasta kartasta näkyy miten paikkoja toivotaan kehitettävän ja millaisia ideoita asukkailla tuli viheralueiden ja kaupunkitilojen kehittämiseen liittyen. Kartan on koonnut MASU PLANNING Oy, joka valmistelelee viheralueiden ja kaupunkitilojen ideasuunnitelmaa alueelle Helsingin kaupungin Lähiöprojektin tilauksesta.

Klaari Helsinki - mielipideseinät

Klaari Helsinki tekee lasten ja nuorten ehkäisevää päihdetyötä Helsingissä. Klaarin mielipideseinille kerättiin kokemuksia siitä miten humalaishaitat näkyvät Meri-Rastilassa ja jos, niin miten niitä saataisiin vähennettyä.

Miten humalaishaitat näkyvät Meri-Rastilassa?

- Kaikki hyvin (2 kommenttia)
- En ole havainnut isoja ongelmia. Jotkut juovat marketin edessä, mutta mitään väkivaltaista en ole havainnut.
- Majailevat isojen koirien kanssa marketin edessä. Vaikea päästä kauppaan.
- Ovat ostarilla ja penkeillä.
- En asioi ostarilla kesällä humalaisten takia.

- Varsinkin kesäaikaan humalaisia istuskelijoita "örisijöitä" paljon
- Ostarilla hilluminen häiritsee, joskus lapsia ja koiria mukana.
- Majailevat ostarilla ja leikkipuiston viereisillä penkeillä. (2 kommenttia)
- Huumekauppaa haruspuiston liepeillä?

Ehdotuksia miten humalaishaittoja saataisiin vähennettyä Meri-Rastilassa

- No comments (2 kertaa)
- Ympäristö houkuttelevaksi myös muille
- Ostarille alkoholittomia kohtaamispaikkoja
- Klassista musiikkia ostarille
- Päihteetön toimintapiste, paikka, kuten Kontulan Sympis
- Poliisi näkyväksi
- Puutyöpajaan harrastamaan. Meri-Rastilassa ei ole yhteistoimintatiloja.
- Paikkoja, missä "olla"
- Yhteistyötä sosiaaliviranomaisten, kaupan, poliisien kanssa
- Kapakka pois ostarilta
- Jalkautuvaa päihdetyötä
- Valvontaa lisää, rakenteita muutetaan
- Kahvila!
- Lippakioski urheilukentän viereen, Luistimien vuokraus yms.

UPÉ - Kulttuuritoiminnan kehittämispeli

Unelmien leikkipuisto

Minecraft -pelaaminen ja Meri-Rastilan ideointi pelaamisen avulla

Meri-Rastilan kotikaupunkipolku

Vuosaari-Seura esitteli pisteessään seuran polkutyöryhmän tekemää ja kohta Vuosaari-sivustolla julkaistavaa uutta Meri-Rastilan kotikaupunkipolkua. Polku sisältää koko Meri-Rastilan osa-alueen ja monia kiehtovat erityisesti alueen vähemmän tunnetut kohteet ja alueet. Polkuteksti kiinnosti myös suunnittelijoita. Useat pöydän ääressä vierailleet asukkaat halusivat keskustella myös yleisemmin Vuosaaren muista kaavahankkeista.

Ulkotilojen parantamistarpeet -raportin esittely

Pro Meri-Rastilan työryhmä esitteli laatimaansa raporttia "Meri-Rastilan yhteisten tilojen parantaminen", 2014 (<http://promerirastila.blogspot.fi>). Työryhmä on kirjannut tärkeimmät korjauskohteet torin, Haruspuiston, rantametsän ja Sjökillan torpan alueella. Raportissa ei ole otettu huomioon meneillään olevia kaavoitussuunnitelmia.

Palautteessa asukkaat kertoivat, että parasta nykyisessä Meri-Rastilassa on luonto (meri, metsä, kalliot, siirtolohkareet, isot kuuset ja männyt), kivat polut ja tiet, korkeuserot, kauniit vaaleat rakennukset, hyvät liikenneyhteydet, kotoisuus, turvallisuus, kansainvälisyys ja "pohjapiirros", ytimessä Haruspuisto. He toivat esille myös huolensa täydennysrakentamisesta, suunnitellusta suuresta asukasmäärän lisäyksestä Meri-Rastilassa.

**Meri-Rastilan kaupunkiudistus
Asemakaavan muutos
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma**

Paikka: Meri-Rastilan ala-aste, Jaluspolku 3
Aika: 27.4.2015 klo 17.30–19.30

Paikalla

Kaupunkisuunnitteluvirastosta:

Tiina Antila-Lehtonen, vuorovaikutussuunnittelija, puheenjohtaja
Linda Wiksten, arkkitehti
Inga Valjakka, liikennesuunnittelija
Pia Sjöroos, projektipäällikkö, täydennysrakentamisprojekti
Tero Santaoja, projektipäällikkö, lähiöprojekti
Maija Lounamaa, maisema-arkkitehti
Jenni Aalto, harjoittelija

Osallistujia: noin 90 henkilöä

Tilaisuuden kulku

Puheenjohtaja avasi tilaisuuden toivottamalla läsnäolijat tervetulleiksi ja esittelemällä paikalla olleet kaupungin työntekijät. Puheenjohtaja muistutti mielipiteiden jättöajasta sekä siitä, että tässä vaiheessa voi vielä vaikuttaa suunnitelmaan. Mielipiteet viimeistään 04.05.2015.

Arkkitehti Linda Wiksten esitteli kaavahankkeen.

Liikennesuunnittelija Inga Valjakka kertoi alueen liikennesuunnitelmista sekä pian alueella liikennöivästä runkolinja 560:sta.

Esitysten jälkeen käytiin yleistä keskustelua ja asemakaavan vaiheet käytiin vielä läpi.

Esikaupunkimessujen ajankohtaa kysyttiin. Messut järjestetään 26.5. klo 14–19 Vuotalolla. Lisäksi Haruspuistossa järjestetään 21.5. klo 15–18 kyläjuhla, missä esillä ovat myös asemakaavan muutosalueen ideasuunnitelmat reitistöstä.

Tilaisuuden jälkeen paikallaolijat saivat kertoa mielipiteitään pienryhmissä kartan äärellä. Työpajoissa käytiin läpi alueelle suunnitellun täydennysrakentamisen hyviä sekä huonoja puolia, mahdollisia rakentamisen paikkoja sekä ideoita tulevasta rakentamisesta. Työpajan tuloksista tehdään yhteenveto.

Tilaisuudessa esitetyjä mielipiteitä ja kysymyksiä:

Meri-Rastilan imago

- Korkealla rakentamisella tuhotaan alueen vahvuudet. Tavoitteita pitäisi pienentää.
- Kyllä alue muuttuu, kun 3 kerroksisen talon eteen tulee 6 kerroksinen talo. Rikkaita ja fiksuja lisää alueelle.
- Millaista asukasrakennetta tällä tavoitellaan? Kokonaisuudessa ei ole niin paljon vuokra-asumista, kuin mitä tilastoissa lukee.
- Tulee tunne kuin alue olisi ongelma-alue. Missä me asumme, viihdymme todella hyvin. Ostarin aluetta haluaisin muuttaa. Täällä on varmasti myös muita tyytyväisiä asukkaita.
- Olen vuokralainen ja nautin suunnattomasti kansainvälisyydestä. Kansainvälisyys voisi näkyä myös arkkitehtuurissa.
- Miten turvallisuus vähenee, jos väkimäärä lisääntyy 50%?
- Kansainvälisyydestä unohtuu helposti Meri-Rastilan olevan turistikohde. Leirintäalueen lisäksi Ramsinniementillä kulkee japanilaisia turisteja. Siihen liittyen julkisten tilojen kehittäminen on todella tärkeää. Erityistä tästä tekee vielä metroaseman vieressä oleva metsä sekä leirintäalue. Turvallisuuteen on tullut kommentteja asukkailta. Kasvatvat puut estävät valaistuksen toimivuutta kevyen liikenteen väylillä, mutta ajotie on hyvin valaistu. Aamuisin turistit saattavat kysyä, miten pimeässä pääsee metroasemalle ja lentokentälle. Puintojen kehittämishanke toisi tähän mahdollisuuksia.
- Alueella oli 90 luvulla omistustontteja. Ne muutettiin vuokratonteiksi. Kaavaan pitää mahdollistaa viheralueita. Ongelmat on itse luotu aikoja sitten, nyt ne pyritään korjaamaan. Imago ei mihinkään muutu.

Lähipalveluiden paraneminen sekä pysyminen alueella

- Suunnitellaanko tässä samanaikaisesti palveluja?
- Lähinnä palveluita asukkaat haluaisivat enemmän, lähipalveluita. Monissa lähiöissä ostoskeskuksen parantaminen tuo mukanaan liiketoimijat ja yrittäjät.
- Myllypurosta yrittäjiltä kuulunut liiketilan olevan hyvin kallista. Liiketila menee helposti ketjuille.
- Jos 4000 asukasta tulee, tuleeko kouluja ja päiväkoteja?
- Meillä on ongelma. Palvelut tulevat usein vasta perästä, palveluista pitäisi olla takuita.
- Surullisia esimerkkejä Vuosaarressakin: palvelutontti muutettu asumiseen, kun kysyntää herää myöhemmin, ei ole enää tarjontaa palveluille.

Suunnitelman suhde Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaavaan

- Kun rantaa yritettiin pelastaa, oli vaihtoehtokaava, onko tämä se?
- Aikoinaan täydennysrakentaminen esitettiin vaihtoehtona rantakaavalle, asukkaiden mielessä tässä on syvä yhteys.
- Vieressä on 2000 asukkaan suunnitelma, miten suhtaudutte siihen? Hoituuko kaikki samalla metrolla? samalla sillalla?
- Onko teillä suunnittelupuolella tapahtunut periaatemuutos? käsitys täydennysrakentamisen mahdollisuuksista verrattuna rantakaavan tilanteeseen

Metsäalueen pieneneminen ja vihreän väheneminen

- Luonto pakenee asutuksen seasta. Kaupunki on aggressiivisesti muuttanut ison Kallahden puiston metsästä puistoksi. Eriarvoisuuden vähentäminen ei riitä perusteeksi.
- Ennakoiko Kallahden puiston muutokset täydennysrakentamista? Tämä ei ole vahvuuksien säilyttämistä, vaan niiden karsimista.
- Ison Kallahden puiston puiden harvennus tapahtui lintujen pesintäaikaan.

Liikenne

- Onko sillalle suunnitteilla tehdä jotain, kaikki ei tule tänne metrolla?
- Kaikki on kesken Vuosaassa, metron automatisointi ym. milloin liikennemuotoja katsotaan kokonaisuutena? Kannattaako hirveä tiivistäminen, kattaako metro tämän rakentamisen tuoman rasitteen. Onko mietitty kestäväkö infrastruktuuri?

Suunnitteilla olevan täydennysrakentamisen tiiveys

- Kallahden tehokkuuteen vertaaminen vaikeaa, Kallahdessa ei ole puistoja siinä määrin, mitä Meri-Rastilassa.
- Matalien rakennusten päälle ei ilmeisesti voi rakentaa.

Muut kysymykset ja kommentit

- Kovin pieni suunnitelma netissä, saako sitä suuremmaksi?
- Miten vapaa-ehtoista kaavoittaminen, jos on kaupungin tontti, niin voiko kaupunki sanella lisää rakentamista?
- Kasvufasismi vaatii useamman pelurin, virkamiehet, poliitikot ja osallistujat –tällä systeemi väittää päätöksen olevan demokraattinen. Varmasti voidaan lopettaa tilaisuus tähän.
- Koska Vuoranta saadaan kovaan iskuun, entäs rannan saunan käyttö? Planmecan sauna?
- Villa Harbolle kaivattu kaava, eihän kaavoitus mene päällekkäin tämän kanssa?

MERI-RASTILA, KAUPUNKUUDISTUS **Alustava suunnitelma keskustelussa**

Kaavakävelyt ja keskustelut karttojen ääressä

5.10.2015 klo 17.00 - 20 Pohjavedenpuiston ja Ison Kallahden puiston ympäristö, keskustelu Sjökillan torpalla

7.10. klo 17.00 - 20.10. Ole Kandelinin puiston, Rysäpuiston ja Haruspuiston ympäristöt, keskustelu Meri-Rastilan ala-asteella

Paikalla Helsingin kaupungilta

Linda Wiksten, arkkitehti, kaupunkisuunnitteluvirasto ja Lähiöprojekti (5. ja 7.10.)
Pia Sjöroos, projektipäällikkö, kaupunkisuunnitteluvirasto, Täydennysrakentamishankkeen projekti (5.10.)

Eeva Väistö, liikennesuunnittelija, kaupunkisuunnitteluvirasto (5. ja 7.10.)

Maija Lounamaa, maisema-arkkitehti, kaupunkisuunnitteluvirasto (5. ja 7.10.)

Nina Mouhu, aluesuunnittelija, rakennusvirasto (5.10.)

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, rakennusvirasto (5.10.)

Tero Santaoja, projektipäällikkö, Lähiöprojekti (7.10.)

Tiina Antila-Lehtonen, vuorovaikutussuunnittelija, kaupunkisuunnitteluvirasto (5. ja 7.10.)

5.10 tilaisuuteen osallistui noin 35 henkilöä, 7.10. osallistujia oli noin 25.

Kaavakävelyiden kulku

Illat alkoivat noin 1,5 tunnin maastokäynnillä eli kaavakävelyllä. Kierroksen aikana tutustuttiin alustaviin täydennysrakentamissuunnitelmiin ja julkisten tilojen ja puistojen parannussuunnitelmiin maastossa.

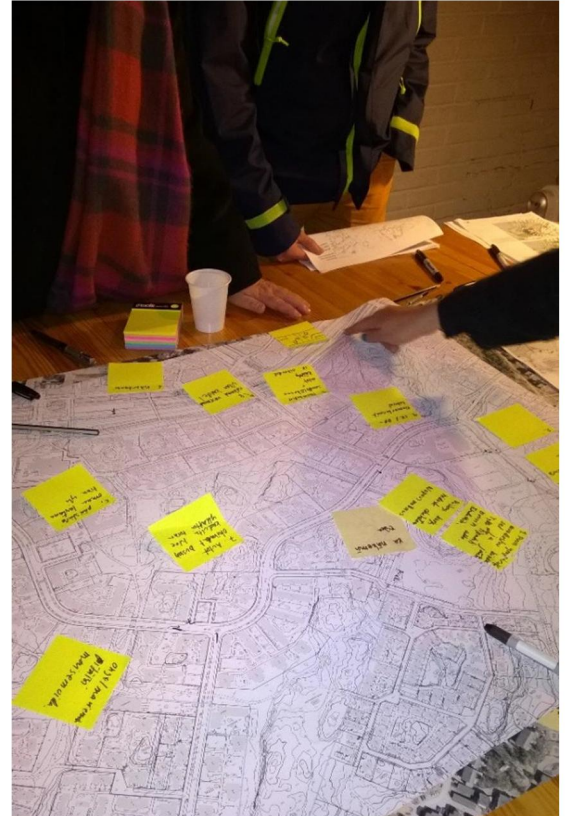
Kuvassa tarkastellaan täydennysrakentamissuunnitelmia Pohjavedenpuiston kaakkoisosassa ja alikulkua ja liikennejärjestelyjä kohdassa, jossa Meri-Rastilan tie muuttuu Leikosarentieksi.

Kävelyjen jälkeen kokoonnuttiin keskustelemaan karttojen ääreen sisätiloihin. Varsinaiset kommentit suunnitelmiin pyydettiin kirjoittamaan verkkokeskusteluun, osoitteeseen: <https://kerrokantasi.hel.fi/meri-rastila>.

Kuvassa keskustellaan Sjökullan torpalla kartan ääressä täydennysrakentamisesta ja liikenteestä.

Kuvassa Meri-Rastilan ala-asteen aulassa kävelyn jälkeen hahmotellaan Haruspuiston alueen täydennysrakentamisen paikkoja skissipaperille.

Tähän muistioon oli koottu alun perin tiivis aluekohtainen yhteenveto keskusteluista. Yhteenveto poistettiin muistiosta 20.10. kirjausten sisältöön liittyvän kritiikin johdosta, jota tuli verkkokeskustelussa.

Meri-Rastilan kaupunkiuudistus

Yhteenveto verkkokeskustelusta 1. - 30.10.2015 osoitteessa

<https://kerrokantasi.hel.fi/meri-rastila>

Taustaa

Verkkokeskustelun aineistona oli täydennysrakentamissuunnitelmia alueittain ja viheralueiden ja kaupunkitilojen kehittämissuunnitelma. Keskusteluun tuli noin 130 kommenttia. Verkkokeskustelun alkuvaiheessa järjestettiin kaksi kaavakävelyä, jolloin tutustuttiin suunnitelmiin maastossa. Kävelyiden päätteeksi koottiin ajatuksia karttojen ääressä. Taloyhtiöiden hallitusten edustajat tavattiin erikseen tilaisuudessa, jossa jaettiin tietoa ja ideoitiin tonttien täydennysrakentamisesta.

Tiivistelmä verkkokeskustelusta

Meri-Rastilan verkkokeskusteluun kirjoitetut kommentit olivat perusteellisia ja kaupunkiuudistusta oli selvästi pohdittu. Täydennysrakentaminen hyväksytään parhaiten metroaseman ja osarin ympäristössä, jossa rakentaminen voisi olla korkeakin. Myös Pohjavedenpuiston katsotaan sopivan täydennysrakentamiseen. Muilla alueilla täydennysrakentamisen tulisi olla hienovaraista ja sijoittua katujen varsille. Kun alueen rakennukset tulevat peruskorjausikään, voisi purkava saneeraus olla hyvä keino tiivistämiseen.

Meri-rastilalaiset arvostavat alueen luontoa, kallioita ja rantoja. Esitetyissä suunnitelmissa eniten kritiikkiä herättikin rakentaminen kallioille, kuten Ison Kallahden puiston kallioille ja Haruspuiston kaakkoisosan kallioille. Myös yleisesti puistoihin rakentaminen ja asuinalueen muuttuminen herätti huolta.

Alueen yleisen ilmeen ja imagon kohottamista pidettiin tärkeänä. Puistojen, istutusten, jalan- kulku- ja pyöräilyreittien sekä torin ympäristön parantamista toivottiin. Osa asuinkerrostaloista kaipaa remonttia. Haruspuisto on keskeinen kohtaamispaikka. Puistoa pitäisi kehittää toiminnalliseksi paikaksi laadusta tinkimättä.

Keskustelu aihepiireittäin

Valtaosa kommentoijista pitää täydennysrakentamista katujen varsille ja ostoskeskuksen ympäristöön mahdollisena

Suuri osa verkkokeskusteluun osallistuneista ajattelee, että maltillinen täydennysrakentaminen on mahdollista ja voi tuoda myös hyvää tullessaan. Alueen palvelut saattaisivat parantua ja torin ympäristöön saataisiin enemmän elämää.

Hyviä paikkoja täydennysrakentamiselle ovat metroaseman ja ostarin ympäristöt sekä Meri-Rastilan tien reunat ja muutkin kadunvarret. Metroaseman ja ostarin ympäristöön voisi rakentaa tehokkaasti ja korkeampiakin asuintaloja.

Metron tunnelointia ehdotettiin tutkittavan, jolloin vapautuisi maata keskeiseltä sijainnilta korkeallekin rakentamiselle.

Muutamissa kommentteissa toivottiin, että täydennysrakentamalla nykyistä asuinalueetta, voitaisiin luopua jo aiemmin suunnitteilla olleesta Meri-Rastilan länsiosan osayleiskaava-alueesta.

Luonto ja kalliot sekä puistot ovat alueen asukkaille tärkeitä

Meri-rastilalaiset arvostavat alueen luontoa, kallioita ja rantoja. Ne ovat syitä, joiden takia alueelle on muutettu. Esitetyissä suunnitelmissa eniten kritiikkiä herättikin rakentaminen kallioille, kuten Ison Kallahden puiston kallioille ja Haruspuiston kaakkoisosan kallioille. Myös yleisesti puistoihin rakentaminen ja asuinalueen muuttuminen herätti huolta. Keskusteluun tuli näkemyksiä, joiden mukaan puistoihin ei saa rakentaa lainkaan.

Haruspuisto keskeinen kohtaamispaikka, täydennysrakentamisen vaihtoehdot jakoivat mielipiteitä

Haruspuistoa pidetään alueen keskeisenä kohtaamispaikkana. Sen vilkkainta osaa ovat koulun ja päiväkodin lähiympäristöt ja leikkipuisto. Haruspuistoa pitäisikin palautteen mukaan kehittää toiminnalliseksi paikaksi laadusta tinkimättä. Myös sitä, että alueella olisi omia välineitä eri ikäisille, kuten nuorille, pidettiin tärkeänä. Olisi tärkeää, että puiston jatkosuunnittelussa mukaan otettaisiin käyttäjät, kuten koululaiset. Aikuisille voisi tarjota istutuksia sekä mahdollisuuksia yhteisölliseen toimintaan, esimerkiksi pientä ulkoilmateatteria tai kioskia. Esimerkkinä hyvästä ja monipuolisesta puistosta mainittiin Alppipuisto. Puistossa tulee kuitenkin jatkossakin olla isoja puita, myös havupuita.

Puiston toiminnallisia alueita ei saisi pimentää korkeilla rakennuksilla kaakon, etelän tai lounaan suunnista. Kävely-yhteys Rikikujalta Prammikujalle tulee säilyttää, samoin eteläosan kallioiden takana asuvien yhteydet metroon.

Haruspuistosta oli esillä kaksi täydennysrakentamissuunnitelmaa, jotka jakoivat mielipiteitä. Versiossa A oli nauhamainen talorivi puiston etelälaidalla. Sen katsottiin kriittisissä kommentteissa tuhoavan luonnonkallioiden puiston etelä- ja kaakkoislaidoilla (Meri-Rastilan tie 32:n ja 34:n takana), eristävän nykytalot puistosta ja L-mallisen katuyhteyden pilaavan nykyasukkaiden piha-piirit ja leikkipaikat. A:ta puoltavissa kannanotoissa pidettiin hyvänä, että yhtenäinen puistoalue säilyy isompana. Eräessä kommentissa matalan ja itää kohti korkeutuvan kiemurtelevan talorivin katsottiin sopivan puiston reunaan. Joissain kommentteissa versiota A ehdotettiin parannettavan siten, että talot sijoitettaisiin korkeiden kallioiden alle puiston itäosaan / niiden väliseen

laaksoon jolloin kallio säästyisi. Kalliolle voisi avata reitin puistosta esim. luonnonkiviportaiden avulla.

Versiota B kritisoitiin siitä, että uudet rakennukset puiston pohjoisosassa tulisivat liian lähelle olemassa olevia rakennuksia, jolloin nykyasukkaat Prammikujan ja Halkaisijanpolun ympäristössä menettäisivät näkymänsä.

Ison Kallahdenpuiston kalliot ja niittyalue sekä koululaisten reitit

Kallahdenpuiston kallioalue haluttaisiin jättää rakentamatta. Kalliota arvostetaan maisemallisena tekijänä, geologisena muodostelmana, lajistonsa takia ja näköalojen takia. Muutamassa kommentissa kallion päälle ehdotetaan kuitenkin rakentamista, jolloin saataisiin laadukkaita asuntoja merinäköaloin (versio B). Toisaalta muutamassa kommentissa kannatetaan kalliolle matalaa rakentamista ja kallistutaan versioon A.

Rakentamisen paikkoja tulisi tutkia olemassa olevien katujen varsilla, kuten Meri-Rastilan tien vartta alikulun ympäristössä, Kallvikinniementietä sen molemmin puolin ja Harbonkadun vierttä. Harbonkadun laitaan tosin pitäisi rakentaa kapeasti, koska niittyaluetta arvostetaan. Harbonkadun itäreuna jakoi mielipiteitä, mutta valtaosan mielestä Harbonkadun reunaan voisi rakentaa.

Niittyalue Sjäkullan torppineen on monille kommentoijalle tärkeä. Useissa kirjoituksissa alueelle ehdotetaankin "leppoistamisaluetta", yhteistä puutarhaa hedelmäpuineen ja marjapensaineen. Palstaviljelyn katsotaan yksityistävän aluetta, jolloin se ei ole enää avoin ja yhteinen..

Kallahden kouluun kulkevat koululaiset eri puolilta Meri-Rastilaa tulee ottaa huomioon suunnittelussa. Koululaisten reittien tulee olla turvallisia. Kallahden kainalon uimarannan säilyminen virkistykseen on tärkeää. Alueen monipuolisia kenttiä arvostettiin.

Pohjavedenpuiston ympäristö

Pohjavedenpuiston suunnitelmiin tuli niukasti kommentteja. Kolmessa palautteessa todettiin, että puiston pohjoisosan korkea kohta voitaisiin rakentaa tiiviisti ja parissa, että puiston länsireunaan sopii rakentaminen. Korkea rakentaminen Pohjavedenpuiston valikoiduissa osissa voisi vähentää täydennysrakentamisen painetta muualla Meri-Rastilassa.

Torille toimintaa ja lisää palveluita

Torin ympäristön tiivistämistä ja viihtyisyyteen panostamista pidettiin hyvänä. Alueella voisi menestyä kahvila, ravintola ja pienryttäjä.

Alueen kohentaminen, maineen kohottaminen ja segregaaation ehkäiseminen tärkeää

Keskustelussa toivottiin asuntojen hallintamuotoja tasapainotettavan siten, että omistus- ja osa-omistusasumista saataisiin nykyistä suurempi osuus. Useissa kommentteissa tosin todettiin, ettei vuokra-asumisessakaan ole mitään vikaa. Pienistä asunnoista todettiin olevan pulaa. Omistusasuntojen toteutumiseen suhtauduttiin kriittisesti - onko suunnittelun yhteydessä selvitetty keinoja miten saadaan omistusasuntojen rakennuttajat ja ostajat innostumaan alueesta? Vaarana on, että uusistakin asunnoista tulee vuokra-asuntoja jos kauppa ei käy.

Osan nykyisistä kiinteistöistä todettiin olevan huonossa kunnossa ja ulkonäöltään epäsiistejä. Remontin todettiin olevan ajankohtaista joko välittömästi mutta ainakin 10 vuoden kuluttua. Remontti tai jopa purkava saneeraus antaa mahdollisuuden alueen ilmeen huomattavallekin parantamiselle. Koko alue kaipaa kasvojen kohotusta. Myös esimerkiksi istutusalueet. Lisäksi se, että yksityisten taloyhtiöiden alueet olisi selkeästi eroteltu julkisista, lisää ympäristöstä huolehtimista.

Liian korkean rakentamisen todettiin vaarantavan sosiaalisesti herkän alueen tasapainon. Pienimittakaavaisuus tukee ihmisten tutustumista toisiinsa, tukee alueesta huolehtimista ja estää segregatiota. Jalankulun ja pyöräilyn väylien on oltava laadukkaita.

Tonttikohtainen lisärakentaminen, Ole Kandelinin puisto ja Rysäpuisto

Useat keskustelijat mainitsivat, että tonttien tehokkaampi rakentaminen voisi olla viisasta toteuttaa alueella purkavalla saneerauksella. Monet ovat sitä mieltä, että alueen matalat kerrostalot on rakennettu alun perin huonosti. Kun niiden peruskorjauksen aika tulee, voi olla järkevää purkaa ja rakentaa tilalle korkeampia asuintaloja. Tonttikohtaisen lisärakentamisen kustannuksista kaivataan edelleen selkeää tietoa.

Ole Kandelinin puistoa ja Rysäpuistoa pitkin todetaan kulkevan seudullinen viheryhteys, jota ei saa tehdä liian kapeaksi. Rantareittiin viheryhteytenä ei luoteta, koska se on paikoin kapea. Uudisrakentamisesta kärsivät nykyiset asukkaat, joiden puistonäkymät katoavat.

Pysäköinti alueella on jo nyt haastavaa

Useissa kommentteissa todettiin, että pysäköintipaikkoja alueella on jo nykyisin liian vähän. Se, että pysäköintikenttien tilalle rakennettaisiin, huolettaa tästä syystä. Ratkaisuksi eräässä kommentissa ehdotettiin pysäköinnin sallimista katujen varsille, ainakin niiden toiselle laidalle. Pysäköintitaloista tarvitaan lisätietoa. Miten ne saadaan toteutumaan ja mitä se tarkoittaisi nykyisille asukkaille?

Meri-Rastilan kaupunkiudistus

Yhteenveto verkkokeskustelusta, joka oli auki 20.5. - 30.6.2016 osoitteessa

<https://kerrokantasi.hel.fi/hearing/meri-rastila2>

Meri-Rastilaan suunnitellaan kaupunkiudistusta, joka toisi uusia asukkaita ja palveluita, parannetut kadut ja puistot sekä uuden liikekeskuksen. Uudistuksesta on keskusteltu useasti suunnittelun aikana. Nyt verkkokeskustelussa oli välivaiheen suunnitelma. Kaavaluonnos on tulossa keskusteluun syksyllä.

Keskustelussa oli kolme ajankohtaista osakeskustelua, joihin tuli yhteensä 192 kommenttia:

Uusi liikekeskus	28 kommenttia
Uudet asunnot / täydennysrakentaminen	73 kommenttia
Meri-Rastilan tien perusparantaminen	31 kommenttia

Loput 60 kommenttia olivat suunnitelmaa yleisesti koskevia. Osa kommentteista oli kirjautunut kaksi tai useammankin kerran johtuen ilmeisesti palvelun teknisistä muutoksista.

Verkkokeskustelun lisäksi suunnittelijat olivat Meri-Rastilan torilla tavattavissa suunnitelmien äärellä osana Meri-Rastilan kyläjuhlaa torstaina 26.5. Paikalla kävi arviolta noin 150 henkilöä. Tavanomaisen tiedottamisen lisäksi toritapahtumasta jaettiin metroasemalla flyereita alkuviikon aamuruuhkan aikana.

Täydennysrakentaminen

Täydennysrakentamiseen liittyvissä kommentteissa arvostettiin sitä, että suunnitelmia on voinut kommentoida useaan otteeseen ja että suunnitelmaa oli muutettu aiemmissa kommentteissa toivottuun suuntaan. Haruspuistoon sijoitettavaa rakentamista oli edellisestä suunnitelma-versiosta vähennetty, eikä Haruspuistoon liittyviä kommentteja juurikaan nyt tullut.

Kritiikki kohdistui tässä keskustelussa erityisesti Pohjavedenpuistoon sijoitettuun rakentamiseen, Harbonkadun varteen suunniteltuihin kerrostaloihin sekä Rysäpuiston alueen suunnitelmiin.

Uusien rakennusten toivottiin olevan puu- tai puuverhoiltua rakentamista sekä toivottiin aurinkopaneelien käyttöä. Osa keskustelijoista toivoi paikoin korkeampaa rakentamista, jotta luontoalueita voitaisiin säästää. Täydennysrakentamisen painopistettä toivottiin siirrettävän muualle, kuten Vuotien ja metroradan päälle, Vuosaaren golfkentälle ja Östersundomiin. Meri-Rastilan länsiranta (osayleiskaava-alue) haluttaisiin säästää rakentamiselta.

Muutamassa kommentissa tuotiin esiin uusien asuntojen merkitys asuntojen omistusjakauman tasapainottamisessa alueella. Olisi tärkeää, että alueelle saadaan omistus- ja kovan rahan vuokratuotantoa.

Pohjavedenpuistoon ehdotettua asuinrakentamista pidettiin kommentteissa liian tiiviinä eli rakennukset sijaitsivat liian lähellä toisiaan. Rakennuksia pidettiin myös liian korkeina. Toisaalta kommentteissa ehdotettiin joidenkin rakennusten korottamista edelleen, jolloin puistoalueita säästyisi. Myös se, että puiston kallioalueita on säästely, kohtasi kritiikkiä. Huonojalkaisten on vaikea päästä kävelemään kallioille. Erityisesti se, että nykyiselle puistoalueelle on sijoitettu pysäköintialoja, tuntuu kohtuuttomalta. Kommentteissa todettiin, että valmisteilla olevassa yleiskaavassa puiston läpi on osoitettu kehitettävä metsäverkostoyhteys. Pohjavedenpuiston todettiin olevan erityisen tärkeä Halkaisijantien nykyisille asukkaille.

Harbonkadun varteen suunnitellut 4-7 kerroksiset talot herättivät runsaasti kritiikkiä. Pientaloalueen kylkeen eivät kommentoijien mielestä sovi kerrostalot. Alueelle voisi sopia katua reunustamaan matalahkot pien- tai rivitalot. Sjököllän torpan ympäristön säilymistä nykyisellään arvostetaan.

Ison Kallahden puistoon ei tarvita kommenttien mukaan lisää pelikenttiä. Puiston kallioalueelta nyt poistuneet rakentamissuunnitelmat saivat kiitosta. Kallahden peruskoulun länsipuolelle suunniteltuja kerrostaloja pidettiin mahdollisina, tosin osassa kommentteista niiden sijainti toivottiin rajattavaksi Meri-Rastilan tien varteen ja korkeutta madallettavaksi niin, etteivät talot näkyisi merelle. **Kallvikinniementien** 6-kerroksisia asuinrakennuksia kritisoitiin parissa kommentissa. Ne estävät luontoyhteyden rannasta Pohjavedenpuistoon ja sijoittuvat liian lähelle rannassa olevia huviloita.

Rysäpuistoon ja Meri-Rastilan tie 11 kohdalle sijoittuvat rakentamissuunnitelmat herättivät niin ikään kritiikkiä. Uudet rakennukset tulevat liian lähelle nykyisiä asuintaloja ja peittävät niiden vehreät näkymät. Nykyisten tonttien kautta kulkevaa villiä läpikulkua pelätään.

Uusi liikekeskus

Liikekeskuksen uudistamiseen suhtauduttiin myönteisesti samoin, kuin asumisen rakentamisen liikekeskuksen yhteyteen. Kansipihoilla saadaan asukkaille yksityistä pihatilaa. Vuotien varteen todettiin sopivan korkean (korkeammankin kuin esitetty) rakentamisen kunhan jalankulkuympäristöstä saadaan miellyttävä.

Vastaajat käyvät liikekeskuksessa pääasiassa jalan tai pyörällä. Bussipysäkin sijaintia liikekeskuksen lähellä pidettiin tärkeänä. Yhteydet tulee suunnitella jalankulkijoiden ehdoin mm. metroasemalle ja bussipysäkillä. Jalankulkijoiden ei tule joutua kävelemään parkkipaikan läpi, kuten nykyisin. Henkilöautoliikenne ja huoltoliikenne tulee erotella toisistaan sekä kävelystä ja pyöräilystä. Auto- ja huoltoliikenteen järjestelyt mietityttivät, mahtuvatko esim. huoltoajoneuvot kunnon kääntymään Meri-Rastilan tien ja Meri-Rastilan kujan risteyksessä? Turvallisia pyöräpysäköintipaikkoja tarvitaan ostoskeskuksen yhteyteen.

Nykyisistä palveluista ruokakauppaan oltiin tyytyväisiä, tosin luomu- ja erikoistuotteita joutuu hakemaan kauempaa. Uusiksi palveluiksi toivottiin apteekkia, kioskia, kahvila-leipomoa, pieniä etnisiä ravintoloita ja toisaalta tavallista kotiruokaa tarjoavaa paikkaa, josta voisi ostaa ruokaa mukaan. Jotain julkista palvelua, esimerkiksi kirjastoa toivottiin. Samoin tuotiin esiin julkisen oleskelutilan tarve sekä tori tai sen tilalla hyvin hoidettu vehreä aukio, vaikkakin toisaalta ns. örveltäjien pelättiin ottavan haltuun kaikenlaiset oleskelutilat, sekä sisällä että esim. kauppakujalla. Nykyiset päihdeporukat koettiin huomattavana häirtana, jolla on myös vaikutus turvallisuudentunteeseen. Kauppaan ei esim. uskalleta tulla pyörällä tai koiran kanssa, koska niitä ei haluta jättää ulos ilman valvontaa. Päihteidenkäyttäjäporukan katsottiin myös karkottavan asiakkaita.

Ehdotettiin myös, että voisiko ostoskeskusta suunnitella niin, että sieltä olisi tarvittaessa vaikkapa siirrettävin seinin mahdollisuus vuokrata juhlatilaa tai kokoontumistilaa.

Monipuolisten palveluiden mahdollistamiseksi pitäisi yrittäjien vuokrat pystyä pitämään edullisina ja siksi pienet liiketilat ja kauppahallityyppiset tilat nähtiin hyvinä ideoina. Sekä kauppakujaa että kivijalkaliikkeitä kannatettiin, mutta jälkimmäisiin pelättiin toisaalta tulevan vain kapakoita. Myös toritoiminta koettiin hyväksi ajatukseksi.

Meri-Rastilan tien perusparantaminen

Meri-Rastilan tien perusparantamisen suunnitteluperiaatteet herättivät kysymyksiä. Tien perusparantamista osa piti ylimitoitettuna ja ajokaistojen kaventamista huonona ideana. Autojen pyöräköinnin tien varteen pelättiin lisäävän erityisesti lasten liikenneonnettomuuksia. Yksisuuntaiset

pyörätiet koettiin osin tervetulleiksi, osin vaikeiksi käyttää, jolloin niissä voi sattua vaaratilanteita osan pyöräilijöistä ajaessa väärään suuntaan. Bussipysäkkien määrän vähentämistä kritisoitiin samoin kuin Kallvikintien alikulun poistamista. Katupuiden vaihdon todettiin johtavan tilanteeseen, jossa uudet puut ovat suhteellisen pieniä useiden vuosien ajan.

Meri-Rastilan tielle toivottiin ajonopeuden näyttävää taulua. Samoin toivottiin, että Hoivakoti Hoivaonnille rakennetaan saattoliikenteen pysähtymispaikat. Kävelyalueiden hyvää talvikunnossapitoa pidettiin tärkeänä.

MERI-RASTILAN ALUEFORUM 27.9.2016

Alueforumin järjestivät yhdessä Pro Meri-Rastila -liike ja kaupunkisuunnitteluvirasto.

Paikka Meri-Rastilan ala-asteen liikuntasali, Jaluspolku 3
Aika ti 27.9.2016 klo 17–20

Puheenjohtajina

Jaana Pylkkänen, Pro Meri-Rastila

Tiina Antila-Lehtonen, vuorovaikutussuunnittelija, kaupunkisuunnitteluvirasto

Tilaisuuteen osallistui yli 50 henkilöä

Tilaisuuden ohjelma ja kulku

Pro Meri-Rastila -liike ehdotti alueforumia liittyen Meri-Rastilan täydennysrakentamiseen, jota suunnitellaan kaupunkisuunnitteluvirastossa. Tilaisuuden aiheet olivat Pro Meri-Rastilan toivomia ja tilaisuus suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyössä.

Illan alkuosan muodosti tiivistähtinen eri aiheiden esittely. Jaloittelutauolla oli mahdollisuus kommentoida kirjallisesti post-it -lapuilla ison suunnitelman päälle tai pohtia erikseen esitettyjä kysymyksiä. Saadut kommentit on koottu tämän muistion loppuun.

Tilaisuudessa esitetyt diat ovat luettavissa verkosta kartta.hel.fi/suunnitelmat -palvelussa.

Meri-Rastilan Aluefoorum 27.9.

[Meri-Rastilan torin kaupunkipuutarhan satoa jaossa ja](#)

[Taoufik El Fallakin marokkolaiset leivonnaiset -kahvila auki \(maksullinen\)](#)

Tervetuloa ja illan kulku

puheenjohtajina Jaana Pylkkänen Pro Meri-Rastila ja Tiina Antila-Lehtonen, kaupunkisuunnitteluvirasto ([ksv](#))

[Meri-Rastilan kaupunkiudistus ja täydennysrakentamisen suunnittelutilanne](#)

arkkitehti Linda Wiksten, [ksv](#)

[Luonnonläheinen lähiökylä, Meri-Rastila maahanmuuttajataustaisten asukkaiden silmin](#)

Viola Strandberg, Etnografinen tutkimustoimisto Kenno

[Uuden ostoskeskuksen suunnittelutilanne](#)

arkkitehti Tiia Ettala, Ettala Palomeras Architects

[Vuosaari-Seuran kommenttipuheenvuoro](#)

[ympäristö-](#) ja maankäyttötoimikunnan pj Matti Lipponen

Jaloittelutauko ja kahvila auki

[Kaupungin periaatteet asuinrakennusten hallintamuotojen määrittelyssä](#)

Asunto-ohjelmapäällikkö Mari [Randell](#), kaupunginkanslia

[Tontin lisärakentaminen taloyhtiön silmin](#)

esimerkki Kontulan Ostostie 2, Santeri [Leijola](#), [OikeaKoti](#) Vuokra-asunnot Oy
asukasnäkökulma Meri-Rastilasta, Lea Purhonen

[Piirikeskustelu](#)

[Suunnittelun seuraaminen ja seuraavat osallistumismahdollisuudet](#)

Avoimelle keskustelulle jäi aikaa vajaa tunti. Keskustelu toteutettiin piirissä, jossa jokaisella ha-
lukkaalla oli vuorollaan puheenvuoro.

Yhteenveto keskustelusta

Ostoskeskuksen kehittämisen koetaan vievän Meri-Rastilaa hyvään suuntaan

Useissa puheenvuoroissa tuotiin esiin, että ostoskeskuksen alueen uudistaminen on hyvä ja kannatettava asia. Paikka ei ole nykyisellään kovinkaan houkutteleva. Osa keskustelijoista piti suunniteltuja, jopa 16-kerroksista rakennusta, korkeina ja massiivisina. Toisaalta todettiin, että juuri tähän paikkaan korkea rakentaminen sopii parhaiten. Massiivista vaikutelmaa voi jatko-suunnittelussa pehmentää esimerkiksi pintamateriaaleilla.

Ostoskeskuksen rakentamisen aikaisten häiriöiden minimoimista asukkaille olisi hyvä myös suunnitella. Miten mahdollistetaan metroaseman saavutettavuus ja kauppapalveluiden jatku-
vuus rakentamisen aikana?

Metroradan erottamien Rastilan ja Meri-Rastilan alueiden yhdistämistä rakentamalla uusi ostos-
keskus pidettiin hyvänä ideana. Kannella olevan huoltoaseman koettiin kuitenkin olevan haas-
teellinen tästä näkökulmasta - se on vaikea siirtää eikä kaunista aluetta.

Meri-Rastilan muu täydennysrakentaminen herätti kysymyksiä ja keskustelua

Täydennysrakentamisen suunnittelun taustalla todettiin olevan huolellisesti tutkittuja lähtökohtia
ja tavoitteita, jotka ottavat alueen alkuperäiset suunnitteluideat huomioon. Suunnittelun aikaisen
vuoropuhelun kuluessa suunnitelmat ovat kehittyneet hyvään suuntaan. Muun muassa aukioita
ja yhteyksiä viheralueille on mietitty.

Monet toivat esiin, että on hyvä, että jo rakennetulla alueella suositaan korkeampaakin rakenta-
mista, koska näin voidaan säästää toisaalla enemmän puistoja ja muita viheralueita. Maa, joka
käytetään rakentamiseen, on hyvä käyttää mahdollisimman tehokkaasti. Erityisesti Haruspuis-
toa ja Ison Kallahden puistoa halutaan säästää. Puistojen suunnitteluun halutaan osallistua.

Huolta herätti toisaalta se, että uusi, nykyistä korkeampi rakentaminen, voi näyttää epätasapainoiselta vanhan, matalamman rakennuskannan rinnalla. Lisäksi alueelle tyypillisten korkeiden luonnonkallioiden pelättiin häviävän visuaalisesti kun rinnalla on vielä korkeampia kerrostaloja. Korkeat talot lähinaapurissa lisäävät myös varjostusta.

Uusien rakennusten toivottiin olevan kauniita. Keskustelussa todettiin, että viimeaikainen rakentaminen Helsingissä on ollut kaunista ja että Meri-Rastilaan saattaisi sopia vaalea arkkitehtuuri, joka hyödyntää puuta julkisivun yksityiskohdissa.

Jos tämän hetkinen suunnitelma toteutuu kokonaisuudessaan, muuttaisi nykyiselle Meri-Rastilan alueelle noin 4000 uutta asukasta. Muutos on iso ja sen pelätään aiheuttavan sosiaalisia ja toiminnallisia ongelmia ja alue voi jopa slummiutua. Myös palveluiden, kuten päiväkotipaikojen riittävyys voi olla haaste. Toisaalta todettiin, ettei tiiveys sinänsä aiheuta ongelmia vaan sosiaalinen rakenne, jonka oletetaan tasapainottuvan tulevaisuudessa.

Pohdittiin voisiko Meri-Rastilaan suunnitella vähä-autoista tai autotonta asumista, jolloin välttäisiin pysäköintitalorakentamiselta niiltä osin. Suunnittelussa selvitetään mm. autottoman kokeilukorttelin mahdollisuutta, mutta asia on vielä kesken. Pysäköintitalot voidaan autojen vähentyessä purkaa ja tilalle on mahdollista rakentaa asuintaloja.

Alueelle toivotaan ulko- ja sisätiloja asukkaiden käyttöön

Erityisesti Haruspuistoa ja Ison Kallahden puistoa halutaan säästää rakentamiselta asukkaiden käyttöön. Puistojen suunnitteluun halutaan osallistua.

Konkreettisenä ehdotuksena Ison Kallahden puistoon ehdotettiin syötävän puiston suunnittelua. Tämän kesän kaupunkiviljelykokeilu oli onnistunut. Puiston kehittämisessä voisi ajatella yritysyhteistyön tarjoamia mahdollisuuksia.

Asukastilat vaativat kaupungin investointeja ja ovat sikäli haastavia. Kaupungin tilojen iltakäyttöä tulisi kehittää ja vaikuttaa aktiivisesti siihen, että alueelle tulevat uudet julkiset rakennukset, kuten päiväkodit, olisivat sellaisia mm. lukitusjärjestelmiltään, että niitä olisi helppo käyttää asukastoimintaan päiväkodin ollessa kiinni.

Tonttikohtaisessa lisärakentamisessa on kehittämistarvetta

Taloyhtiöiden tontilla tapahtuva lisärakentaminen tuntuu haastavalta prosessilta ja sen hyötyjä on vaikea arvioida ja ne saattavat jakautua taloyhtiön sisällä epätasaisesti. Kaupunki kehittää tonttikohtaisen lisärakentamisen prosessia ja on kiinnostunut kuulemaan siihen liittyvistä haasteista. Kaupungin tarjoamaa lisätietoa asiasta on verkossa: <http://www.uuttahelsinki.fi/fi/taydennysrakentaminen>

Meri-Rastilan nykyistä asuinalueetta ympäröivän luonnon häviäminen huolestuttaa

Keskusteltaessa Meri-Rastilan nykyisen asuinalueen täydennysrakentamisesta on hyvä pitää mielessä myös viereisten alueiden muuttuminen. Meri-Rastilan länsirannan osayleiskaava, jossa alueelle esitetään rakennettavaksi asuntoja, on juuri saanut lainvoiman. Valmisteilla olevassa yleiskaavassa esitetään asuinrakentamista Ramsinniemeen, leirintäalueelle ja Vartiosaa-reen. Luonnonvaraisten ulkoilualueiden kutistuminen on huolestuttavaa.

Kaupunkisuunnittelusta viestiminen ja keskustelu vaatii jatkuvaa kehittämistä

Illan aikana huomattiin, että tieto kaupunkisuunnitteluun liittyvistä tilaisuuksista ei vielä kukaan tavoita kiinnostuneita. Esimerkiksi isännöitsijät eivät välitä eteenpäin saamiaan kirjeitä ja paikallis-lehdistä tietoa ei aina huomata. Meri-Rastilan suunnittelussa on käytössä sähköpostiin tilattava uutiskirje (nyt yli 200 tilaajaa) ja Vuosaari -lehteen on laadittu artikkeleita suunnittelusta. Työn käynnistymisvaiheessa joka talouteen lähetettiin postikortit tuolloin järjestetystä Rastilan Rie-hasta. Silti tieto ei aina kohtaa kiinnostuneita. Nytkin paikalla oli muutama uusi henkilö, jotka oli tavoitettu puskaradiolla tai aktiivien jaettua aluefoorumista ksv:n mainoksia rappukäytäviin.

Suunnittelun kuluessa on meri-rastilalaisten kanssa keskusteltu useaan otteeseen ja suunnitelmat ovat kehittyneet hyvään suuntaan. Yhdessä järjestetystä aluefoorumista ja piirikeskustelusta jäi hyvät kokemukset. Arviolta marraskuussa kaavaluonnos tulee esille ja tuolloin järjestetään seuraavan kerran keskustelumahdollisuuksia suunnitelman sisällöstä.

Seinälle post it -lapuilla tulleet kommentit

Mikä on mielestäni HYVÄÄ täydennysrakentamisessa ja kaupunkiuudistuksessa?

- Hyvä, että kentästä Sjököllän niitylle on luovuttu. Talot Harbonkadun varteen ovat tervetulleita.
- Meri-Rastilantie 14-18 väliselle parkkipaikalle ei rakenneta.
- Hyvää on, että suunnitteilla on kohtalaisen korkeaa rakentamista.
- Ostarin purkaminen ja uudelleensuunnittelu hyvää.
- Asuntoja saadaan paljon, tämä mahdollistaisi länsirannan metsän rakentamisesta luopumisen.
- Suunnitelma pääosin aluetta kunnioittava.
- Ostarin uudistus ja torin elävöittäminen! → M-R voisi kokea saman renessanssin kuin Myllypuro
- Vaaleat julkisivut
- Ostarin uudistus erittäin tervetullut uudistus.
- Uudisrakentaminen on hyvä facelift Meri-Rastilalle.
- Ostarin alueen uudistaminen
- Hallittu täydennysrakentaminen
- Metroradan varteen sopivat korkeatkin talot.
- Ostarin uudistus.
- Uusi ostarin seutu ja paikoin korkeammat talot.

Mikä on mielestäsi HUONOA täydennysrakentamisessa ja kaupunkiuudistuksessa?

- Korkeat kerrostalot > yksipuolinen asukasmassa? Slummiutuminen
- Haruspuiston ja Sjököllän alueen rakentaminen → viheralueiden kaventaminen

- Puiden kaataminen Meri-Rastilantien varrelta
- Viheralue rannalla kapenisi liikaa Villa Ullaksen lähellä – asetelmaa voisi muuttaa rakentamalla paikoin korkeammin.
- Järisyttävästi ylimitoitettu uusi kortteli Kallahden koulun vieressä! Nakertaa myös kalliota.
- Iso Kallahden puiston kulmaan rakentaminen ei ole perusteltua matalanakaan.
- Pysäköintitalo Fokkatorille
- VIII Fokkatorin eteläpuolelle
- Uudet rakennukset 2-3 kertaa korkeampia kuin nykyiset
- Haruspuiston rakentaminen

Oletko huolissasi / pelkäätkö muutoksessa jotakin? Mitä?

- Meri-Rastilan luonto säilytettävä! Ollut hieno ”kylä” asua 20 vuotta.
- Viereisen rantapuistoalueen rakentamisen kanssa vuosien työmaaprojekti
- Olen huolissani, että luontoalueet häviävät joko rakentamisen tai puistottamisen (=”kehittäminen”) seurauksena.
- Pelkään, että asukasmäärän lisääntymisen myötä kallioiden ohut maanpinta kuluu, ja puut ja muu kasvillisuus katoaa.
- Olen huolissani, katoaako pohjavedenpuiston kallion metsäisyys.
- Myös rantaan suunniteltu baana huolettaa, koska osa Ramsinniemen suuntaan etenevästä rannasta on luonnontilaista, ja olisi hyvä, että se saisi sellaisena säilyä.
- Liikaa yksipuolista kerrostaloasumista viheralueiden kustannuksella -> syntyykö segrekaatiota ja slummiutuuko M-R?
- Viherverkosto on vaarassa nakertua liikaa.
- Paikoin tehokkaampi rakentaminen auttaisi.
- Pelkään, että Haruspuisto katoaa metsän tuntu. paljon kuusia täytyy olla ja kalliot.
- Pelkään, että alue on vuosia rakennustyömaana ja haittaa kulkemista.

Mitä muuta haluaisit sanoa?

- Esitetyllä aikataululla rakentaminen alkaa -20-luvun puolella. Olisiko jo tuolloin osa Hekan taloista jo purkukunnossa?
- Perheasuntojen lisäksi tarvittaisiin pieniä asuntoja. Toivon, että Meri-Rastilaan suunniteltaisiin myös yksiöitä ja kaksioita.
- Pyöräily- ja ulkoilureittien jouhevuus ja viihtyisyys ovat tärkeitä.
- Huolestuttaa keskustelu, jossa kaupunkilaiset ja poliitikot arvottavat eri asuinalueita / virkistysalueita toisiaan vastaan esim. Malmin lentokenttä / Rastilan camping / Keskuspuisto
- Yleiskaavan kehittyvä metsäverkostoyhteys olisi hyvä pohtia huolella.
- Omistusasuntoja lisää, ei enää vuokra-asuntoja.
- Asukastila on tärkeä.
- Asukastilalle tarvetta sekä pysäköintitaloille.

Palautetta kartalle:

- Harbonkadun ja M-Rtien kulma (+5.200 km², 8 ja 6 kerrosta): ei korkeita taloja tähän + mitä kallion räjäytys aiheuttaa taloille
- Kallahden koulun yläpuolella (+16.000 km²): toivottavasti upea kallionrinne säilyy?
- M-R tien länsirannan puoleinen metsä ja M-Rtie 5 takana: kivijalkaliikkeiden tarve / haitat
- Samassa kohdassa metsään johtava polku: korkeus? piha? autopaikat? > lisääntyy vuosi vuodelta (5. ja 6. kerrosta). Reitti puistoon solmukohta: kuitenkin taloja päällä.
- M-R tie 6: kadun mitoitus? puut??

MERI-RASTILAN TÄYDENNYSRAKENTAMINEN **Kaavaluonnosaineiston esittely- ja keskustelutilaisuus**

Paikka Meri-Rastilan ala-asteen liikuntasali, Jaluspolku 3
Aika ti 29.11.2016 klo 17.30–21

Paikalla esittelijöinä

Linda Wiksten, arkkitehti, kaupunkisuunnitteluvirasto
Maija Lounamaa, maisema-arkkitehti, kaupunkisuunnitteluvirasto
Eeva Väistö, liikennesuunnittelija, kaupunkisuunnitteluvirasto
Tuomas Vanne, liikennesuunnittelija, kaupunkisuunnitteluvirasto
Tiia Ettala, arkkitehti, Arkkitehtitoimisto Ettala Palomeras Oy
Tiina Antila-Lehtonen, vuorovaikutussuunnittelija, kaupunkisuunnitteluvirasto, pj

Tilaisuuteen osallistui noin 40 henkilöä

Tilaisuuden ohjelma ja kulku

Keskustelun pohjustukseksi esiteltiin:

- asemakaavaluonnos ja sen tavoitteet ja taustalla olevat suunnitteluideat,
- kaavoituksen vaikutukset viheralueisiin ja periaatteet puistojen kehittämiseksi,
- ostoskeskuksen alueen ajankohtaiset suunnitelmat sekä
- liikennesuunnitelmat tavoitteineen

Lyhyen yhteisen kommenttipuheenvuoro- ja keskusteluosuuden jälkeen siirryttiin jatkamaan yksityiskohtaista keskustelua karttojen ääreen. Karttapisteitä oli neljä: kaavaluonnos, viheralueet, liikennesuunnitelmat ja ostoskeskuksen alue.

Keskustelua voi jatkaa ja palautetta suunnitelmista voi jättää verkkokeskusteluun 19.12. asti osoitteeseen kerrokantasi.hel.fi/meri-rastila3. Lisäksi mielipiteitä voi jättää kaupungin kirjaimoon. Tilaisuudessa esitetyt diat sekä nähtävillä oleva aineisto ja kaavatyön aikana syntynyt aineisto on katsottavissa kaupungin karttapalvelussa: kartta.hel.fi/suunnitelmat. Samasta paikasta linkin takaa voi myös tilata alueen suunnittelun uutiskirjeen omaan sähköpostiosoitteeseensa.

Keskustelussa esiin nousutta

Alueelle suunnitellaan uutta asumista nykyasukkaiden viihtyvyyden kustannuksella

Meri-Rastilan asuinalueella ollaan tiivistämässä siten, että alueelle tulisi yli 4000 asukasta lisää. Lisäksi yleiskaavassa on kaavailtu uutta asumista Meri-Rastilan länsirannan alueelle, Rastilan leirintäalueelle ja Ramsinniemeen. Viheralueet ja nykyasukkaiden vehreät ikkunanäkymät vähenevät kun viereen tulee uutta ja korkeaa rakentamista. Alueen arvo ei säily kun luonnonläheisyys katoaa. Rakentamisen määrä pitäisi olla maltillisempi.

Ostoskeskuksen alueen uudistuminen tuo parannusta alueen ilmeeseen ja palveluihin

Ostoskeskuksen alueen uudistumisen todettiin tuovan parannusta Meri-Rastilan ilmeeseen. Metroaseman läheisyyteen sopii korkeampikin rakentaminen. Myös HOAS:n tonttien mahdollisen uudistumisen koettiin parantavan alueen ilmettä.

Kaavailut tonttien täydennysrakentamiset herättävät turvattomuutta ja tiedottaminen kaupungin taholta ja taloyhtiöiden sisällä ei ole tavoittanut asukkaita

Kaavaluonnoksessa on ehdotettu joidenkin tonttien täydennysrakentamista. Kaikissa taloyhtiöissä ei ole tiedotettu tällaisesta. Kun yhtäkkiä näkee suunnitelman, jossa oman kodin eteen on lisätty rakentamista, herättää se turvattomuutta. Hallitus on saattanut pantata tietoa tai sitä on ollut vain puheenjohtajalla. Huhuja ja ristiriitaista tietoa on niin ikään ollut liikkeellä. Tiedottaminen on hoidettu huonosti.

Oman asunnon arvo laskee, kun on edes esillä suunnitelmia, joissa asunnon ikkunan eteen on piirretty uusi, korkea kerrostalo. Miten oman asunnon saa myydyksi nyt taikka jatkossa kun tällaista tapahtuu?

Yhteisen omaisuuden purkamisen kustannukset ovat kohtuuttomia veronmaksajille

Päiväkotien purkaminen ja uusien rakentaminen on veronmaksajien rahojen tuhlausta. Samoin se, että Meri-Rastilan tie uusitaan. Milloin näistä päätetään ja mitkä ovat kustannukset?

Ei myöskään ole järkevää suunnitella nykyistä isompia päiväkoteja. 250 lapsen päiväkodit ovat lasten säilytyspaikkoja eivätkä kasvatuksellisesti laadukkaita.

Liikennemäärä Meri-Rastilan tiellä kasvaa. Pysäköintiin ja liikenneturvallisuuteen pitäisi kiinnittää enemmän huomiota

Asukasmäärän lisääntyessä liikennemäärät Meri-Rastilan tiellä kasvavat. Kadusta tulee vilkas ja se vaikuttaa liikenneturvallisuuteen. Erityisesti lasten koulumatkojen turvallisuus pitää ottaa paremmin huomioon suunnittelussa.

Mihin pysäköidään jatkossa autot, kun nykyisten parkkialueiden kohdalle on suunniteltu uusia asuintaloja? Vehreys vähenee tätäkin kautta, kun parkkipaikat siirtyvät nykyisin vehreille pihaille.

Luontoa ja puistoja on varjeltava.

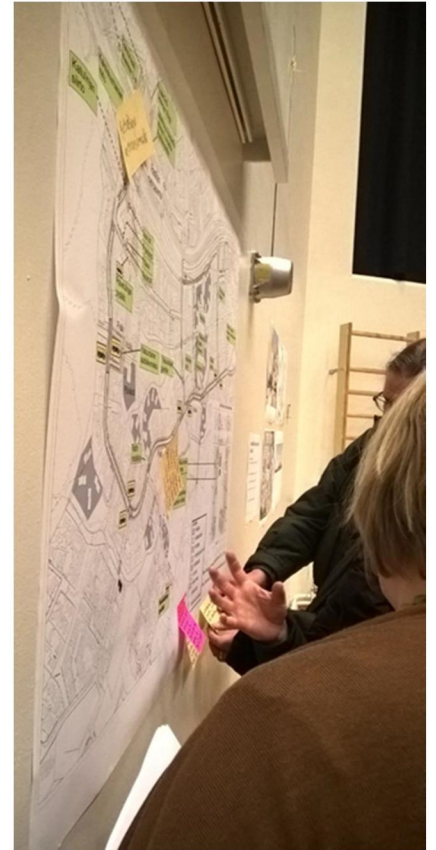
Rakentamisen tavoitteita pitäisi vähentää ja säästää luontoa. Myös lähiympäristöön on tulossa suuria määriä rakentamista, Länsirantaan ja Rastilaan viitattiin.

Keskustelut jatkuivat karttojen ääressä:

Asemakaavaluonnos

- Levankikuja nähtiin mahdottomana ratkaisuna: se on liian jyrkkä ja pakokaasut häiritsevät viereisen tontin asukkaita, kävely-yhteys ei mahdu kadun kanssa ja Levankikujan päässä olevan tontin asukkaat oikaisisivat Meri-Rastilan tie 9:n ja 11:n tonttien läpi
- Meri-Rastilan tie 9:n pohjoisosaan sijoitetut asuinrakennukset eivät saaneet tontin asukailta kannatusta, koska ovat lähellä nykyisiä rakennuksia ja pysäköintialuetta joudutaan siirtämään. Kaavakartan ja havainnekuvan väliltä löydettiin keskinäinen virhe kerrosluvuissa. Meri-Rastilan tie 5:n eteläisimmän rakennuksen asukkaat olivat sitä mieltä, että Meri-Rastilan tie 9:n pohjoisosaan sijoitetut rakennukset heikentävät asukkaiden yksityisyyttä ja varjostavat
- Meri-Rastilan tie 21:n pohjoisosaan sijoitetut rakennukset nähtiin huonona ratkaisuna, sillä ne estävät näkymiä nykyisistä asunnoista.

Viheralueet

- Yleistä:
Luontaiset ja toimivat reitit ovat tärkeitä keskellä rakentamisen lisääntymistä. Ekologiset yhteydet ja virkistysyhteydet on sovitettava ja sovitettavissa yhteen. Ekologisten käytävien säilyminen, mm. tikkakannan tarpeet otettava huomioon. Viheralueille rakentaminen lisää mielenterveyskustannuksia ja terveydenhuollon menoja laajemminkin.
- Pohjavedenpuisto:
Miten pohjavesi on otettu huomioon rakentamisessa?
Geologiset kohteet ja niiden ympäristöt on jätettävä rauhaan.
- Ison Kallahden puisto:
Hienoa jos puistoa kehitetään luonnonmukaisena ja siten, että siellä voi olla jonkin sortin kaupunkiviljelyä. Hyvä, jos voidaan suojella vanhat rakennukset ja huvilat ja niiden piha-piirit ja kenties nostaa ne takaisin kukoistukseen.
Ei täysimittaista kenttää vaan sellaiset liikuntapaikat, että siellä oikeasti liikutaan. Hyvä esimerkki on Roihuvuoren liikuntapuisto. Hyvänä pidettiin myös nyk. kaavassa olevien kenttävarausten poistamista.
Pohjoisosasta kevennettävä rakentamista ja säilytettävä kallioita.

- Haruspuisto:
Poistuvaa koirapuistoa ei haluta uuteen paikkaan Haruspuistossa - mieluummin pois.
- Ullaksenpuisto:
Ei rakentamista Ullaksenpuistoon! Kaikki viheralueet tarvitaan lisääntyvälle asukasmäärälle.
- Muuta:
Länsirannan metsät pitäisi säästää henkireiiksi.
Iso tulonsiirto omistusasujille. Täydennysrakentamisen maankäyttömaksun alentaminen toimii porkkanana liian tiiviille rakentamiselle. Maksun alentamisesta on päätettävä valtuustossa.
Kunnossa olevia alle 50-vuotiaita rakennuksia ei saa purkaa. Kustannusvaikutukset on laskettava.

Ostoskeskuksen alue

- Tornin muotoilu metroaseman suuntaan on onnistunut, etenkin 6-8 kerroksen kohdalla oleva ”kolo”, joka ”tekee uteliaaksi näkemään mitä toisella puolella on”.
- Meri-Rastilaan kaivataan kovasti yhteisiä, kaupunkilaisten käytössä olevia tiloja, ja liikekeskuksen kortteli olisi sellaiselle hyvä ja keskeinen paikka. Vuosaaressa on ylipäätään hyvin vaikea löytää tiloja yli 20 hengen yhdistysten tms kokouksille. Voisiko jonkinlaista kokoontumis- / harrastetilaa ajatella väliaikaisena jos kaikkiin liiketiloihin ei heti löydy toimijaa?

Liikennesuunnitelmat

- Reittiä Haruspuiston itäpuoliselta alikululta Kallahden koululle tulee vahvistaa.
- Harbonkadulle puistokäytävän pohjoispuolella toivotaan jalkakäytävää myös kadun toiselle puolelle.
- Metroasemalle toivotaan lukittavia pyöräpysäköintipaikkoja
- Kallvikintielle toivotaan pyörätiet (suunnittelijan vastaus: pyöräkaistat ovat tulossa)

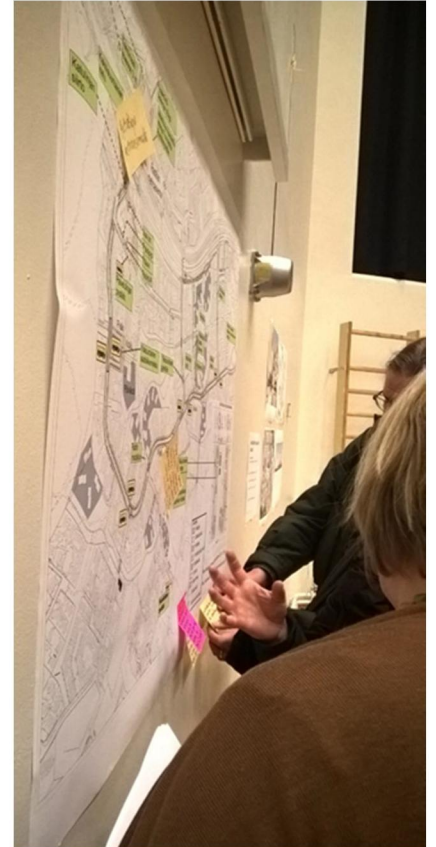
Meri-Rastilan kaavaluonnos ja liikennesuunnitelma

Yhteenveto verkkokeskustelusta, joka oli auki 18.11.–19.12.2016 osoitteessa

<https://kerrokantasi.hel.fi/hearing/meri-rastila3>

Meri-Rastilaan suunnitellaan kaupunkiuudistusta, joka toisi alueelle uusia asukkaita ja palveluita, parannetut kadut ja puistot sekä uuden liikekeskuksen. Osana uudistusta alueelle on tehty täydennysrakentamisen mahdollistavaa asemakaavaa. Suunnittelun aikana keskustelua on käyty vilkkaasti tilaisuuksissa, kaavakävelyillä ja verkossa. Nyt verkkokeskustelussa oli kommentoitavana asemakaavaluonnos sekä liikennesuunnitelman luonnos. Näitä suunnitelmia esiteltiin myös esittely- ja keskustelutilaisuudessa (kuva) Meri-Rastilan ala-asteella 29.11. Tilaisuudesta on erillinen muistio.

Verkkokeskusteluun tuli yhteensä 146 kommenttia, joista 121 koski kaavaluonnosta ja 25 liikennesuunnitelmaa.

Yhteenveto verkkokeskustelusta

Täydennysrakentamisen määrää pidettiin kommentteissa yleisesti liian suurena ja se sijoittuu liian usein viheralueille.

Alle kymmenessä kommentissa asemakaavaluonnoksen mahdollistamaa rakentamismäärän lisäystä pidettiin sopivana tai liian vähäisenä. Kommentteissa ei kuitenkaan tyrmätty täydennysrakentamista täysin, mutta määrän pitäisi olla maltillisempi. Suurin osa myös toivoi, ettei uutta rakentamista tulisi luonto- tai viheralueille. Sen sijaan sitä voisi tulla erityisesti ostarin alueelle. Yli kahdessakymmenessä kommentissa toivottiin rakentamista sijoitettavan ensisijaisesti muualle kuten Rastilaan metroradan päälle, Kulosaaren metroaseman läheisyyteen tai Östersundomiin.

Viheralueet ja luonto on palautteen mukaan keskeinen Meri-Rastilan vetovoimatekijä, joiden takia alueelle on muutettu. Viheralueiden väheneminen vaikeuttaa asuntokauppaa, laskee hintoja

ja lisää riskiä alueen slummiutumiselle. On myös tärkeää, että uusi rakentaminen olisi laadukasta, jotta Meri-Rastilasta ei tule standardilähiötä jossa rakennetaan samanlaista kuin muualla.

Pohjavedenpuistoon erityisesti oli palautteen mukaan suunniteltu liikaa rakentamista. Kaivonkatsojantien varren nykyisten asuinrakennusten todetaan jäävän uudisrakentamisen varjoon. Nykyiset vehreät näkymät ikkunoista muuttuvat liian lähelle tulevien kerrostalojen seinänäkyiksi. Välimatkan nykyisiin asuintaloihin toivottaisiin olevan leveämpi.

Kommenteissa todettiin, että puiston läpi on osoitettu valtuuston hyväksymässä yleiskaavassa kehitettävä metsäverkostoyhteys Kallahdenharjulle. Tätä yhteyttä pitäisi vaalia. Lisäksi Pohjavedenpuisto on tärkeä lähivirkistysalue lähialueen vanhus- ja lapsiväestölle, joille Haruspuisto on liian kaukana.

Ullaksenpuistoon kaavailtuun rakentamiseen kohdistui niin ikään kritiikkiä. Ullaksenpuiston todettiin olevan osa Kallahdenharjulle johtavaa metsäverkostoyhteyttä ja siksi sen säilyminen leveenä olisi tärkeää. Ullaksenpuiston ja Pohjavedenpuiston välimaaston, jossa on kävely- ja pyöräliikenteen alikulku, todettiin olevan lepakoille tärkeä saalistusalue jolle ei tulisi rakentaa.

Harbonkadun varteen suunnitellut 5 kerroksiset talot herättivät muutamia kriittisiä kommentteja samoin kuin **Rysäpuistoon** sijoitetut rakennukset. Rakennusten katsotaan kaventavan viheryhteyttä Meri-Rastilan länsipuolen rantametsäalueelta Ison Kallahden puistoon. Rysäpuistoon kaavailtujen asuintalojen ajoyhteyden todettiin olevan hankala. Rakentaminen tuhoaisi lisäksi Rysäpuistossa olevat siirtolohkareet.

Haruspuiston lisärakentamiseen ei tullut juurikaan palautetta. Yhdessä kommentissa katsottiin leikkipuiston jäävän uuden rakentamisen takia pimentoon.

Yleisellä tasolla huolta herätti se, että nykyistä rakennuskantaa korkeammat rakennukset varjostavat nykyisiä asuintaloja silloin kun rakennetaan nykytalojen läheisyyteen. Esimerkiksi tällainen kohta on uuden Fokkapolun kohdalla Meri-Rastilan tien toiselle puolelle kaavailut 5 ja 4 kerroksiset talot sekä Märssykuja 1.

Sjökullan torpan ympäristön säilymistä nykyisellään arvostetaan ja aluetta toivotaan kehitettävän avoimena, syötävien kasvien kasvatukselle varattuna niittynä.

Uuden liikekeskuksen suunnitelmiin ja sen yhteyteen tuleviin korkeisiin asuinrakennuksiin tuli pääosin positiivista palautetta. Meri-Rastilan tien linjauksen muuttaminen tuossa kohdin tuntui niin ikään hyvältä ratkaisulta. Vain yhdessä kommentissa kritisoi sisääntulon Meri-Rastilaan muuttuvan liian tiiviiksi. Bensa-aseman toivottiin siirtyvän muualle parissa kommentissa. **Meri-Rastilan torin** toivottiin elävöityvän esimerkiksi katupuilla tai vesiaiheella. Torin viihtyisyyteen olisi saadun palautteen mukaan jatkosuunnittelussa kiinnitettävä huomiota.

Pysäköintiä alueelle haluttaisiin mahdollisimman vähän ja uusi rakentaminen toivottaisiin tehtävän ilman tai vähäisellä autopaikkamäärällä. Nykyisten pysäköintipaikkojen käyttöaste olisi hyvä

selvittää ennen kuin uutta pysäköintiä suunnitellaan - jospa pysäköinti ei tarvitsisikaan niin paljon tilaa.

Uusien asuntojen toivottiin täydentävän Meri-Rastilan asuntokantaa. Kohtuuhintaisia rivi- ja paritaloasuntoja ei alueella ole ja niitä ehdotetaan rakennettavaksi puistojen reunamille, mm. Kallahden koulun ympäristöön (ehdotettujen kerrostalojen kohdalle) osaomistusmuotoisina. Uuden rakentamisen tulisi korjata muutenkin alueen vinoutunutta omistusjakaumaa. Kaavamääräyksissä ollut puun käytön suositus rakennusten julkisivuissa ehdotettiin muutettavan sitovaksi määräykseksi. Muutamassa kommentissa toivottiin alueen uusiin rakennuksiin lisää väriä - ei jatkettaisi nykyistä vaaleaa linjaa.

Tonttien täydennysrakentamista tehostaakseen kaupungin pitäisi kehittää paremmat kannustimet. Olisi hyvä, jos taloyhtiön saamaa tuloa voisi käyttää nykyasukkaiden tontinvuokran alennuksiin. Myös se, että kertakorvauksen voisi jättää odottamaan isoja remontteja, kuten putkiremonttia, voisi olla hyvä kannustin.

Uusien asukkaiden myötä olisi tärkeää saada alueelle myös **työpaikkoja sekä palveluja**. Esimerkiksi riittävästä päiväkotipaikkamäärästä sekä ruotsinkielisistä päiväkotipalveluista oltiin huolissaan. Kaavailtuihin isoihin päiväkoteihin suhtauduttiin varauksella. Terveyskeskuspalveluiden saamisen nykyisillekin asukkaille todettiin olevan haastavaa. Riittääkö metron kapasiteetti tai alueen infrastruktuuri kasvavalle asukasmäärälle?

Liikennesuunnitelma

Liikennesuunnitelmassa eniten kommentteja keräsi Kallahden koulun ympäristön liikenneturvalisuus, runkolinja 560 pysäkkien vähentäminen ja suunnitellut yksisuuntaiset pyörätiet.

Palautteen mukaan alueella pyöräillään usein lyhyitä matkoja, jolloin kiusaus välttää kadun ylitys oikaisemalla yksisuuntaista pyörätietä väärään suuntaan lisääntyy. Myös se, että yksisuuntaisen pyörätien leveys olisi vain 1,5 metriä suuntaansa, herätti hämmennystä ja tilaa pidettiin kaapeana. Nykyiset (kaksisuuntaiset) pyörätiet ovat 2 metrisiä. Lasten todettiin olevan vaikea oppia käyttämään yksisuuntaisia pyöräteitä.

Kalvikinniementien kohdalta on suunniteltu poistettavaksi pyörä- ja jalankulkuliikenteen käyttämä alikulku. Tämän ja alueelle suunnitellun lisärakentamisen koetaan lisäävän liikenteen riskejä. Myös Ison Kallahden puiston pohjoisosaan suunniteltujen asuintalojen liikenneyhteys tulisi risteämään koulureittien kanssa.

Runkolinja 560 pysäkkien määrän vähentämistä kritisoitiin niin ikään. Matkat pysäkeille pitenevät. Palvelulinja ei välttämättä mahdu kääntymään Harbonkadun päässä tai mahdu kiertämään Hiidenmaankadun ja Saarenmaankadun kautta, jolloin palvelutaso heikkenee.

Uusille päiväkodeille suunniteltu saattoliikenne ja lyhytaikaisen pysäköinnin mahdollisuudet herättivät palautteenantajien kiitosta.

Liikekeskuksen alueen ehdotettiin yhdistyvän metroaseman alueeseen saumattomasti, jolloin alueelle muodostuu yhtenäinen jalankulkualue kuten Kalasatamassa.

Harustien pelätään tukkeutuvan uuden asuinrakentamisen myötä, samoin ruuhkien lisääntyvän Meri-Rastilan tiellä. Risteysalueilla näkyvyyksiä pitää tarkastella huolellisesti jatkosuunnittelussa. Samoin varmistaa, etteivät lisääntyvät pysäköintipaikat Meri-Rastilan tien varrella estä näkyvyyttä. Talvikunnossapitoa Hiidenmaankadun alueelta Ramsinniementielle vievällä reitillä pidettiin tärkeänä.

Itiksestä itään - yrittämisen edellytykset Meri-Rastilassa

Tilannekatsaus yrittäjien näkemyksiin alueen nykytilasta ja sen kehityksestä

Sisällysluettelo

Itiksestä itään - yrittämisen edellytykset Meri-Rastilassa.....	1
<i>Johdanto</i>	<i>2</i>
<i>Tilannekatsauksen rakenne ja tiivistelmä</i>	<i>3</i>
<i>1. Yrittäjien asiakaskunta</i>	<i>3</i>
<i>2. Sosioekonomisen jakauman vaikutus asiakaskuntaan, yrittäjiin ja alueen tunnelmaan.....</i>	<i>4</i>
<i>3. Yrittäjien tarpeet.....</i>	<i>5</i>
<i>4. Alueen tilankäyttö yrittäjien näkökulmasta.....</i>	<i>7</i>
<i>5. Yleisiä ajatuksia Meri-Rastilasta ja sen kehityksestä</i>	<i>10</i>
<i>6. Yhteenveto</i>	<i>13</i>
<i>7. Toimintaehdotukset.....</i>	<i>15</i>

Johdanto

Meri-Rastila on ylpeä monikulttuurisesta ilmapiiristään, ja kaupunkisuunnittelulla halutaan tukea myös tätä. Tutkimuksen avulla hahmotetaan, miten kaupunkisuunnittelulla voidaan edesauttaa pienyrittäjyyttä alueella, sekä tukea monikulttuurista yrittäjyyttä. Raportin on tarkoitus lisätä ymmärrystä yrittäjien tarpeista Meri-Rastilan alueella, ja tarjota toimintaehdotuksia siihen, miten kaupunkisuunnittelun avulla voidaan vastata näihin tarpeisiin.

Tutkimuksessa paneuduttiin siihen, millaisia paikkaan liittyviä tarpeita sekä maahanmuuttajataustaisilla että kantasuomalaisilla yrittäjillä Meri-Rastilassa on, ja miten he näkevät alueen kehityksen tähän asti ja tulevaisuudessa. Tarkoituksena on luoda edellytyksiä sille, että alue saadaan kiinnostavaksi niin yrittäjien kuin asiakkaiden kannalta.

Etnografinen tutkimustoimisto Kenno toteutti laadullisen tutkimuksen semi-strukturoituna temaattisina haastatteluina kuuden yrittäjän kanssa. Valittujen yrittäjien joukossa on sekä maahanmuuttajataustaisia että kantasuomalaisia yrittäjiä, joilla on joko yritys Meri-Rastilassa tai he asuvat alueella. Lisäksi tutkimukseen kuului havainnointi paikanpäällä yrityksissä sekä lähialueella. Tutkimus toteutettiin tammi-helmikuussa 2016.

Tämä raportti on tarkoitettu Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirastolle kaupunkisuunnittelutyön tueksi. Raporttiin kuuluu tutkimuksen pohjalta muotoiltuja toimintaehdotuksia, jotka esitellään raportin lopussa.

Tilannekatsauksen rakenne ja tiivistelmä

Katsaus alkaa haastateltujen yrittäjien asiakaskunnan kuvauksella. Yrittäjien taustoja ei tarkemmin avata heidän yksityisyytensä suojaamiseksi, mutta haastateltavat edustavat eri alojen yrityksiä. Seuraavassa kappaleessa käsitellään alueen sosioekonomisen jakauman vaikutusta alueen tunnelmaan. Siinä käsitellään lisäksi yrittäjien ristiriitaisia tuntemuksia alueen tunnelmasta ja yhteisöllisyydestä. Yhtäältä aluetta leimaa "laitapuolen kulkijoiden" koettu runsas määrä ja erilaiset ennakkoluulot levottomuuksista. Toisaalta alueen ilmapiiriin koetaan olevan hyvin avoin ja ystävällinen, jopa yhteisöllinen. Meri-Rastila koetaan erityisesti maahanmuuttajataustaisten yrittäjien alueena, mutta asukaskuntaa kuvataan moninaiseksi enemmän kuin maahanmuuttajien alueeksi.

Kolmannessa kappaleessa avataan yrittäjien ajatuksia ja toiveita liittyen yritysten toimitiloihin. Tärkeänä tekijänä nousee esiin näkyvyyden takaaminen omalle liiketilalle. Yrittäjien mielestä näkyvyyttä edesauttavat ikkunat ja sijainti kulkureittien varrella. Katutason liiketilat koetaan yleisesti parhaiksi eikä nykyisen ostoskeskuksen toimitiloja nähdä kovin houkuttelevina hintaan verraten huonon näkyvyyden ja epäsiisteyden takia.

Kappaleessa neljä jatketaan aihetta tilankäytöllisestä näkökulmasta. Ostoskeskuksen koetaan tällä hetkellä olevan epäkäytännöllinen. Siihen yrittäjät kaipaavat monimuotoisempia palveluita, jotka samalla houkuttelisivat uusia asiakkaita omaan yritykseen. Kun yrittäjien kanssa keskusteltiin basaarimaisesta tilaratkaisusta, siitä innostuttiin kovasti. Ideaan liitettiin sosiaalisen kanssakäymisen sekä näkyvyyden lisäämisen aspektit. Viimeisenä tilankäytöllisenä asiana käsitellään tori. Torin koetaan olevan ongelmallinen alue, koska sen ovat monesti vallanneet päihtyneet henkilöt, jolloin muut ryhmät eivät voi nauttia siitä. Torille kaivattiin uudistusta esimerkiksi tapahtumien ja torimyynnin kautta.

Viidennessä kappaleessa avataan yrittäjien ajatuksia Meri-Rastilan alueen kehityksestä ja vetovoimasta. Yrittäjät kokevat, että Meri-Rastila ei ole kehittynyt moneen vuoteen, ja alue kaipaisi elävöittämistä. Monien mielestä palveluiden keskittäminen ja rikastaminen loisi alueelle eläväisempää tunnelmaa. Vetovoimatekijöiksi listataan erityisesti luonto, meri ja alueen hyvä sijainti metroaseman ja muiden kulkuyhteyksien läheisyydessä.

Viimeisessä kappaleessa aihe vedetään yhteen ja viimeisenä esitellään aineistosta nousseet toimintaehdotukset, joita voidaan hyödyntää kaupunkisuunnittelussa.

1. Yrittäjien asiakaskunta

Haastateltujen yrittäjien asiakaskunnat vaihtelevat toimialan ja yrittäjän taustan mukaan. Yleisesti asiakkaat tulevat lähialueilta, mutta yrittäjät jotka ovat toimineet muilla alueilla aikaisemmin houkuttelevat mukaansa myös asiakkaita yrityksen vanhalta alueelta. Usein kuitenkin esimerkiksi aiemmat asiakkaat jotka olivat iäkkäämpiä eivät päässeet liikkumaan Meri-Rastilaan asti.

Monet kokevat, että heidän asiakkaansa tulevat alueelle usein autolla, mutta myös läheinen metroasema nähdään tärkeänä asiakkaiden saapumisen kannalta. Joillakin haastatelluista yrittäjistä oli varsinkin alussa ongelmia saada asiakkaita muualta kuin Meri-Rastilasta saapumaan paikalle esimerkiksi sen takia, että Meri-Rastilaan kohdistuu negatiivisia ennakkoluuloja.

"Aika paljon kohdistuu ennakkoluuloja Meri-Rastilaan. Sen oon huomannu, kun mainitsee ihmisille Meri-Rastilan, niin joko ei tiedä mikä se on tai jos tietää mikä se on niin tulee heti sellainen negatiivinen sävy. Mutta sitten, kun saa ihmisen tulemaan ensimmäistä kertaa niin sitten yleensä huomaa et tänne on helppo tulla ja tähän on ihan kiva paikka."

2. Sosioekonomisen jakauman vaikutus asiakaskuntaan, yrittäjiin ja alueen tunnelmaan

Meri-Rastilan asukkaiden sosioekonomisen aseman koetaan vaikuttavan vahvasti yrittäjien asiakaskuntaan, sillä asiakkaat tulevat yrityksiin pääasiassa lähialueelta.

”Uudet asiakkaat on sillein et niitä pystyy kyllä löytää, mutta on se vaikuttaa, että tällä alueella on niin paljon meikäläisiä ulkomaalaisia ja paljon huumeita ja alkoholia käyttäviä ihmisiä.. Se on silloin vähän niin kuin vaikea löytää oikeaa asiakasta.. Sen takia on ollut vaikeuksia tossa. Voin sanoa suoraan, että yleensä ravintolalla ei kestä näin kauan oikean asiakaskunnan löytymiseen.. Se on vaikeaa. Mutta kyllä se ajan myötä menee.”

”Ja mä pelkään että se on sellainen se Meri-Rastila, että yrittäjät lähtee pois kun ne ei pärjää. Se on vaan tosi tylsää että joutuu yrittäjänä ajattelemaan niin paljon sitä maksukykyä. Kun eihän se niinkään saisi olla että jos on vuokra-asuntoja niin sitten ei ole palveluita, mutta itse en siksi mennyt Meri-Rastilaan.”

Yrittäjät ovat kohdanneet ongelmia alueella liikkuvien “epämääräisten porukoiden” myötä. Esimerkiksi ostarin WC-tiloihin on jouduttu asentamaan sinisiä valoja huumeidenkäyttäjien takia. Kuitenkin alueella koetaan olevan enemmistönä “ihan tavalliset, hyvin käyttäytyvät asukkaat”, jotka ovat tervetulleita asiakkaita. Alueen asukkaisiin ja asiakaskuntaan liittyy siis sekä positiivisia että negatiivisia kokemuksia ja ajatuksia. Yritykset, joissa on käynyt häiriköiviä asiakkaita, ovat yrittäneet parantaa alueen viihtyisyyttä omasta puolestaan esimerkiksi myymällä alkoholia vain ruoan kanssa ja järjestämällä erilaisia tapahtumia. Näin onkin saatu jonkin verran muutosta asiakaskuntaan.

Monissa haastatteluissa nousi vahvasti esille se, että alue on kaupungin vuokra-asuntojen vuoksi tietynlainen ja ostovoima pieni. Alueen yleisen ostovoiman koetaan olevan melko heikko johtuen esimerkiksi siitä, että alueella asuu erityisesti nuoria, opiskelijoita sekä vanhuksia. Näiden kohderyhmien ei koeta käyttävän paljon rahaa palveluihin alueella. Toisaalta nykyiset palvelut eivät myöskään välttämättä vastaa vaativampien ja ostovoimaisempien asiakkaiden tarpeisiin. Yrittäjät kokevat, että sekoitus yksityisiä ja kaupungin asuntoja olisi paras mahdollisuus Meri-Rastilan kehitykselle.

”Kannatan sitä, et sekoitetaan omistus- ja vuokra-asuntoja alueelle. Omistusasuntojen rakentaminen on jäänyt täällä, ja siitä on seurannut lieveilmiöitä, kun on niin paljon kaupungin vuokra-asuntoja... Sosiaalisia ongelmia, narkkareita ja juoppoja. Täällä ei saisi olla ollenkaan kokoontumispaikkoja. Sosiaaliset ongelmat tiivistyy paikoissa, kuten toi tori.”

Meri-Rastilaan kohdistuu haastattelujen mukaan myös paljon ennakkoluuloja:

”Ne ennakkoluulot ja pelot on sitä, että on levottomuuksia ja on niinku jotain kulttuurien yhteentörmäyksiä ja siitä aiheutuvia ongelmia. Itse en ole huomannut tällaista.”

Haastateltavat puhuvat kuitenkin myös positiiviseen sävyyn Meri-Rastilasta ja kokevat, että monet ennakkoluuloista eivät pidä paikkansa. Yleisesti alue koetaan ilmapiiriltään ystävälliseksi ja avoimeksi. Monet kaipaavatkin alueelle sosiaalisia tiloja, joissa aikuiset voisivat viettää aikaa ilman runsasta alkoholinkäyttöä. Meri-Rastilan ostarin läheisyydessä ei ole esimerkiksi kahvilaa. Vaikka alueella koetaan olevan paljon ongelmia, koetaan ilmapiiri hyvin avoimeksi ja yhteisölliseksi.

”Siihen minä tällä alueella kiinnitin ihan ensimmäisenä huomion, kun en tiennyt millaisia ihmisiä täällä on. Et silleen on tosi ystävällinen ja avoin ilmapiiri.”

Haastatteluista kävi ilmi, että Meri-Rastilan alue koetaan erityisesti maahanmuuttajataustaisten yrittäjien alueena, mutta asukaskunnaltaan sen nähdään olevan enemmän moninainen kuin pelkästään maahanmuuttajataustaisten asukkaiden alue.

"Mun mielestä tää on ennemminki silleen et tääl on tosi monenlaisia ihmisiä. Et ei silleen et tääl olis joku tietty ryhmä vallannut koko alueen."

Alueen yrittäjät tuntevat toisiaan melko hyvin. He eivät varsinaisesti koe, että alueella olisi vahvoja yrittäjäverkostoja, mutta asiasta keskusteltaessa käy kuitenkin ilmi, että tietoa välitetään yrittäjältä toiselle ja tunnelma on yhteisöllinen. Haastatteluissa nousi esille, että alueen yrittäjät käyvät keskenään keskusteluita muun muassa Rastilaan liittyvissä asioissa ja suurin osa vähintäänkin tervehtii muita yrittäjiä heitä kohdatessaan.

"Epävirallista yhteistyötä tehdään tällä alueella tosi paljon muiden yrittäjien kanssa. Käydään läpi erilaisia päätöksiä. Täällä halutaan olla avoimia"

Kilpailua alueella ei oikeastaan pelätä, vaan sen koetaan tuovan alueelle vetovoimaa.

"Mä koen että mitä enemmän tässä alueella on minun yritystä vastaavaa toimintaa niin sen parempi. Jos mulla ei sillä hetkellä ole aikaa antaa asiakkaalle niin mieluummin mä sen ohjaan tohon naapuriin kuin Itäkeskukseen, ja sitten hän kokee että siellä on kaikki palvelut ja hän jääkin sinne. Jos hän jää tähän lähelle niin se on mulle parempi juttu"

"Erilaiset naapurit esimerkiksi kauppakeskuksessa on etu, koska ihmiset voi sitten hoitaa monia asioita kerralla. Se voisi tuoda lisää asiakkaita että olisi erilaisia toimijoita, esimerkiksi ruokakauppaa ja sellaista."

"Jos tulisi vähän enemmän ulkomaalaisia kauppoja.. Ehkä sekin olisi hyvä juttu. Olisi enemmän asiakkaita ja ihmisiä. Jos on sama alueet niin ei varmaan tehtäisi yhteistyötä"

Monet yrittäjät toivovat laajempaa yhteistyötä alueen yrittäjien välillä. Toiveita olisi esimerkiksi alueen yhteiselle elävöittämiselle, mutta tällaisen koetaan vaativan organisaattorin, joka johtaisi asiaa. Teemaa avataan lisää neljännen luvun keskustelussa torialueen kehittämisestä.

3. Yrittäjien tarpeet

Toimitilat

Toimitilarapeisiin vaikuttaa eniten yrityksen liiketoiminnan ala, mikä on hyvä huomioida jos alueelle halutaan houkuttaa erilaisia palveluita. Yleisesti arvostetaan näkyvyyttä ja helppoa saavutettavuutta, ja Meri-Rastilaa pidetään hyvien kulkuyhteyksien päässä olevana alueena, erityisesti metrolla ja autolla liikkuville.

Parkkipaikat toimitilojen läheisyydessä sekä asiakkaille että yrittäjille itselleen ovat tärkeitä. Eräs yrittäjä mainitsi, että ostoskeskuksen edessä ei ole yrittäjien tarpeisiin pidempiaikaisia parkkipaikkoja, vaan ainoastaan asiakkaille muutaman tunnin pysäköintiin tarkoitettuja. Tämä hankaloittaa yrittäjän oman auton parkkeerausta työpäivän ajaksi. Ostoskeskuksen toimitiloja ei tällä hetkellä pidetä erityisen vetovoimaisina, mutta monia kiinnostaa mahdollisuus toimia mahdollisessa uudessa ostoskeskuksessa. Yrittäjiä huolettavat yleisesti ostoskeskuksissa toimitilojen vuokra sekä aukioloajat. Monet ovat kuulleet, että suuremmissa kauppakeskuksissa yrittäjä ei itse saa vaikuttaa aukioloaikoihinsa, vaan liikkeiden on oltava auki kauppakeskuksen aukioloaikojen mukaisesti, mitä pidetään yrittäjän kannalta huonona. Monikulttuurisessa

ympäristössä on myös huomioitava, että esimerkiksi uskonto ja erilaiset pyhäpäivät voivat vaikuttaa yrityksen aukioloaikoihin.

“Mä koen yrittäjän vapautena sellasen että mä saan ite päättää milloin mulla on paikka auki.”

”Ehkä tää tila on just sopiva. [Ostoskeskuksessa] yleensä on pyhä-ajat ja kauppakeskus on kiinni. Mut tässä kun oma ovi niin voit avaa milloin vaan ja sulkee milloin vaan, niin ehkä tää ois parempi yrittäjän kannalta jos miettii.”

Nykyisessä ostoskeskuksessa ainoina hyvinä liikepaikkoina pidetään katutasossa olevia tiloja, jotka näkyvät myös ulkopuolelle. Kun yrittäjien kanssa keskustelee siitä, missä kerroksessa toimitilan olisi hyvä sijaita, monet pitävät katutasoa parhaimpana. Näkyvyys ja uusien asiakkaiden saaminen sitä kautta on monille suuri etuus katutason liiketilassa, mutta myös asiakkaiden ja yrittäjän omat tarpeet, esimerkiksi tavaroiden kuljetus, vaikuttavat siihen, että katutaso on tärkeä.

“No tällaisessa paikassa [nykyinen ostari] pitää olla ensimmäinen kerros, mut jos on kauppakeskus niin sillä kerroksella ei ole väliä,.. Tällaisessa ei onnistu jos olis toisessa kerroksessa.”

“Se että on katutasossa on tärkeä, sain teipit ikkunaan vasta viime perjantaina ja heti kävi niin että yhtenä päivänä käveli kaksi asiakasta vaan sisään kadulta niiden perusteella.”

“Mieluummin katutaso, on helpompi saada tavarat kulkemaan, et ei tarttee mennä portaisiin tai hissi menee rikki... Täällä käy aika paljon äidit rattaiden kanssa, jos ei oo hissiä ja vaan portaat niin miten ne pääsee tänne. Se tarkoittaa, et äidit joilla rattaat, turha tulla tänne.”

Se, onko tärkeää että liiketilasta näkee ulos vai ei, riippuu hieman sijainnista. Se, että ohikulkijat näkevät sisään, saattaa olla tärkeää siksi, että ohikulkijat voivat kiinnostua ja tulla asiakkaiksi.

”Tietenkin siinä on oma hyvä että asiakkaat näkee mitä sisällä on ja mä nään mitä ulkona. Jos olis jossain toisessa kauppakeskuksessa missä ei näkis ulos asti niin ei se haittaisi, siellä on oma maisema...”

”On tärkeätä että näkee ja samalla saa vähän valoo. Tässä kohtaa on seinä, mutta olisi kiva jos tässä kohtaa olis ikkuna, että molempiin suuntiin näkee, että tässä on tavaraa sisällä ja se houkuttelee ihmisiä.”

Isommissa kauppakeskuksissa kuitenkin uskotaan vetovoimaa olevan myös ylemmissä kerroksissa, vaikka tämän vetovoiman luominen ei aina ole itsestäänselvyys. Joillekin vaikea saavutettavuus voi tarkoittaa myös rauhaa, erityisesti ostoskeskuksessa. Ostoskeskuksessa toimivat yrittäjät tunnistavat, että ostoskeskus paikkana houkuttelee paljon muitakin kuin potentiaalisia asiakkaita, ja osalla nykyisessä ostoskeskuksessa toimivilla yrittäjillä on huonoja kokemuksia “hengailijoista”.

”Toi rappu on vähän sellanen et ku tuol ylhäällä on sellanen tyhjä tasanne ni se houkuttelee porukkaa ja yhet nuoret pojat kävin häytyttelee siitä pois ku ne siinä hengaili ja poltteli. Mut kuitenkin siihen nähden kuinka houkutteleva se on niin aika vähän on. Sillon tällön sinne joku eksyy.”

Tämän vuoksi myös asuintalon kivijalassa oleva toimitila nähdään rauhallisempana kuin nykyinen ostoskeskus. Taloyhtiön vuokralaisena voi myös saada hyviä etuja, kuten parkkipaikan ja mahdollisuuden käyttää taloyhtiön muita tiloja.

Kuitenkin kivijalassa monet kokevat, että oman toimitilan näkyvyys ei välttämättä ole niin hyvä. Haasteena liiketilojen suunnittelulle on hyvän näkyvyyden varmistaminen tasapuolisesti ja toisaalta myös rauhallisten tilojen takaaminen niitä tarvitseville.

Yritysneuvonta

Lähes kaikki yrittäjät ovat käyneet jonkinlaisessa yritysneuvonnassa. Jotkut myös kokevat, että netistä tai omilta sosiaalisilta verkostoilta saa hyvin tietoa, ja siksi henkilökohtaiselle ohjaukselle ei ole tarvetta. Ajatuksen tasolla esimerkiksi Itä-Helsingin yhteiseen yritystilaan suhtaudutaan myönteisesti mutta skeptisesti, sillä ei uskota, että sellaiselle olisi tarpeeksi kysyntää. Yrittäjien haasteena neuvontaan hakeutumisessa on se, että aikaa ei yritystoiminnan pyörittämiseltä ole ainakaan virka-aikoina ja vapaa-aikana taas ei ole halua tai energiaa osallistua.

“Pitäs palkkaa joku vetämään sitä ja saada hyvä paikka ja sit jos kukaan ei ehdikään tulla sinne tai vapaa-ajalla jaksa niin sit se raha menee hukkaan. Netistä saa kaiken tiedon nykyään.”

“Verottajan ja muiden nettisivuilta saa nykyisin tosi hyvin tietoa. Mutta varsinaiseen yrittäjäneuvontaan voisi olla ihan hyvä osallistua. Jos palvelu olisi lähempänä, vaikka Itäkeskuksessa, niin varmasti olisi näppärämpää. Mulla saattaa olla joku tunti vapaata jos on taukoja aikataulussa, mutta jos mä keskustaan lähden niin siinä menee tunti pelkästään matkoihin.”

“En ehkä usko et se ois noin suuressa mittakaavassa [et ois oma tila yritysneuvonnalle alueella] tarpeellista. Joskus vois olla YritysHelsingin tapahtumia, mut kiintee tila alueella ois ylimoittamista, koska ei tääl kuitenkaan niin paljon yrityksiä ole.”

4. Alueen tilankäyttö yrittäjien näkökulmasta

Meri-Rastilassa on yrittäjien mukaan paljon potentiaalia, sillä sijainti on hyvä. Tällä hetkellä palvelut ovat keskittyneet ostoskeskuksen ympäristöön, ja siinä hallitsevana elementtinä onkin juuri ostoskeskus sekä sen viereinen torialue, joka on kuitenkin jäänyt vähälle käytölle. Kuten toisessa kappaleessa käy ilmi, yrittäjät kaipaavat alueelle yhteisöllisyyttä ja sosiaalisia tiloja, joiden uskotaan myös tuovan asiakkaita. Nämä asiat liittyvät tiiviisti myös tilankäyttöön asioihin alueella.

Ostari

Yleisesti Meri-Rastilan ostoskeskus on yrittäjien mielestä parhaat päivänsä nähnyt. Ne haastatellut yrittäjät, jotka toimivat ostoskeskuksessa tällä hetkellä, ovat myös kiinnostuneita jatkamaan uudessa ostoskeskuksessa, ja jopa osallistumaan sen suunnitteluun. Uudenlaisessa ostoskeskuksessa uskotaan olevan potentiaalia houkuttaa uusia asiakkaita.

Yleisesti ostarille toivotaan monipuolisempia palveluita ja tasapuoliset liiketilat kaikille. Nyt muut kuin katutason kerros koetaan vaikeasti lähestyttäväksi. Näkyvyyttä haluavat kaikki, ja sen parantamiseksi on merkitystä liikepaikalla, sekä sillä, millaisia muita palveluita ostarilla on.

“Ku ihmiset käy tässä kaupassa ni mun on helppo laittaa flajereita ilmoitustaululle ja ku ständi on tossa mis kuljetaan kauppaan ni se saa kyl paljon kiinnostusta ja huomiota. Et varsinki verrattuna siihen, kun olin aiemmin niin kerrostalon kivijalassa ni siinä ei ollu sillä tavalla ohikulkua. Et tässä on enemmän ohikulkijoita mikä on hyvä.”

“Jos maksais enemmän vuokraa, siinä pitäisi olla enemmän kauppoja, enemmän ihmisiä, missä kulkee paljon ihmisiä.”

Eräs yrittäjä harkitsi toimitilaa Meri-Rastilan nykyisellä ostarilta, mutta ei lopulta edes mennyt katsomaan tilaa koska se on ostarin 3. kerroksessa, ja sinne olisi pitänyt kiertää ulkokautta.

"En usko että asiakkaat olisi löytäneet sinne. Vaikka mä olen itse asunut alueella 6 vuotta niin en tiennyt että siinä ostarissa on 3. kerros, tai siellä mitään liiketiloja."

Osaan liiketiloista kuljetaan rappukäytävän kautta. Tällaiset suljetut tilat saattavat erityisesti naisista tuntua joskus ahdistavilta.

"Ja sit tos rapussa on aina välillä paljon miesjoukkoja kulkee. Ni jotkut asiakkaat saattaa kokea sen silleen jotenki epämiellyttävänä tai pelottavana tai jotain. Et kyl tää rakennus on selvästi sellanen."

Vaikka pelko olisikin täysin perusteeton ja sen kohde mikä hyvänsä, on sen kokemus kuitenkin aina todellinen henkilölle itselleen. Siispä julkisia tiloja suunnitellessa kannattaa huomioida myös pelot ja luoda paikkoja, joissa sosiaalinen kontrolli on mahdollista.

Monet kokevat, että viihtyvyyttä ostoskeskuksessa ja sen ympäristössä vähentävät tällä hetkellä erityisesti päihtyneet oleskelijat.

Meri-Rastilan ostoskeskus

Basaari

Yrittäjien kanssa keskusteltiin ehdotuksesta, jossa nykyisen ostarin tilalle tehtäisiin basaarimallinen ostoskeskus. Basaarissa olisi matalan kynnyksen liiketiloja, joissa osa tiloista olisi yhteiskäyttötiloja, sekä mahdollisesti kevyempi infrastruktuuri esimerkiksi ravintoloiden osalta. Tällä mallilla pyrittäisiin pitämään vuokrat kohtuullisina. Monet yrittäjät innostuvat basariehdotuksesta. Basaarin hyväksi puoleksi koetaan, että se lisäisi sosiaalista kanssakäymistä ja verkostoitumista. Yrittäjät toivat basaarin sosiaalisen hyödyn spontaanisti esiin haastatteluissa, se liittyi selvästi mielikuvaan basareista eläväisinä tiloina, joissa ollaan tiiviisti yhteydessä sekä asiakkaisiin että toisiin yrittäjiin.

"Basaari olisi kyllä hauska. Se elävöittäisi ja tukisi sosiaalista toimintaa. Olisi paikka mihin kokoontua."

"Se olisi itse asiassa ihan kiva. Et olisi kiinnostunut. Et jos olisi tän tyyppinen tila ja sit siinä olisi vieressä muuta niin kuulostaisi todella houkuttevalta."

Basaarissa uskotaan myös näkyvyyden parantamiseen. Yrittäjät kokevat, että sellainen houkuttelisi myös asiakkaita, ja monipuolinen tarjonta saisi viettämään siellä aikaa. Toisaalta myös kilpailun uskotaan kiristyvän, jos paljon yrityksiä olisi vierekkäin, vaikka se houkuttelisivat asiakkaita. Kilpailua ei sinänsä pelätä, vaan yrittäjillä on "paras voittakoon" -mentaliteetti. Kuitenkin basaarin omistussuhteet ja hintataso mietityttävät. Matalan kynnyksen ja halvemman hintatason tilat kyllä houkuttelevat.

"Kuulostaa hyvältä idealta. Kun pienellä yrityksellä on aina se, että miten saa itsensä näkyviksi. Mut basaarissa voi kulkea ja kattoa ja saada sitä näkyvyyttä ja asiakkaat kiinnostuisi."

"Just semmonen basaaari toimis hyvin. Kaikki siististi yhdessä paikassa. Sopivan kokoisia tiloja ja kaikille samanlaisia."

"Basaari ei toimi, koska yksityinen omistais, ei olisi halpa kuitenkaan! Kaupunki ei voi vuokrata basaaaria tai tulee epäreilua."

"Me pienet yrittäjät, aloittelijat niin ei meillä oo tarpeeksi asiakkaita et voitais maksaa paljon. Tai tietty jos tulis enemmän asiakkaita, mut jos on tämmöstä niin ei vois olla enemmän ku 600-500e/kk."

Basaari-mallissa osaa yrittäjistä arveluttaa oman rauhan mahdollistaminen, esimerkiksi palveluyrittäjillä, joiden tulee tarjota asiakkailleen tietty yksityisyys.

Tori

Ostarin vieressä oleva tori nähtiin melko ongelmallisena alueena. Siinä ei tapahdu mitään, vaikka tila olisi potentiaalisesti hyvä erilaisten tapahtumien tai torimyynnin paikaksi. Torin elävöittäminen auttaisi yrittäjien mukaan sekä alueen yleisen viihtyvyyden ja yhteisöllisyyden parantamiseen että helpottaisi yrittäjien toimintaa. Tori onkin suuressa roolissa ostarin alueen tunnelmanluojana. Sen elävöittämiseen kaivataan jonkinlaista vastuutahoa tai toiminnan johtajuutta.

Ehdotuksia torin elävöittämisestä nousi esiin, ja erityisesti toivotaan ajatuksella suunniteltuja tapahtumia, ei vain tekemällä tehtyjä. Yrittäjien oma halukkuus osallistua vaihtelee, osa on valmiita hyödyntämään toritapahtumia oman yrityksensä puitteissa, osa taas arvelee että sellaiseen ei ole aikaa. Kaikkien mielestä torille olisi hyvä saada piristystä. Yrittäjät ovat kuitenkin sitä mieltä, että torilla ei olisi mukava olla yksin, vaan "joukossa on voimaa".

"Meillä on suurta halukkuutta olla mukana kehittämässä tota toria, elävöittää sitä ja ottaa katutilaa haltuun juupoilta. Torihan on ihan loistava, koska se on keskellä yhteisön paikkaa, lähellä metro ja vieressä ostari. Olisi kiva nähdä tossa myös kirpputoreja, perhetapahtumia."

Monet ongelmat yhdistetään pubiin, mutta todennäköisesti kyseessä ovat eri ihmiset jotka juovat alkoholia torilla ja pubissa. Osittain varmasti on kyse myös tunnelmasta, eikä huutelun kohteeksi joutunut ohikulkija erottele, onko kyseessä pussikaljoittelija vai terrassilla istuskelija.

5. Yleisiä ajatuksia Meri-Rastilasta ja sen kehityksestä

Osalla yrittäjistä on ollut ennen yrityksensä muuttoa alueelle ennakkoluuloja Meri-Rastilaa kohtaan.

"Alueena koin pikkasen oudoksi. Eksyin keskustelupalstoille, joissa mollattiin Meri-Rastilaa. Kauheita kommentteja. Älkää vaan eksykö sinne, ku se on ihan kamalaa aluetta. Siitä tuli kuva, et 'mihin ihmeeseen on tultu'." Kuitenkin yrittäjät tuntevat olevan tyytyväisiä valintaansa "ei ne ennakkoluulot pitäneet paikkaansa kuitenkaan".

Varsinkin ne yrittäjät, jotka myös itse asuvat alueella, kehuvat Meri-Rastilan merellistä luontoa ja rauhallisia ulkoilureittejä. Se, mitä informantit kaipaavat sekä alueen asukkaina että yrittäjinä, ovat viihtyisämmät sosiaaliset tilat. Kuten aiemmin tässä raportissa, alueen yhteisöllisyyttä käsiteltäessä todetaan, yrittäjät kokevat, että alueelta puuttuu esimerkiksi kahviloita tai muita ajanviettopaikkoja. Ehkä osittain tästä syystä osasta muun alan yrityksistä on muodostunut asiakkailleen ja omistajien paikalliselle ystäväpiirille myös ajanviettopaikkoja, joihin pistäytytään kahville. Varsinaisesti kukaan haastateltavista ei näe alueen juuri kehittyneen viimeisen vuosikymmenen aikana. Pikemminkin koetaan, että *"Meri-Rastilan kehitys junnaa paikallaan. Muutin tänne 2010 eikä se oo muuttunut mihinkään, se on ihan samanlainen"*. Kehitystä kuitenkin toivottiin.

Toiveet alueen kehityksestä

Alueen elinvoima rinnastetaan sen ostovoimaan ja potentiaalisiin asiakkaisiin, ja kaikki haastatellut yrittäjät toivovatkin alueelle lisää elämää. *"Nyt täällä on enemmän autoja ku ihmisiä"*.

Elävöittäminen tulee kuitenkin tehdä luontoa kunnioittaen, sillä se nähdään valttikorttina, jonka avulla Meri-Rastilaan voitaisiin houkutelaa lisää erilaisia asukkaita. Kuten todettu, alueen tämänhetkisten asukkaiden ostovoima nähdään liian pieneksi monen yrityksen tarpeisiin, tai sen nähdään katoavan muualle, esimerkiksi läheisiin keskuksiin Columbukseen ja Itikseen. Sekä asukaspoijaan että alueen yrityksiin toivotaan lisää monimuotoisuutta.

"Pitäs muuttaa tätä aluetta vähän sillein, että ei enempää meikäläisiä [maahanmuuttajia] suoraan sanottuna.. Niin ettei kerääntyis kaikki yhteen paikkaan.. Niin sinänsä tää [alue] alkais niin kun muuttua ja parantua.. Suomessa ollaan, mutta jos on yhdellä alueella kaikki ulkomaalaiset niin ei se toimi sillein. - - Jos sais sekottumaan erilaisia asukkaita ja erilaisia liiketoimintoja niin se toimis paremmin."

Haastateltava, joka myös asuu Meri-Rastilassa pohtii seuraavaa: *"vois olla kukkakauppaa, kirjakauppaa, kirpputoria, luontaistuotekauppaa, jos saa ihan visioida. Luulis et alueella riittää ostovoimaa, mut toisaalta jos ärräki on lopettanu, ni en oo varma. Toisaalta ihmiset jotka liikkuu autolla, ni heidän on helppo lähteä Columbukseen ja Itikseen, jotka on lähellä. Ehkä sit enemmän autottomat kävis tässä".* Yhtenä erottautumistekijänä Meri-Rastilan ostarilla voisikin olla moninaiset palvelut kävelytäisyydellä.

"Olis mulle ihannetila jos kaikki palvelut olisi lähellä ja pääsisi kävellen. Olis hyvä et saisi enempi tähän ostarin läheisyyteen asioita ku nyt ihmiset ei edes huomaa et täs on muuta ku toi S-marketti. Se on täs näkyvämpänä ja sen ihmiset huomaa. Jollain tavalla nää kaikki muut tilat jää vähän piiloon. Et jotain sellasta et nää muut saatais näkyvämmiksi."

Alueen kehittämiseen kävelijän näkökulmasta liittyy myös turvallisuus.

"Liikaa autoja kulkee täällä. Pitää olla tosi varovainen. Varsinkin jos on asiakkaina lapsiperheitä."

Toisena mahdollisena erottautumistekijänä nähdään alueen kivijalkojen elävöittäminen liiketiloilla, mikä voisi olla mahdollista esimerkiksi täydennysrakentamisen yhteydessä.

"Sitten jos miettii muuta kuin sitä ostaria niin ne kaikki asuintalot on rakennettu silleen ettei niissä ole liiketilaa kivijalassa, se olisi yksi kehityskohde. Miksi pitää olla vaan kauppakeskuksia? Onko se niin, että ihmiset ei enää kävisi kivijalkaliikkeessä? En usko. Luulen, että meiltä on vaan viety mahdollisuus. Musta nää välimatkat ei oo niin pitkiä, etten voisi käydä parissa eri kivijalkakaupassa."

"Jos tänne tulis enemmän rakennuksia pitäisi olla enemmän kauppvoja, ettei ihmisten tartte lähteä hakeen kaukaa ruokaa ynnä muita tavaroita."

Yhtenä selkeänä kehityssuuntana pidetäänkin asumisen ja palveluiden yhdistämistä, mihin voidaan tähdätä yhtäältä kivijalkaa elävöittämällä ja toisaalta rakentamalla asuntoja ostoskeskusiinteistöjen päälle. *"Itiksen Prisman kortteli on tästä hyvä esimerkki"*.

Eräs haastateltava pitää yhtenä vaihtoehtona myös parkkitilojen muuttamista tornitaloiksi, joihin tulisi erilaisia asumisratkaisuja:

"Jotain hitasta tai muuta tuettuua vois olla. Erilaisia ratkasuja, omistus- ja vuokra-asuntoja, mutta täällä ei mene mikään läpi. Sanotaan vaan, että ei meille mutta tehkää naapuriin! Nyt kaupungin täytyy vaan ottaa rohkeesti rooli. Se ei toimi, että yhden ihmisen valitus jäädyttää kokonaisia hankkeita."

Yhtä mieltä kaikki yrittäjät ovat kuitenkin siitä, että alueelle tarvitaan tavalla tai toisella lisää elämää, jotta sen vetovoimaisuus säilyy tai mieluummin kasvaa nykyisestä.

Vetovoima

"Alue on musta potentiaalinen. Mul on vahva usko siihen et tääl on mulle kyllä asiakaskuntaa. Vielä se on vähän hakusessa, mut tässä alueella on niin paljon ihmisiä ja liikkuu ihmisiä. Tähän on helppo tulla muualta. Et sillä tavalla pidän tätä sijainnilta tosi hyvänä."

Sijainniltaan yrittäjät näkevät Meri-Rastilan olevan kaukana keskustasta, mutta toisaalta erinomaisten yhteyksien päässä. Yksinomaan metroon ei kuitenkaan nähdä voitavan luottaa. *"Jos*

bussi kulkisi vierestä ja saisi enemmän parkkitilaa, ilmaista parkkitilaa, ja enemmän kauppoja ja enemmän porukkaa.”

Kuitenkin helppoa saavutettavuutta yhtenä alueen valteista. *”Täs on metro ja täs on kauppa. Jos vielä ranta tulis tähän ja muutenkin hyvä palvelut jos saisi, niin mitä muuta voi olla.. Kyl mun mielestä ne riittää.”*

Yleisesti yrittäjät ajattelevat, että ostarille on helppo löytää metrolta. He kokevat sijaitsevansa lähes metroasemalla, eikä kävelymatkaa pidetä ongelmana.

”Joo siis kulku tähän metroasemalta on...siinä ei oo mitään vaikeuksia.. Tosta rampista vaan ylös niin se on täällä ja se on siinä.”

Sijainnin koetaankin olevan Meri-Rastilan valttikortti, sillä sinne on helppo tulla. Yrittäjien näkökulmasta ei noussut esiin, että alueella olisi vaikea liikkua tai suunnistaa.

Myös monikulttuurisuutta pidetään hyvänä asiana, joskin samaan hengenvetoon yleensä tunnustetaan, että alueeseen kohdistuu myös ennakkoluuloja.

”Hyvä vaan jos muut ajattelee että tämä Itä-Helsinki on pelottava paikka kun on maahanmuuttajia ja kaikkea, eipä tule tungosta. Mä viihdyn täällä hyvin. Se että on paljon maahanmuuttajia on vaan hyvä, se tekee tästä alueesta rikkaamman. 2-v. poika on päiväkodissa, jossa on kahdeksaa eri kulttuuria. Musta on hyvä että se oppii että on muitakin kuin kantasuomalaisia.”

Kivijalan yritysten ilme ei ole kovin näyttävä johtuen pienistä ikkunoista. Paikalliset löytävät hyväksi todetun ravintolan, mutta muualta tulleille tällainen ilme ei välttämättä esittäydy niin houkuttelevana.

6. Yhteenveto

Kuten aiemmista kappaleissa käy ilmi, Meri-Rastilan suurimpina haasteina yritysten menestymisen kannalta nähdään alueellisen vetovoiman puute, asiakkaiden vähäinen määrä sekä asukkaiden alhainen ostovoima. Lisäksi kilpailu lähialueiden ostoskeskusten Itiksen ja Columbuksen kanssa on yrittäjien mielestä haastavaa.

Yrittäjillä on mielikuva, että Meri-Rastila on enemmän kaupungin vuokra-asuntojen kuin yksityisomisteisten asuntojen aluetta. Asuinalueen rakenne on kuitenkin todellisuudessa melko heterogeeninen, joten on hyvä pohtia, mistä tällainen mielikuva johtuu. Yhtäältä yrittäjät näkivät syynä mielikuvan syntymiseen alueen ostovoiman heikkouden ja toisaalta sen karkaamisen lähialueiden keskuksiin Columbukseen ja Itikseen.

“Ei tääl oo ihmisiä riittävästi kahteen, kolmeen eri paikkaan. Tänne vaan on tehty liian turhii juttui. Itäkeskus on kävellen täältä viistoist minuuttia. Miks porukka menis? Enää jäljellä se, et joka talon alle rakennetaan ostari. -- -- “ Ei näin älyttömästi kaikkee erillistä. Jos kaikki sais yhteen paikkaan. Kaikki palvelut samalla kertaa. Sit porukka ei karkaisi sinne Itikseen vaan jäis tänne. -- -- Yrityksiä pitäisi ohjata yhteen. Sit ihmisistä ei tuu sosiaalisia, ku on vaan kaikkee kaikkialla. Sit ihmiset hajaantuu liikaa.”

Meri-Rastilaa kehitettäessä on hyvä huomioida naapurikeskusten vetovoima ja luoda Meri-Rastilalle erottautumiskeinoja, jotka pohjautuvat niihin syihin joista alueen asukkaat ovat kiintyneet Meri-Rastilaan sekä houkuttelevat asiakkaita myös muilta alueilta.

Luonto nousi usein esiin keskusteltaessa Meri-Rastilan valttikorteista ja asukkaita houkuttelevista piirteistä. Meren läheisyys ja monipuoliset luonnossa liikkumisen mahdollisuudet luovat alueesta viihtyisän sen yrittäjille, asukkaille ja vierailijoille. Merellisyys saisi monen yrittäjän mielestä näkyä alueella enemmänkin ja eräs ehdottikin, että “ranta pitäis saada ostarille”. Nykyisellään ostoskeskuksen ja torin alue ei juuri kytkeydy alueen maisemaan, mutta luontoa voitaisiin tuoda esiin esimerkiksi visuaalisilla ja tapahtumien kautta. Toiveena on myös, että jo ostarin alueella näkyisi yhteys merelliseen maisemaan.

Yhtenä mahdollisena positiivisena erottautumistekijänä Meri-Rastilalle on kaavailtu erikoistumista erilaisten kulttuuristen asiakaskohderyhmien tarpeita palveleviin yrityksiin. Yksi esimerkki tämän tapaisesta kehityksestä on Hämeentie Helsingissä.

”Vii-Voan Hakaniemessä on tosi hyvä kauppa. Jos tähän lähelle tulis joku sellanen kauppa niin käytäisiin kyllä siinä, ja ihan varmasti se houkuttelisi asiakkaita myös kauempaa tänne. Jos mekin käydään täältä Hakaniemessä niin miksei joku voisi tulla sitä varten tänne kauempaakin. Jos on oikeesti hyvämaineinen ja hyvä kauppa.”

Meri-Rastilassa asuu paljon muualta Suomeen muuttaneita ja osa alueella toimivista maahanmuuttajataustaisista yrittäjistä haluaakin tuoda Suomeen jotakin totutusta poikkeavaa. Erikoistumisella maahanmuuttajataustaisten yritysten keskittymäksi ei kuitenkaan katsota olevan

itseisarvoa, vaikka moninaista yrittäjyyttä pidetäänkin tärkeänä. Ensiarvoisina nähdään monipuoliset palvelut ja erilaisten yrittäjien tuominen yhteen.

“Yks meidän naapuri avasi siellä [Sörnäsissä] kaupan ja saman tien ne sulki siellä. - - Samalla alueella paljon ulkomaalaisia kauppia. Ehkä täälläkin välillä kiva mennä eri alueet, niin ei tartte kaikki olla sama lähistöllä..”

“Mulle sopis et sais vähän enemmän kauppia, ehkä tässä rivissäkin tulis vähän enemmän lisää kauppia. Vähän erilaista tavaraa.. Ihan sama niin kunhan vaan tulis lisää kauppia niin kyllä ihmisiä houkuttelee.. tässä vaan neljä kauppiasta.”

“Tärkeintä olisi kehittää sitä ostaria, mutta en osaa sanoa mitä pitäis tehdä... Nyt se ei ole toimiva. Ehkä jos olisi monipuolisemmin yrityksiä ja palveluita. Tällä hetkellä itse käytän vaan S-marketia.”

Alueen palvelut ovat keskittyneet pitkälti Meri-Rastilan torin ympärille. Silti torillakaan palveluiden monipuolisuuteen ei olla tyytyväisiä. Itäkeskuksessa sijaitseva Tallinnanaukio sekä Kontulan ostoskeskus nähdään onnistuneina esimerkkeinä elävistä alueellisista keskuksista. Suurin osa haastatelluista on sitä mieltä, että Meri-Rastilan keskuksen uusiminen kohentaisi alueen ilmettä ja toisi lisää asiakkaita.

“Mielenkiintoinen ja uusi ostoskeskus nostaisi profiilia. Ainakin alkuun varmasti vetäisi ihmisiä. Ja jos siellä olisi kiinnostavia palveluita, joita esim täällä ei oo niin varmaan täältäkin ihmiset kävisi siellä.”

Tällä hetkellä erityisesti sosiaalisten paikkojen puute korostuu, koska monet kokevat, että torin julkisen tilan ovat vallanneet alkoholin ja huumeiden väärinkäyttäjät, eikä torilla ole siksi mukava viettää aikaa. Yrittäjät pitävät tärkeänä toritalan ottamista haltuun, mutta siihen ei olla valmiita yksin. Haastateltujen yrittäjien mielestä ostoskeskuksen toimitilojen uusiminen ja ilmeen päivittäminen sekä torin elävöittäminen ovat hyviä konkreettisia toimia, joista lähteä liikkeelle. Torille toivotaan mukavuuksia kuten penkkejä, mutta niitä ei välttämättä haluta ennen kuin tori on “siistitty epämääräisestä porukasta”. Toritalan haltuunoton nähdään tapahtuvan parhaiten valvotuilla tapahtumilla ja torimyynnillä.

On siis selvää, että Meri-Rastila ja ostoskeskuksen ympäristö koetaan potentiaaliseksi kehityskohteeksi hyvien liikenneyhteyksien ja sijainnin vuoksi. Alueen uudistamisen ja asunnontuotannon lisäämisen toivotaan tuovan lisää asiakkaita ja ostovoimaa. Haastateltavat toivovat, että keskusta-aluetta kehitettäisiin kuitenkin pienyrittäjien ehdoilla. Esimerkiksi joustavat aukioloajat sekä edulliset vuokrat ovat elinehto pienyritysten toiminnan kannattavuuden kannalta.

Lisäksi yritysten selviytymisen kannalta tärkeänä pidetään palveluiden keskittämistä tai ketjuttamista. Keskittämällä tai ketjuttamalla yrityksiä ja palveluita voitaisiin tehokkaammin limittää asutukseen. Ajatukseen kivijalkaliikkeistä tai asuntojen rakentamisesta ostoskeskuksen yhteyteen suhtaudutaankin suopeasti. Asumisen ja palveluiden yhdistämisen ajatellaan elävöittävän kaupunkikuvaa, tuovan näkyvyyttä yrityksille ja lisäävän sosiaalista kanssakäymistä. Mikäli palveluita halutaan muualle kuin yhteen keskukseseen, kokevat yrittäjät, että niiden täytyy kuitenkin olla jotenkin linkitettyinä toisiinsa. Toimintaehdotuksissa käsitellään palvelurakenteen ketjutusta tarkemmin.

7. Toimintaehdotukset

Edellä esitellyn tutkimuksen pohjalta Etnografinen tutkimustoimisto Kenno on muotoillut seuraavat toimintaehdotukset. Ehdotukset on jaoteltu Meri-Rastilan vetovoimaisuus, Monikulttuurisuus ja merellisyys vetovoimatekijöinä ja Keskitetty vai ketjutettu palvelurakenne -otsikoiden alle. Osa toimintaehdotuksista kuitenkin vastaan useampaan eri teemaan ja niihin liittyviin tarpeisiin, koska asiat kytkeytyvät toisiinsa.

1. Meri-Rastilan vetovoimaisuus

Meri-Rastilan on turha kilpailla läheisten keskusten kanssa. Sen sijaan sen vetovoimaa ja tunnettuutta tukisi niistä erottautuminen.

- Luontoa ja yhteyttä mereen sekä sitä kautta esimerkiksi Aurinkolahteen kannattaa korostaa yhtenä Meri-Rastilan vetovoimatekijänä.
- Tämän ei tarvitse tarkoittaa merellisyyden tai luonnonläheisyyden korostamista joka paikassa, vaan se voidaan toteuttaa tarjoamalla luonteva yhteys palveluiden ja alueen olemassa olevien luontokohteiden välille. Esimerkiksi hajauttamalla palveluita ympäri Meri-Rastilaa ja luomalla kävelymahdollisuuksia niiden välille.
- Luontoa ja luonnonläheisyyttä voidaan hyödyntää brändäyksessä, ja luonnonelementtejä kannattaakin tuoda myös vaikkapa ostoskeskuksen sisustukseen. Luonnonläheisyyden ei kuitenkaan tarvitse olla päälle liimattua, koska tunnelma voidaan luoda helposti hyödyntämällä aitoja luontokokemuksia alueella.
- Mikäli myös ostarille halutaan tuoda luonnon elementtejä, esimerkiksi tällaiset ilmeet tukevat luontoteeman jatkumista myös kauppakeskuksessa:

© AFP/GETTY IMAGES

AFP/ Getty Images (http://i.dailymail.co.uk/i/pix/2012/09/19/article-2205677-151352E9000005DC-251_964x642.jpg)

Eastgate Interior (http://assets.inhabitat.com/files/eastgate_interior.jpg)

2. Monikulttuurisuus ja yhteisöllisyys vetovoimatekijöinä

- Alueen monikulttuurisuus nähdään rikkautena. Erilaisia ihmisiä halutaan mieluummin tuoda yhteen kuin erotella. Siksi esimerkiksi basaari-idean mahdollisessa toteutusvaiheessa on tärkeä varmistaa, että tilaratkaisut palvelevat moninaisia yrityksiä. Alueelle halutaan sekä maahanmuuttajataustaisia että kantasuomalaisten yrityksiä.
- Alueen yhteisöllisyyden ja eri toimijoiden verkostoitumisen kannalta on tärkeä, että alueelle luotaisiin sosiaalisia paikkoja, joissa eri taustaiset ihmiset voivat kokoontua ja viettää aikaa. Sosiaalisia paikkoja voisivat olla esimerkiksi kahvila, basaari tai eläväisempi tori.
- Yrittäjien näkökulmasta on tärkeää, että alueesta tehdään vetovoimainen monenlaisille asukkaille. Sekä erilaisten vuokra- ja tuettujen asumisratkaisujen että omistusasuntojen rakentaminen alueelle on ehto sen yrityksille.
- Ostovoima ja palvelut tukevat toisiaan. Jotta alueelle saadaan lisää maksavia asiakkaita, kokevat yrittäjät, että sinne tarvitaan monipuolisempia palveluita.
- Luomalla erilaisia tai helposti muunneltavia liiketilaratkaisuja, voidaan tukea monipuolisten palvelujen syntymistä alueelle.

3. Keskitetty vai ketjutettu palvelurakenne?

Meri-Rastilan palvelurakennetta voitaisiin kehittää joko keskusta-alueeseen tai miettiä sen lisäksi ketjutettua palvelurakennetta. Nämä eivät ole toisiaan poissulkevia ratkaisuja, vaan esimerkinomaisia ideoita. Paras lopputulos voidaan saada yhdistämällä elementtejä näistä kahdesta ja huomioimalla erilaisia tarpeita niihin liittyen.

Keskitetty malli, jossa asuminen ja palvelut olisi tuotu tiiviisti yhteen Meri-Rastilan ostoskeskuksen ja torialueen ympäristöön saa kannatusta yrittäjiltä.

A. Yhdessä kehittäminen ja torialueen elävöittäminen

Torin haltuun ottaminen täytyy tapahtua joukkona. Yrittäjät näkisivät mielellään torin kehittyvän ja osa olisi valmis olemaan itse kehitystyössä mukana, mutta kukaan ei ryhtyisi siihen yksin.

- Torialueen elävöittäminen voitaisiin toteuttaa yhteistyössä ostoskeskuksen yrittäjien kanssa.
- Ostoskeskuksessa tai torin ympärillä toimivat muut toimijat, kuten nuorisotalon ja seurakunnan voisi myös kutsua ideoimaan ja keskustelemaan mahdollisuuksista toritilan käyttöön.
- Kesäaikaan torilla nähtäisiin mielellään torimyyjiä, musiikkitapahtumia ja kahviloita.
- Tapahtumien ja torimyyntien myötä olisi myös mahdollista kokeilla, mikä vetää ihmisiä Meri-Rastilaan. Basaari-idea voisi testata järjestämällä markkinat, joiden

esikuvana voisi toimia esimerkiksi Teurastamon alueelta tuttu Helsinki Night Market. Merellisyys taas pystyttäisiin tuomaan torille esimerkiksi kalamyymien myötä.

“Jos sinne [basaariin] saatais esim. noita kalastajia, jotka nyt myy saalistaan Vuosaarella niin sit mä uskoisin siihen [basaari-] ideaan ihan täysin.”

- o Palveluita pystyttäisiin näin ajoittain monipuolistamaan, ja Meri-Rastilan vetovoimatekijöitä kuten kulttuurista rikkautta ja luonnonläheisyyttä olisi mahdollista tuoda esiin tapahtumien markkinoinnilla.

Teurastamon Helsinki Night Market (www.visithelsinki.fi) (c) Jussi Hellsten/Helsinki365

B. Liikenneyhteydet ja saavutettavuus

- o Vaikka alue on metroreitien varrella, kaipaavat kauempaa tulevat mahdollisuutta liikkua autolla.
- o Yrittäjille tarvitaan ilmainen 24h pysäköinti ilman parkkikiekkoa.
- o Yrittäjien näkökulmasta myös bussin pitäisi pysähtyä ostarilla ja palveluiden lähellä.

C. Ostarin kehityksessä yleisesti huomioitava:

- Ostoskeskuksen uusimisessa huomioitavaa yrittäjien näkökulmasta:
 - o On hyvä huomioida, että sitoutuminen tiettyihin aukioloaikoihin tuntuu hankalalta ja eri kulttuurien juhlapyhät ovat paikoin eri aikoina.
 - o Liiketilöiden tasapuolisuus yrittäjille. Vuokrahintojen on oltava suhteessa liiketilan toimintoihin. Mikäli esimerkiksi saavutettavuudessa tai näkyvyydessä on eroja, tulisi tämä ottaa huomioon vuokrissa.
 - o Ostoskeskukseen tulisi pyrkiä houkuttelemaan monipuolisesti erilaisia yrityksiä erilaisilla tai helposti muunneltavilla toimitilaratkaisuilla.
 - o Yhteisöllisiä tiloja olisi hyvä mahdollisuuksien mukaan tuoda ostoskeskukseen.
 - o Mikäli päädytään basaarimaiseen ratkaisuun on hyvä, jos toimitilat ovat pieniä ja yrittäjät voivat halutessaan vuokrata kaksi vierekkäistä toimitilaa tarvitessaan enemmän tilaa tai yksityisyyttä. Näin taataan, että moninaiset yritykset voivat toimia basaarimaisessa tilassa.
 - o Turvallisuudentunteen kannalta, erityisesti ostarilta tulisi poistaa tiloja, joissa sosiaalinen kontrolli ei toteudu. Myös yleisesti julkisia tiloja suunniteltaessa on hyvä luoda paikkoja, joissa yhteisön tuoma turva mahdollistetaan. Esimerkiksi aukeat tilat ja ikkunoiden sijoittelu julkisiin tiloihin päin luovat turvallisuuden tunnetta.

Ketjumaisen palvelurakenteen toteuttaminen on yksi keino ostovoimaisten asiakkaiden lisäämiseen alueelle. Ketjumaisessa palvelurakenteessa Vuosaarta ja Meri-Rastilaa tarkasteltaisiin laajempaan kokonaisuuteen. Laajemmassa kokonaisuudessa palvelurakenne voisi jatkua aina

Aurinkolahden rantabulevardilta Meri-Rastilan ostoskeskukselle asti, jolloin ketjumainen palvelurakenne saattaisi tuoda asiakkaita "Itiksestä itään" ja tasaisemmin ympäri Vuosaarta. Kytkemällä ostari rantaan kävelijälle suunnitellun virikkeellisen reitin avulla, pystytään myös meren läheisyys tuomaan ostarille asti, ja merellinen kaupunginosa hyvine palveluineen saattaisi houkutella asiakkaita kauempaakin.

A. Palvelurakenteen ketjuttaminen

- Yritykset voisivat sijaita ketjussa joka johtaa paikasta a paikkaan b. Esimerkiksi Meri-Rastilan ostoskeskuksesta rantaan saakka.

B. Virikkeellinen kävelyreitti

- Asiakkaan kävelyreitit tulee säilyä mielenkiintoisena palveluiden ja virikkeiden ketjuttamisen kautta. Esimerkiksi ketjujen välissä voisi olla palvelukeskittyviä.

C. Asumisen ja palveluiden yhdistäminen kivijalkaliikkeillä.

- Esimerkiksi yrityksen liiketilan yhdistäminen asuntoon voisi olla houkutteleva vaihtoehto yrittäjille. Tämän voisi ottaa huomioon myös täydennysrakentamisessa. Esimerkiksi monissa Aasian maissa tämä on yleinen tapa yrittäjillä ja voisi myös Suomen kontekstissa houkutella maahanmuuttajataustaisia yrittäjiä.

D. Yritysten näkyvyyden huomiointi siten, että ne sijaitsevat yleisten kulkureittien varrella

- Kaavoituksessa olisi hyvä huomioida, että isot ikkunat kivijalassa tekevät liiketiloista houkuttelevia myös näkyvyyden kannalta.

LUONONLÄHEINEN LÄHIÖKYLÄ MERI-RASTILA MAAHANMUUTTAJATAUSTAISTEN ASUKKAIDEN SILMIN

Etnografinen asukastutkimus KSV:lle

25.5.2016

Etnografinen tutkimustoimisto Kenno

1. INFORMANTIT JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS
2. MIELIKUVAT MERI-RASTILASTA
3. YHTEISÖLLISYYS
4. VIIHTYVYYS
5. LIIKKUMINEN
6. TURVATTOMUUS
7. ALUEEN KEHITTÄMINEN NAISET JA LAPSET HUOMIOIDEN
8. MERI-RASTILAA EI KOETA URBAANIKSI
9. MERI-RASTILAN METSÄALUEET
10. OSALLISTUMINEN KAUPUNKISUUNNITTELUUN
11. YHTEENVETO
12. TOIMINTAEHDOTUKSET

1. INFORMANTIT JA TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

- Tutkimus toteutettiin maalis-toukokuussa 2016 Meri-Rastilassa
- Haastateltaviksi valittiin maahanmuuttajataustaisia asukkaita, jotka eivät ole aktiivisesti osallistuneet kaupunkisuunnitteluun, mutta joilla kuitenkin on kiinnostusta kehittää aluetta.
- Haastateltavia valittiin eri taustoista, eri ikäisiä miehiä ja naisia.
- Haastateltavien kanssa toteutettiin sekä temaattiset kahdenkeskiset haastattelut liittyen alueeseen ja arjen liikkumiseen, että walk-along – haastattelut.
- Walk-alongissa informantti sai valita itselleen tärkeän arjen reitin alueella, joka käveltiin yhdessä etnografin kanssa. Reiteistä keskusteltiin kävellessä ja kuvattiin merkityksellisiä paikkoja

- Ei vastaa käyttäjän tarpeita
- Hiljaiset keskusta-alueet
- Hyvät liikenneyhteydet
- Luonnonläheinen paikka
- Merkityksellinen paikka
- Nuhjaiset julkisivut/huonokuntoiset rakenteet
- Riittämätön valaistus
- Arkkitehtuuri ei miellytä
- Toiminnallinen paikka

REITTIIEN VARRELLA ESIINNOUSSEET PAIKAT

2. MIELIKUVAT MERI-RASTILASTA

Minun mielestä Meri-Rastila on paikka, jota monet ei vielä ymmärtänyt. Semmoinen erikoinen paikka... salainen.
Nainen

Koen, että Meri-Rastila on itsenäinen kaupunki, kaikki on läsnä tässä lähellä, kaikki on täs sisällä. Mies

IDENTITEETTI - KYLÄ

Meri-Rastila koetaan kylänä, ja monet tutkimuksessa esiin nousseet teemat voidaan ymmärtää kylämäisyyden kautta. Kylä on pieni, yhteisöllinen ja sieltä löytyy kaikki arkipäiväiseen elämään tarvittavat aspektit. Meri-Rastilassa korostuu monikulttuurisuus, ja maahanmuuttajataustaisten asukkaiden suuri määrä alueella luo tietyn yhteisöllisyyden tunteen ja tarjoaa yhden mahdollisen identiteetin. Suurimmalla osalla haastateltavista oli lapsia, ja he myös kokivat Meri-Rastilan olevan lapsiperheiden alue. Kylämäisyys nähdään positiivisena asiana, joten on hyvä miettiä, miten siitä voidaan pitää kiinni kun alueelle muuttaa täydennysrakentamisen myötä paljon uusia asukkaita.

Kylämäisyyttä tukee se, että monen haastateltavan, erityisesti naisten, elinpiiri rajautuu Meri-Rastilan alueelle. Alue on helposti hallittavissa ja siellä on helppo liikkua, myös tarvittaessa lähimpiin kaupunginosiin. Rajat Meri-Rastilan, Vuosaaren ja Rastilan välillä eivät olekaan täysin selvät, eli aluetta tuleekin tarkastella laajempuna kokonaisuutena kuin pelkkänä Meri-Rastilan keskuksena.

Muutama haastateltava tiesi hyvin paljon Meri-Rastilan ja Vuosaaren alueen historiasta, toisille se oli jäänyt hyvin tuntemattomaksi. Historian ja paikallistuntemuksen elementtejä voisi tuoda paremmin esille.

MAINE - HUONOMPI KUIN TODELLISUUS

Monet ajattelevat, että Meri-Rastilan maine on todellisuudessa parempi kuin ulkopuoliset näkevät sen. Meri-Rastila on asukkaiden mukaan turvallinen ja viihtyisä alue, ja uskotaan että muutkin kokevat sen niin tullessaan alueelle: Rauhallisuus ja kylämäisyys toistuivat monissa haastatteluissa.

Toisaalta myös pelko mainittiin usein, mitä osaltaan selittää kyläidentiteetti. Meri-Rastilassa käy ilmeisen vähän ulkopuolisia, ja monet kertoivat haastatteluissa suhtautuvansa varauksella ulkopuolisiin tai tuntemattomiin alueella. Yksi pelon aihe maineesta puhuttaessa on, että osa uusista maahanmuuttajista ei sopeudu, ja tämä vaikuttaa Meri-Rastilan maineeseen. Samalla tavoin myös ”vuokra-asuminen” käsitteenä aiheutti pelkoa huonosta maineesta ulkopuolisten silmissä. Monet ajattelevat, että Meri-Rastilassa on erityisen paljon vuokra-asuntoja, mikä aiheuttaa levottomuutta alueella.

On syytä pohtia, miksi mielikuva on tällainen, ja miten siihen voitaisiin vaikuttaa, jos se ei ole todenmukainen?

Tämä on hyvin sopiva alue asua niille, jotka haluavat viettää rauhallista elämää.
Mies

Ainakin tääl Meri-Rastilassa ihmiset hymyilee toisille. Suomalaiset muutenkin on enimmäkseen sellasia et ei ne avaudu helposti tai niin, mut kyl tääl hymyillään enimmäkseen. Mies

3. YHTEISÖLLISYYS

Miestäni venäläiset ovat keskenään, somalialaiset keskenään jne... Mies

MILLAISTA ON

- Osa asukkaista tuntee toisiaan ja kokevat alueen melko yhteisölliseksi etenkin maahanmuuttajataustaisten välillä.
- Toisaalta maahanmuuttajaäidit jäävät usein ulkopuolelle yhteisöllisyydestä.
- Sosiaalinen kontrolli on myös osa yhteisöllisyyttä, kun tuttujen puuhia on helpompi vahtia ja tuttujen ei koeta olevan niin pelottavia.
- Toivotaan enemmän ja sekoituvampaa yhteisöllisyyttä, jossa eritaustaiset tapaisivat toisiaan.
- Alueella ei ole tarpeeksi paikkoja missä kohdata ja tavata yhteisöllisesti ja spontaanisti.
- Korttelijuhlat saavat positiivisen vastaanoton ja niistä on hyviä kokemuksia. Tärkeää, että näistä tiedotetaan myös paikoissa, joissa vähemmän aktiiviset asukkaat käyvät (esim. moskeija, koulujen kautta, ostarin ilmoitustaululla.)

MISSÄ YHTEISÖLLISYYTTÄ KOETAAN

- Nyt sosiaalinen, sovittu kohtaaminen tapahtuu lähinnä ABC:lla ja ostarilla. Lisäksi:
 - Moskeijassa miesten kesken.
 - Pubissa kohtaavat suomalaiset.
 - Rannassa kohtaavat kaikentaustaiset.
- Yrityksissä kuten parturissa ja vaate/tavarakaupoissa etenkin maahanmuuttajat tapaavat omien maanmiestensä kanssa.
- Osalla naapureiden kanssa yhteisöllisyyttä. Tämäkin joskus pienimuotoista ja koska usein maahanmuuttajataustaiset kokevat olevansa samoissa taloyhtiöissä keskenään, ei sekoittumista tapahdu niin paljon.

*Se ongelma täällä on että suurin osa maahanmuuttajista tai ulkomaalaistaustaisista on että heillä ei ole suhteita suomalaisiin. Kyllä hyvä olisi jos suomalaisten kaa voi kans enemmän viettää aikaa. Itäkeskuksessa on tällainen hyvä paikka johon mä tykkään mennä. (Helsingin kaupungin tila.)
Mies*

TILAT JA YHTEISÖLLISYYS

- Kaivataan tiloja, joissa tapaisi kantasuomalaisia. Alueen (maahanmuuttaja-) naisille toivotaan sosiaalisia tiloja. Kokemukset asukastiloista (esim. Fokka ja vastaava Vuosaaressa) ovat positiivisia.
- Kaivataan epäformaaleja, puolijulkisia tiloja esimerkiksi ostarin yhteyteen.
- Lisäksi toivotaan perheravintolaa tai kahvilaa alueelle.

En tunne yhteisöllisyyttä täällä. Suurin osa kokemuksistani täällä ovat poikani kanssa puistoissa. Nainen

4. VIIHTYVYYS

ABC:llä vietän aikaa. No siinä se, ei oo mitään muuta oikeestaan paikkaa missä vois olla.
Mies

Ehkä tästä alueesta voisi tehdä vielä mukavamman, esimerkiksi kukkaistutuksia ja mieltä pensaiden kokoa. Tulee väliillä sellainen vaikutelma, että täällä ei tehdä mitään riittävästi. Ja sitten on vielä ongelma, että roskiksia on vielä vähän.
Mies

ULKOISET TEKIJÄT

Ostarin ja torin alueen humalaiset hengailijat ovat viihtyvyyttä heikentävä tekijä, joka vaikuttaa siihen, että monet välttelevät torin aluetta. Islamilaisesta kulttuuripiiristä tuleville alkoholinkäyttö ja sen vaikutukset voivat olla tottumaton asia, ja siksi vaikuttaa erityisen epämiellyttävältä ja levottomuutta herättävältä.

Monet kokevat, että rakennusten julkisivut ja muu alueen yleisilme on rapistunut, ja siitä johtuen Meri-Rastilaa ei pidetä modernina alueena. Tähän toivotaan muutosta nimenomaan rakentamisen ja kunnostamisen kautta. Ajatellaan, että ehkä syy siihen, että Meri-Rastilasta ei pidetä huolta, on maahanmuuttajien suuri osuus alueella verrattuna esimerkiksi Aurinkolahteen. Vuosaaren Aurinkolahtea kadehdiittiin, koska ajateltiin että kaupunki panostaa siihen muun alueen kustannuksella. Ajateltiin, että Meri-Rastilalla on samat edellytykset olla kaunis, merellinen ja moderni paikka, mutta Aurinkolahtea suositaan.

RAKENTAMINEN

Alueelle toivotaan enemmän palveluita. Monen, erityisesti pienten lasten äitien elinpiiri koostuu nimenomaan Meri-Rastilan alueesta, ja he toivovatkin palveluiden hajauttamista asuinkortteleihin, jotta elävää kaupunkitilaa olisi alueella myös ostarin ulkopuolella. Tämä vaikuttaa myös turvallisuuden kokemiseen. Monipuolisen palvelurakenteen lisäksi toivotaan monipuolisia asumismuotoja, eli sekä vuokra- että omistusasumista. Näiden lisäksi toivotaan erityisesti toiminnallisuksia (harrastusmahdollisuudet) alueelle.

LUONTO

Luonto koettiin erityisen tärkeäksi elementiksi Meri-Rastilassa, ja ajanviettopaikoista kaikki mainitsivat jonkin luonnonläheisen paikan tärkeänä. Esim. uimarannat, Meri-Rastilan länsipuolella oleva metsäranta ja Haruspuisto (metsäinen olemus, vaikkakin rakennettu). Nämä liittyivät erityisesti perheen yhteiseen ajanviettoon, tai äitien ja pienten lasten aktiviteetteihin. On tärkeää, että rakentaminen ei tapahdu liikaa luonnon kustannuksella.

AKTIVITEETIT

Alueelle toivotaan lisää kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksia, erityisesti talveksi, ja erityisesti lapsille sekä naisille joilla on pieniä lapsia. Alueen asukkaat arvostavat yhteisöllisyyttä, mutta tällä hetkellä alueelta puuttuu ”kylätalo” tai muu paikka jossa luontevasti tavata toisia merirastilalaisia. Monet haastateltavat ovat huolissaan nuorten ajanvietosta ja harrastusmahdollisuuksista alueella, koska ei mielellään haluta, että lapset lähtevät kauas alueelta. Esimerkiksi eräs haastateltava ehdottaa, että Haruspuistoon voisi rakentaa uimahallin tai liikuntapuiston, jotta nuorilla olisi harrastusmahdollisuuksia lähellä.

HARUSPUISTO

Haruspuisto onkin monelle tärkeä erityisesti yhteisöllisyyden, sosiaalisuuden ja toiminnallisuuden paikkana. Se myös tarjoaa vapaamuotoisen hengailupaikan monelle.

Kesällä siellä [Meri-Rastilan länsipuoleilla oleva metsäranta] kasvaa mustikoita ja me käymme poimimassa mustikoita. Se on erittäin kaunis alue. En haluaisi että sitä tuhotaan tai muutetaan mitään. Nainen

5. LIIKKUMINEN

LIKKUMINEN YLEISESTI

Kaikkien mielestä alueella on hyvät liikenneyhteydet sekä alueen sisällä että sieltä pois. Sekä julkinen liikenne, eli metro ja bussi että kevyen liikenteen väylät ja autotiet toimivat hyvin. Kokonaisuutena Meri-Rastila on helposti saavutettava, ja alueella on helppo liikkua. Helppokulkuisuus näkyy siinä, että asfaltti on hyväkuntoinen, ja toisaalta myös navigointi alueella helppoa, sillä alue on pieni. Maamerkkeinä käytetään esimerkiksi ostaria ja ABC:tä. Selkeät tiet auttavat suunnistamaan, mutta silti monia reittivaihtoehtoja Meri-Rastilan sisällä.

LIKKUMINEN ERI LIIKENNEVÄLINEILLÄ

Liikkuminen eri liikennevälineillä on Meri-Rastilassa helppoa: kävellen, pyörällä, julkisilla (metro, myös bussi osittain), autolla. Kävely- ja pyöräilyetäisyydet ovat hyvät Meri-Rastilan ja Vuosaaren sisällä, ja siksi moni liikkuu Meri-Rastilassa tai jopa Vuosaaren kävellen. Osalle pyörä ja kävely ovat enemmän virkistyskäyttöisiä liikkumismuotoja, kun taas osalle pääasiainen kulkumuoto paikasta toiseen. Pidemmät matkat Vuosaaren ulkopuolelle taitetaan metrolla tai autolla.

LIKKUMISEN ONGELMAKOHDAT

- Meri-Rastilantiellä ei ole tarpeeksi tienylityspaikkoja.
- Valaistuksen puute metsäisillä reiteillä.
- Turvattomuuden tunne vaikuttaa reittivalintaan ja rajoittaa liikkumista myöhään ja pimeällä.
- Kylminä vuodenaikoina ja huonolla säällä liikutaan vähemmän kävellen ja pyörällä, ja turvaudutaan lyhyemmälläkin matkoilla julkisiin, erityisesti poikittaislinjan bussiin.
- Kaikki eivät tiedä poikittaislinjan bussin olemassaolosta tai sen aikatauluista. Epäselvyyttä oli myös siitä, missä bussi pysähtyy, esimerkiksi se ei ilmeisesti aina pysähdy ostarin kohdalla.

Silti haluaisimme, että meidän ei tarvitse mennä Vuosaaren asti, että olisi bussi. Että olisi oma bussiasema, oma ostoskeskus, samalla tavalla kuin Kolumbus. Sitä kaipaamme. Nainen

Nyt mä ostin ton hoverboardin, mikä on muodissa.. Se tasapainolauta, kulkee noin 12-15 km tunnissa. Sellanen, et käytetään kävelyn sijaan sitä. Sit yleensä kävelen, metro, bussi. Ne on kaikki mulle oikeestaan Itä-Helsingis tuttuja, mä tiedän mikä kulkee mihinki ja siinä se. Mies

Ja kun sataa ja on kylmä talvella, niin ei oikein pysty mennä vaunujen kanssa metsään. Kun on kylmä ja lunta niin kävelemme tiellä, ei metsässä, myös kun on märkää ja lunta niin se hankaloittaa vaunujen kulkua. Mies

6. TURVATTOMUUS

Turvattomuuden tunteeseen vaikuttavat tekijät

- Omat kokemukset sekä kuullut tarinat ja Meri-Rastilan ”maine”.
- Yleinen rasistinen ilmapiiri Suomessa. Koetaan, että asiat ovat muuttuneet, ennen ei tarvinnut pelätä.
- Alueet joissa huono valaistus tai ei eläväinen kaupunkitila.
- Kylämäisyys. Koska lähtökohtaisesti tunnetaan kaikki, ne joita ei tunneta ovat epäilyttäviä.

Aina mä varoitan lapsia ettei tarvi mennä metsään koko ajan. Ei ole tapahtunut siellä mitään, mutta oon lehdestä lukenut että on. Metsäalue joka on koulun ja kerhon/ nuorisotalon lähellä niin se voi ehkä olla vaarallista. Toinen asia lapsille on vaarallista että ihan tässä Meri-Rastilassa on paljon humalaisia ihmisiä. Mies

Ei ole paikkaa missä olisin tuntenut itseni turvattomaksi, mutta olen varovainen. Valitsen reitit, jotka ovat hyvin valaistut ja joissa kävelee ihmisiä. Nainen

Kaupunkisuunnittelun ratkaisuja

- Elävä kaupunkitila luo turvallisuuden tunnetta.
- Palvelurakenteen laajentaminen myös ostarin ulkopuolelle.
- Valaistuksen parantaminen.
- Yhteisöllisyyden tukeminen esimerkiksi tilaratkaisuilla sekä tapahtumilla ja yhteissuunnittelulla.

Kyllä nämä Meri-Rastilan nuoret tuntevat, että olen sen pojan äiti. Niitä mä en pelkää, koska mä tunnen suurimman osan. Mä pelkään ihmisiä, jotka on tullut muualta, että voi tehdä jotain paha. Nainen

Aiheuttajat

- Humalaiset joukot (aikuiset ja nuoret).
- Huonosti valaistut alueet.
- Ihmiset joita ei tunneta, Meri-Rastilan ulkopuolelta tulevat.
- Metsät. Metsät ovat pimeällä potentiaalisesti vaarallisia paikkoja, mutta pelko voi myös liittyä siihen että niitä ei tunneta hyvin. Esim. eläimet mainittiin uhkana metsässä.

Asukkaiden keinot

- Sosiaalinen kontrolli ja puuttuminen.
- Yhteisöllisyyden hakeminen ja kylämäisyyden korostaminen.
- Rajoitetaan omaa, vaimon tai lasten liikkumista tietyillä alueilla, pimeään tai esim. klo 18 jälkeen.

Siinä oli kaksi miestä puhumassa kovaan ääneen kaikkia juttuja huumeista ja kaikista tämmöisistä. Jouduin sitten puuttua, jouduin sanomaan siitä niille. Nainen

7. ALUEEN KEHITTÄMINEN
NAISET JA LAPSET
HUOMIOIDEN

ALUEEN KEHITTÄMINEN NAISET JA LAPSET HUOMIOIDEN

- Miehet puhuivat alueesta naiset ja lapset edellä, ja heillä on kokemus, että miehille itselleen alue tarjoaa jo tarvittavan, koska he pääsevät helposti myös liikkumaan alueelta pois.
- Miehet viettävät usein vähemmän aikaa alueella kuin naiset ja lapset:
 - Miehet ensisijaisesti töissä heillä enemmän kavereita ja aktiviteetteja alueen ulkopuolella. Lisäksi liikkuvat autolla enemmän kuin naiset.
 - Lasten- ja kodinhoito naisten vastuulla, elinpiiri on siis pienempi ja monilla naisista päivät kuluvat lähes pelkästään Meri-Rastilassa.
- Myös turvallisuutta tarkasteltiin usein lasten kautta (sekä miehet että naiset).
 - Etenkin humalaiset ja pimeät metsäalueet sekä jyrkät kalliot huolettavat.

Minulle minkä tahansa tarvii voi hakea autolla. Mutta lapsi ja nainen eivät pysty mennä kauaksi. Heillä on vain Meri-Rastilan alue. Mies

Arabinaisille voisi olla jotain paikkoja jossa käydä. Koska he käyvät vain vähän ulkona. Meidän kulttuurissa on vähän eri kuin suomalaisilla, meillä kokoontuminen on että ei alkoholia. Ihan vaan paikka jossa kokoontua. Mies

"Nämä lapsille tarkoitetut piha-alueet voisivat olla paremmat. Ne eivät ole mielestäni tarpeeksi hyvät. Aina kun haluamme mennä lapsen kanssa jonnekin, täytyy mennä tien yli tai metron suuntaan, täällä sadan metrin alueella ei ole mitään kivaa lapselle. Mies

Esimerkiksi mulla ei ole mitään paikkaa.. Nyt mä kävin Haruspuisto.. Se auttaa jos mä haluan vaihtelua vähän niinku. Sisäleikkipaikka on mun mielestä hyvä, talvella mä voin käyttää, jos löytyis leikkipaikkaa lapselle. Nainen

LAPSILLE TOIVOTAAN

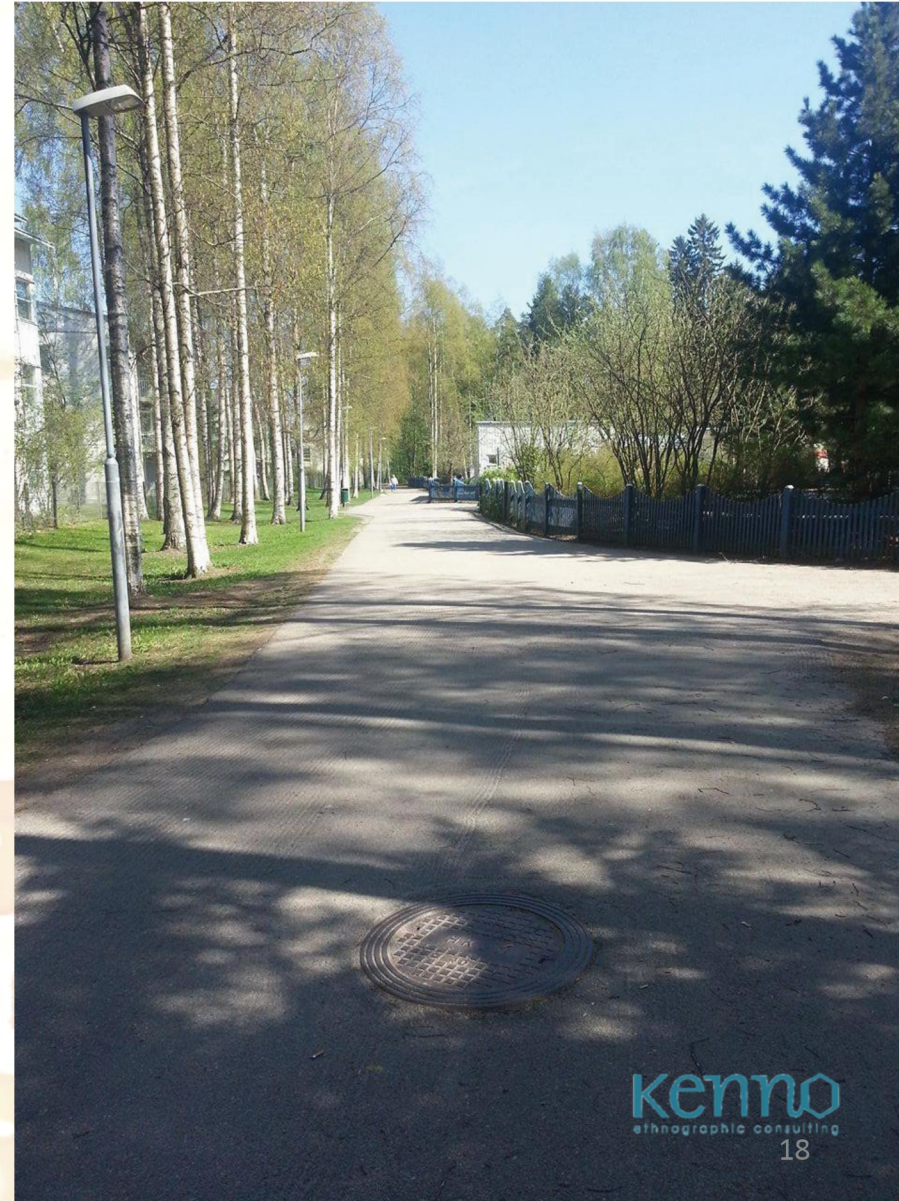
- Leikkipaikkoja ulkona ja sisällä kaivataan enemmän. Niitä koetaan olevan jonkun verran, mutta huonokuntoista tai esim. keinoja on liian vähän verrattuna alueen lapsimäärään.
- Talveksi kaivataan lapsille tekemistä, muuten he viettävät kaiken ajan kotona. Parempi luistelulentä voisi toimia hyvänä ajanviettopaikkana.

NAISILLE TOIVOTAAN

- Enemmän palveluita ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia alueella, koska monet eivät ehdi tai ole mahdollisuutta lähteä kauemmaksi niitä hakemaan.
- Heille kaivataan tilaisuuksia, joissa kohdata muita naisia ja, joissa voisi epäformaalisti oppia esimerkiksi kieltä tai kädentaitoja.

Erityisesti kesäaikaan kun kesäloma tulee, mielellään lapsille joku toimintapaikka tai harrastuspaikka, jotain tekemistä heille kesäaikaan. Ettei olisi vapaa-aikaa pitkään. Kesäaikaan päivät ovat pitkät ja lapset joutuvat olemaan ulkona. Mies

8. MERI-RASTILAA EI KOETA URBAANIKSI

MERI-RASTILAA EI KOETA URBAANIKSI ALUEEKSI

- Monelle urbaani oli haastava termi, jota piti avata keskustelussa.
- Yleisesti Meri-Rastilaa pidettiin kokonaisuutena luonnonläheisenä muuten kuin ostarin ydintä.
- Urbaaniksi kutsuttiin enemmänkin Vuosaarta ja Helsingin keskusta alueita ja se yhdistettiin muun muassa betonirakenteisiin ja ruuhkaan. Keskustelu meni tässä kohtaa myös muiden maiden suurkaupunkeihin, joihin verrattuna Meri-Rastilaa tai yleisesti Helsinkiä ei koeta kovin urbaaniksi.

Rastila on tosi semmonen avonainen et tääl ei oo kauheest ruuhkaa ja ihmisii näkyvillä tiettyihin aikoihin. Mies

Urbaani paikka on vilkas ja tapahtuu paljon. Meri-Rastila on lähiö. Täällä nukutaan. Urbaani on paikka, jossa nousee aamulla ja ei tarvitse lähteä mihinkään muualle, vaan työ, ostokset, sosialisointi on sinun lähellä. Asiat tapahtuvat nopeammin ja siellä on ruuhkaa. Nainen

Rastilan ainoa kauppa on tämä ABC ja S-market.. muuten tää on kylä. Ei oo muuta kaupunkilaista. Ei näytä kaupungilta. Se on kylä. Nainen

9. MERI-RASTILAN METSÄALUEET

Haluaisimme että metsässä olisi jotain mikä olisi kiinnostavaa lapselle, ettei mennä vaan ja kävelle. Olisi kiva mennä katsomaan jotain mielenkiintoista lapselle. Pitäjänmäellä oli kaunis puisto, joka oli metsän keskellä ja se oli kiva. Kun menemme lapsen kanssa metsään kerromme, että siellä on lintuja ja karhuja. ja kun hän muistaa, että olemme sanoneet, että siellä asuu tällöinen lintu hän kysyy missä se lintu olikaan siellä? Mies

- Meri-Rastilan metsäalueet koetaan positiiviseksi asiaksi. Niissä muun muassa ulkoillaan, lenkkeillään ja marjastetaan.
- Metsään liittyy tietty toive toiminnallisuudesta kuten myös muuhun alueen julkiseen tilaan. Toiminnallisuuden ei kuitenkaan tarvitse tarkoittaa rakennelmia kuten leikkipuistoja, vaan myös luonnontilaisempaa metsää ja sen elämää arvostetaan.
- Alueina mainittiin erityisesti:
 - Haruspuiston metsäalue
 - Meri-Rastilan länsipuolella oleva Metsäranta
- Pimeät metsäalueet ja jyrkät kalliot pelottavat osaa erityisesti lasten puolesta.
- ”Piikityspaikka” Haruspuiston leikkipuiston viereisellä kalliolla ja metsäalueella huolettaa.
- Lasten kanssa mennään kuitenkin yhdessä paljon metsään ja ranta-alueille.

”Piikityspiste”

10. OSALLISTUMINEN KAUPUNKISUUNNITTELUUN

OSALLISTUMINEN KAUPUNKISUUNNITTELUUN

Suurin osa ei ollut ennen osallistunut kaupunkisuunnitteluun, mutta ovat kuitenkin kiinnostunut osallistumaan, sillä Meri-Rastila on heille rakas ja tärkeä asuinalue. Kylämäinen olemus tukee tätä, mutta aiheuttaa myös epäuskoa omiin vaikutusmahdollisuuksiin. Kylä kaupungin sisällä tarkoittaa, että kaupunki tekee aina viimeisen päätöksen.

Asukkailla on myös erilaisia intressejä kehittää aluetta: omistusasunnossa asuvan mielestä oman asunnon arvon säilyttäminen ja alueen arvon nostaminen tärkeää, kun taas vuokra-asunnoissa asuville alue itsessään tärkeä, koska alue on arkipäivässä merkityksellinen.

Moni koki positiiviseksi, että heitä haluttiin osallistaa alueen kehitykseen.

Mä en ikinä kerro mun mielipidettä, kirjoita mihinkään koska mä aattelen sen sullein et kuhan mä aattelen niin se riittää mulle.. Mies

VAIKUTUSMAHDOLLISUUKSIEN KOKEMINEN

Monet eivät koe voivansa vaikuttaa kaupunkisuunnitteluprosesseihin. Tähän vaikuttaa esimerkiksi usko siihen, että viranomaiset tietävät paremmin, tai siihen, että osallistaminen on vain muodollisuus ja tosiasiaa päätökset on tehty jo ennen asukkaiden osallistamista.

Haasteena on myös se, että osallistumisen ja osallistamisen vaikutukset ovat pitkäkestoisia eivätkä helposti hahmotu asukkaille. Huono kommunikaatio esimerkiksi Helsingin kaupungin vuokra-asuntojen taholta oli eräällä haastateltavalla vaikuttanut luottamukseen Helsingin kaupunkia kohtaan. Hänelle oli jäänyt kokemus, että jos esimerkiksi rahat loppuvat kesken asukkaita osallistavan projektin, ei siitä viestitä asukkaille.

Yleensä täällä viranomaiset päättävät itse, mitä ne haluavat muuttaa asuntoja ja näin. En ole kuullut viranomaisilta. Mä vain näen, että asiat on hoidettu ja tehty. Jollain tavalla olisin halunnut, että mulle ilmoitetaan, että mä haluaisin sanoa mun omat mielipiteet. Nainen

ONGELMAKOHDAT

Suurin haaste kaupunkisuunnitteluun osallistumisessa on tällä hetkellä se, että viestintä ei tavoita asukkaita, ja sen takia moni ei tiedä mitä projekteja alueella on käynnissä, mihin asukkaat voisivat vaikuttaa ja minkälaisia päätöksiä on alueesta tehty.

Tähän on useita syitä. Tärkein on se, että moni **ei tunne vaikuttamisen kanavia** tai ole kuullut KSV:stä. Nykyinen vaikuttamisen polku edellyttää, että asukas itse ottaa selvää asioista jotka aluetta koskevat, mitä varten tulee tietää mistä tietoa löytyy. Tähän vaikuttaa osaltaan kielimuuri: sekä se, että viestintä on vain suomeksi ja ruotsiksi, että kaupunkisuunnittelun vaikea kieli (esim. kaavakartat, sanasto). Monen asukkaan suomenkielen taito on puutteellinen, ja usein luetun ymmärtäminen on huonompaa kuin suullinen viestintä.

Kaikilla ei myöskään ole kiinnostusta osallistua kaupunkisuunnitteluun. Yksi haastateltava koki ettei ole vanhemmiltaan oppinut aktiiviseen kansalaisuuteen, jonka vuoksi ei ole nytkään kiinnostunut vaikuttamaan yhteiskuntaan tai ympäristöönsä. Osalla, varsinkin miehillä, vaikuttaa myös ajanpuute, sillä vaikuttaminen ajateltiin melko aikaavievänä, tai vähäinen motivaatio koska alueella viettää niin vähän aikaa arjessaan.

11. YHTEENVETO: KYLÄMÄISYYS VAIKUTTAA TÄRKEIMMISSÄ TEEMOISSA

YHTEENVETO: KYLÄMÄISYYS VAIKUTTAA TÄRKEIMMISSÄ TEEMOISSA

- Kokemus, että alueen positiivisia puolia ei tiedosteta laajalti, vaan maine on turhan negatiivinen.

Oma kokemus ristiriidassa kylän maineen kanssa

Naiset ja lapset viettävät eniten aikaa alueella

- Alueelta puuttuu sekä maahanmuuttajataustaisten naisten että eritaustaisten ihmisten kohtaamispaikka.
→ Vähentää yhteisöllisyyttä.

Kylästä puuttuu eri taustaisten kohtaamispaikka

KYLÄMÄINEN LUONNONLÄHEINEN MERI-RASTILA

Liikkuminen helppoa

Ulkopuoliset aiheuttavat turvattomuutta

- Kuulopuheet leviävät kylässä helposti.
- Sosiaalisen kontrollin avulla pyritään vähentämään turvattomuutta.
- Erityisesti naisten ja lasten turvattomuus huolettaa.
- Valaistuksen puute, metsäalueet ja humalaiset aiheuttavat huolta.

- Saavutettavuus kylän sisällä on hyvä.
- Alueella ei kuitenkaan ole riittävästi palveluita joten sieltä on lähdettävä pois.

Oman kylän asiat kiinnostavat ja koetaan tärkeäksi

- Vaikuttamismahdollisuuksista alueen kehitykseen ei ole tietoa.
- Koetaan että ratkaisut on jo tehty ylempänä, koska Meri-Rastila marginaalinen alue.

12. TOIMINTAEHDOTUKSET

TOIMINTAEHDOTUKSET

- Meri-Rastilaa tulee tarkastella osana laajempaa kokonaisuutta johon kuuluu Rastila, Ramsinniemi ja Kallahti, sekä Vuosaari, erityisesti metroaseman alue ja Columbus sekä Aurinkolahti.

KYLÄMÄISYYS TULISI HUOMIOIDA KAUPUNKISUUNNITTELUSSA:

- Yhteisöllisyyden säilymisen takaamiseksi kylämäiset piirteet on hyvä säilyttää vaikka alueelle tulee lisää asukkaita.
- Tämä mahdollistetaan kohtaamispaikoilla ja sillä, että kaikilla on mahdollisuus kylämäiseen tilaan (esimerkiksi tarpeeksi leikkipuistoja, taloyhtiöiden omat piha-alueet ja puolijulkiset kohtaamispaikat)
- Viestimällä suunnitelmista alueen erityispiirteet ja taustat huomioiden.

KAUPUNKISUUNNITTELUUN OSALLISTUMISEN HELPOTTAMINEN:

- Osallistamisen haasteita voitaisiin lähteä ratkomaan esimerkiksi lisäämällä osallistumisen kanavia ja tiedotuskanavia. Niitä on hyvä olla useita erilaisia, jotta kaikki voivat löytää oman tapansa vaikuttaa. Somen, nettisivujen ja virtuaalisesti tapahtuvan viestinnän lisäksi olisi hyvä lisätä alueella tapahtuvaa markkinointia jalkauttamisen ja kasvokkain tapahtuvan face-to-face – viestinnän sekä avainhenkilöiden kautta tapahtuvan suurempien yhteisöjen osallistamisen avulla. Myös suora sähköposti tai kirje kotiin tietyille kohderyhmälle voi olla toimiva. Myös ilmoitustauluja, niin S-Marketissa kuin pienemmissä yrityksissä kannattaa hyödyntää.
- Tärkeää olisi myös tiedotteiden kääntäminen alueella puhutuille kielille, esim. venäjä, arabia ja somali. **Kaikkea materiaalia ei tarvitse kääntää, mutta ensikontaktin saamiseksi erikieliset materiaalit voivat olla toimivia.** Näin annetaan myös asukkailla kuva siitä, että heidän mielipiteitään halutaan kuulla, ja samalla välitetään tietoa asioista joihin voi osallistua, vaikka se vaatisikin suomenkielen taitoa.
- Voisi miettiä myös, miten tietoa ja koulutusta vaikuttamisen mahdollisuuksista voitaisiin tarjota, ja siten kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen.

SUUNNITTELUSSA HUOMIOITAVA NAISET JA LAPSET, JOTKA VIETTÄVÄT ENITEN AIKAA MERI-RASTILASSA:

- Heille kohtaamispaikkoja ja yhteistä tekemistä.
- Ostarin ja taloyhtiöiden yhteyteen puolijulkisia tiloja lisäämään yhteisöllisyyttä ja asukkaiden kohtaamispaikkoja.
- Uusia tai uudistettuja leikkipaikkoja joissa huomioidaan alueen iso lapsimäärä.
- Talveksi tekemistä – luistinrata tai sisäleikkitala.

TURVATTOMUUDEN PURKAMINEN:

On tärkeää huomioida, että kokemukset ja kommentit turvallisuudesta ja turvallisuuden tunteesta Meri-Rastilassa ovat osin ristiriitaisia. Monet kokevat, että sekä alue että yleinen ilmapiiri Suomessa ovat muuttuneet arvaamattomammaksi ulkomaalaistaustaisia kohtaan. Meri-Rastila koetaan yhä kylänä, mutta se ei ole turvassa rasistisesti käyttäytyviltä ihmisiltä. Yhteisöllisyyden tunne on kuitenkin vahva, mikä lisää turvallisuuden tunnetta ja uskoa siihen, että apua saa esimerkiksi ohikulkijoilta tarvittaessa. Siksi on tärkeää pyrkiä tukemaan yhteisöllisyyden ylläpitoa ja muodostumista myös kaupunkisuunnittelun keinoin.

Miesten ja naisten kokemus alueesta sekä erityisesti turvallisuudesta on erilainen, koska miehet viettävät vähemmän aikaa alueella. Miesten pelot saattavat olla irrationalisempia koska he eivät tunne aluetta niin hyvin, tai he pelkäävät erityisesti vaimon tai lasten puolesta.

- Tämä tulee ottaa huomioon suunnittelussa
- Metsäalueiden parempi valaistus lisää turvallisuuden tunnetta.
- Turvallisia tienylityspaikkoja tarvitaan lisää, esimerkiksi Meri-Rastilantielle.
- Kokemus kylämäisyydestä vaikuttaa siihen, että vieraita pelätään.
 - Elävän kaupunkitilan lisääminen purkaa tätä ja tuo kokemuksen siitä, että on joku joka auttaa.